

ဒီဃနိကာယ်
သီလက္ခန်ပါဠိတော်

မြန်မာပြန်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

၁ - ဗြဟ္မဇာလသုတ် ပရိဗ္ဗာဇကကထာ

စူဠသီလခန်း

မဇ္ဈိမသီလခန်း

မဟာသီလခန်း

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ပြခန်း

ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိ တစ်ဆယ့်ရှစ်မျိုး

သဿတဒိဋ္ဌိ (တည်မြဲအယူလေးမျိုး)

သဿတဒိဋ္ဌိ ပဌမဝါဒ

သဿတဒိဋ္ဌိ ဒုတိယဝါဒ

သဿတဒိဋ္ဌိ တတိယဝါဒ

သဿတဒိဋ္ဌိ စတုတ္ထဝါဒ

ဧကစ္စသဿတဒိဋ္ဌိ (အချို့တည်မြဲအယူ လေးမျိုး)

ဧကစ္စသဿတဒိဋ္ဌိ ပဌမဝါဒ

ဧကစ္စသဿတဒိဋ္ဌိ ဒုတိယဝါဒ

ဧကစ္စသဿတဒိဋ္ဌိ တတိယဝါဒ

ဧကစ္စသဿတဒိဋ္ဌိ စတုတ္ထဝါဒ

အန္တာနန္တဒိဋ္ဌိ (အဆုံးရှိ အဆုံးမရှိအယူ လေးမျိုး)

အန္တာနန္တဒိဋ္ဌိ ပဌမဝါဒ

အန္တာနန္တဒိဋ္ဌိ ဒုတိယဝါဒ

အန္တာနန္တဒိဋ္ဌိ တတိယဝါဒ

အန္တာနန္တဒိဋ္ဌိ စတုတ္ထဝါဒ

=== သီလက္ခဏ်ပါဠိတော် ===

၁ - ဗြဟ္မဇာလသုတ် ပရိဗ္ဗာဇကကထာ

အမရာဝိက္ခေပ ဝါဒ (အဆုံးမရှိပစ်လွှင့်သော အယူလေးမျိုး)

အမရာဝိက္ခေပဒိဋ္ဌိ ပဌမဝါဒ

အမရာဝိက္ခေပ ဒုတိယဝါဒ

အမရာဝိက္ခေပ တတိယဝါဒ

အမရာဝိက္ခေပ စတုတ္ထဝါဒ

အဓိစ္စသမုပ္ပန္နဝါဒ (အကြောင်းမဲ့အယူနှစ်မျိုး)

အဓိစ္စသမုပ္ပန္န ပဌမဝါဒ

အဓိစ္စသမုပ္ပန္န ဒုတိယဝါဒ

အပရန္တာနုဒိဋ္ဌိ လေးဆယ့်လေးမျိုး

ဥဒ္ဓမာယာတနိက သညီဝါဒ (သေပြီးနောက် သညာရှိအယူ တစ်ဆယ့်ခြောက်မျိုး)

ဥဒ္ဓမာယာတနိက အသညီဝါဒ (သေပြီးနောက် သညာမရှိအယူ ရှစ်မျိုး)

ဥဒ္ဓမာယာတနိက နေဝသညီ နာသညီဝါဒ

(သေပြီးနောက် သညာရှိလည်းမဟုတ် မရှိလည်းမဟုတ် အယူရှစ်မျိုး)

ဥစ္ဆေဒဝါဒ (ပြတ်စဲအယူ ခုနစ်မျိုး)

ဒိဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒ (မျက်မှောက် (လောကီ) နိဗ္ဗာန်အယူ ငါးမျိုး)

ပရိတသိတဝိပုန္ဒိတဝါရ

ဖဿပစ္စယာဝါရ

နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိဝါရ

ဒိဋ္ဌိဂတိကာဓိဌာနဝဋ္ဋကထာ

ဝိဝဋ္ဋကထာဒိ

နိဂုံး

ဒီဃနိကာယ်

သီလက္ခန်ပါဠိတော်

မြန်မာပြန်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

၁ - ဗြဟ္မဇာတလသုတ် ပရိဗ္ဗာဇကကထာ

နိဒါန်း

၁။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည် -

အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် များစွာသော ငါးရာခန့်မျှသော ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ ရာဇဂြိုဟ် (ပြည်) နှင့် နာဠန္ဒာ (မြို့) အကြား၌ ခရီးရှည် ကြွတော်မူ၏။ သုပ္ပိယပရိဗ္ဗိဇ်သည်လည်း တပည့်ဖြစ်သော ဗြဟ္မဒတ်လုလင်နှင့်အတူ ရာဇဂြိုဟ် (ပြည်) နှင့် နာဠန္ဒာ (မြို့) အကြား၌ပင် ခရီးရှည်သွား၏။

ထို (ခရီး) ၌ သုပ္ပိယပရိဗ္ဗိဇ်သည် ဘုရား တရား သံဃာ၏ အပြစ်ကို များစွာသော အကြောင်းဖြင့် ပြော၏။ သုပ္ပိယပရိဗ္ဗိဇ်၏ တပည့်ဖြစ်သော ဗြဟ္မဒတ်လုလင်သည်ကား ဘုရား တရား သံဃာ၏ဂုဏ်ကို များစွာသော အကြောင်းဖြင့် ပြော၏။ ဤသို့လျှင် ထိုဆရာတပည့်နှစ်ဦးတို့သည် အချင်းချင်း တိုက်ရိုက် ဆန့်ကျင်သော စကားကို ပြောလျက် မြတ်စွာဘုရားနှင့် ရဟန်းသံဃာ၏ နောက်မှ နောက်မှ အစဉ် လိုက်ကုန်၏။

၂။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ အမ္မလဋ္ဌိကာ (ဥယျာဉ်) မင်းကွန်း၌ တစ်ညခိုတည်းခိုရန် ချဉ်းကပ်တော်မူ၏။ သုပ္ပိယပရိဗ္ဗိဇ်သည်လည်း တပည့်ဖြစ်သော ဗြဟ္မဒတ်လုလင်နှင့် အတူအမ္မလဋ္ဌိကာ (ဥယျာဉ်) မင်းကွန်း၌ပင် တစ်ညခိုတည်းခိုရန် ချဉ်းကပ်၏။ ထိုအမ္မလဋ္ဌိကာ (ဥယျာဉ်) ၌လည်း သုပ္ပိယပရိဗ္ဗိဇ်သည် ဘုရား တရား သံဃာ၏အပြစ်ကို များစွာသော အကြောင်းဖြင့် ပြော၏။ သုပ္ပိယပရိဗ္ဗိဇ်၏ တပည့်ဖြစ်သော ဗြဟ္မဒတ်လုလင်သည်ကား ဘုရား တရား သံဃာ၏ ဂုဏ်ကို များစွာ သော အကြောင်းဖြင့် ပြော၏။ ဤသို့လျှင် ထိုဆရာတပည့် နှစ်ဦးတို့သည် အချင်းချင်း တိုက်ရိုက် ဆန့်ကျင်သော စကားကို ပြောလျက် နေကုန်၏။

၃။ ထိုအခါ ညဉ့်၏ (အဆုံး) မိုးသောက်ချိန်၌ (အိပ်ရာမှ) ထကြ၍ တန်ဆောင်းဝန်း၌ များစွာသော ရဟန်းတို့ စုဝေးထိုင်နေကြရာတွင် ဤစကားဖြစ်ပေါ်၏ -

“အံ့ဖွယ်ရှိပါပေစွ ငါ့သျှင်တို့၊ မဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်ပါပေစွ ငါ့သျှင်တို့၊ သိတော်မူသော မြင်တော်မူသော ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် သတ္တဝါတို့၏ အထူးထူးသော အလိုဆန္ဒကို (အတိုင်းမသိ) ကောင်းစွာ ထိုးထွင်း သိတော်မူပါပေ၏။ ဤသုပ္ပိယပရိဗ္ဗိဇ်သည် ဘုရား တရား သံဃာ၏အပြစ်ကို များစွာသော အကြောင်းဖြင့် ပြော၏။ သုပ္ပိယပရိဗ္ဗိဇ်၏ တပည့်ဖြစ်သော ဗြဟ္မဒတ်လုလင်သည်ကား ဘုရား တရား သံဃာ၏ဂုဏ်ကို များစွာသော အကြောင်းဖြင့် ပြော၏။ ဤသို့လျှင် ဤဆရာတပည့် နှစ်ဦးတို့သည် အချင်းချင်း တိုက်ရိုက်

ဆန့်ကျင်သော စကားကို ပြောလျက် မြတ်စွာဘုရားနှင့် ရဟန်းသံဃာ၏ နောက်မှ နောက်မှ အစဉ် လိုက်ကုန်၏” ဟု စကားဖြစ်ပေါ်၏။

၄။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုရဟန်းတို့၏ စကားကို သိတော်မူသဖြင့် တန်ဆောင်းဝန်းသို့ ကြွတော်မူ၍ ခင်းထားသောနေရာ၌ ထိုင်တော်မူပြီးလျှင် ရဟန်းတို့ ယခုအခါ အဘယ်စကားဖြင့် စုဝေး ထိုင်နေကုန် သနည်း၊ သင်တို့၏ မပြီးသေးသော အကြားစကား^၂သည်ကား အဘယ်နည်း” ဟု မိန့်တော်မူ ၏။ ဤသို့ မိန့်တော်မူသောအခါ ထိုရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤသို့ လျှောက်ကြကုန်၏ -

“အသျှင်ဘုရား ညဉ့်၏ (အဆုံး) မိုးသောက်ချိန်၌ (အိပ်ရာမှ) ထကြ၍ ဤတန်ဆောင်းဝန်း၌ အကျွန်ုပ်တို့ စုဝေးထိုင်နေကြရာတွင် ဤစကားဖြစ်ပေါ်ပါသည် -

‘အံ့ဖွယ်ရှိပါပေစွ ငါ့သျှင်တို့၊ မဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်ပါပေစွ ငါ့သျှင်တို့၊ သိတော်မူသော မြင်တော်မူသော ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူ ထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား သည် သတ္တဝါတို့၏ အထူးထူးသော အလိုဆန္ဒကို (အတိုင်းမသိ) ကောင်းစွာ ထိုးထွင်း သိတော်မူပါပေ၏။ ဤသုပ္ပိယပရိဗိုဇ်သည် ဘုရား တရား သံဃာ၏အပြစ်ကို များစွာသော အကြောင်းဖြင့် ပြော၏။ သုပ္ပိယပရိဗိုဇ်၏ တပည့်ဖြစ်သော ဗြဟ္မဒတ်လုလင်သည်ကား ဘုရား တရား သံဃာ၏ဂုဏ်ကို များစွာသော အကြောင်းဖြင့် ပြော၏။ ဤသို့လျှင် ဤဆရာတပည့် နှစ်ဦးတို့သည် အချင်းချင်း တိုက်ရိုက် ဆန့်ကျင်သော စကားကို ပြောလျက် မြတ်စွာဘုရားနှင့် ရဟန်းသံဃာ၏ နောက်မှနောက်မှ အစဉ် လိုက်ကုန်၏’ ဟု စကား ဖြစ်ပေါ်ပါသည်။

ဤသည်ကား အကျွန်ုပ်တို့၏ မပြီးသေးသော အကြားစကားဖြစ်ပါသည်။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရား ကြွရောက်တော်မူလာပါသည် အသျှင်ဘုရား” ဟု လျှောက်ကြကုန်၏။

၅။ ရဟန်းတို့ သူတစ်ပါးတို့သည် ငါ၏ အပြစ်ကိုဖြစ်စေ တရား၏ အပြစ်ကိုဖြစ်စေ သံဃာ၏ အပြစ်ကို ဖြစ်စေ ပြောကြလျှင် ထို (ပြောကြရာ) ၌ သင်တို့သည် ရန်ငြိုးထားခြင်း နှလုံးမသာခြင်း စိတ် မကျေချမ်းခြင်း မဖြစ်စေသင်။

ရဟန်းတို့ သူတစ်ပါးတို့သည် ငါ၏ အပြစ်ကိုဖြစ်စေ တရား၏ အပြစ်ကိုဖြစ်စေ သံဃာ၏ အပြစ်ကို ဖြစ်စေ ပြောကြရာ၌ သင်တို့သည် အမျက်ထွက်ကြလျှင် နှလုံးမသာကြလျှင် သင်တို့အား သာလျှင် အန္တရာယ် ဖြစ်ရာ၏။

ရဟန်းတို့ သူတစ်ပါးတို့သည် ငါ၏ အပြစ်ကိုဖြစ်စေ တရား၏ အပြစ်ကိုဖြစ်စေ သံဃာ၏ အပြစ်ကို ဖြစ်စေ ပြောကြရာ၌ သင်တို့သည် အမျက်ထွက်ကြလျှင် နှလုံးမသာကြလျှင် သင်တို့သည် သူတစ်ပါးတို့၏ စကားကောင်း စကားဆိုးကို သိနိုင်ကြပါမည်လော။

မသိနိုင်ကြပါ အသျှင်ဘုရား။

ရဟန်းတို့ သူတစ်ပါးတို့သည် ငါ၏ အပြစ်ကိုဖြစ်စေ တရား၏ အပြစ်ကိုဖြစ်စေ သံဃာ၏ အပြစ်ကိုဖြစ်စေ ပြောကြရာ၌ “ဤစကားသည် ဤအကြောင်း ကြောင့်လည်း မဟုတ်၊ ဤအကြောင်း ကြောင့်လည်း မမှန်၊ စင်စစ်အားဖြင့် ဤအပြစ်သည် ငါတို့၌ ထင်ရှားမရှိ” ဟု မဟုတ်သည်ကို မဟုတ်သည့် အတိုင်း သင်တို့ ဖြေရှင်းရမည်။

၆။ ရဟန်းတို့ သူတစ်ပါးတို့သည် ငါ၏ဂုဏ်ကိုဖြစ်စေ တရား၏ဂုဏ်ကိုဖြစ်စေ သံဃာ၏ ဂုဏ်ကိုဖြစ်စေ ပြောကြလျှင် ထို (ပြောကြရာ) ၌ သင်တို့သည် နှစ်သက်ခြင်း ဝမ်းသာခြင်း စိတ် တက်ကြွခြင်း မဖြစ်စေသင်။

ရဟန်းတို့ သူတစ်ပါးတို့သည် ငါ၏ဂုဏ်ကိုဖြစ်စေ တရား၏ဂုဏ်ကိုဖြစ်စေ သံဃာ၏ဂုဏ်ကိုဖြစ်စေ ပြောကြရာ၌ သင်တို့သည် နှစ်သက်ကြလျှင် ဝမ်းသာကြလျှင် စိတ်တက်ကြွကြလျှင် သင်တို့အားသာလျှင် အန္တရာယ်ဖြစ်ရာ၏။

ရဟန်းတို့ သူတစ်ပါးတို့သည် ငါ၏ဂုဏ်ကိုဖြစ်စေ တရား၏ဂုဏ်ကိုဖြစ်စေ သံဃာ၏ဂုဏ်ကိုဖြစ်စေ ပြောကြရာ၌ “ဤစကားသည် ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း ဟုတ်ပေ၏။ ဤအကြောင်းကြောင့် လည်း မှန်ပေ၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ဤဂုဏ်သည် ငါတို့၌ ထင်ရှားရှိပေ၏” ဟု ဟုတ်မှန်သည်ကို ဟုတ်မှန်သည့် အတိုင်း သင်တို့ ဝန်ခံရမည်။

၁။ မင်းကွန်း = မင်းတို့၏ နားနေရန် ပြုလုပ်ထားသော အဆောက်အအုံ။

၂။ အကြားစကား ဟူသည် = ကမ္မဋ္ဌာန်းနှလုံးသွင်းခြင်း စာသင်ခြင်း စသည်တို့၏ အကြား၌ ဖြစ်သော အလွတ်စကား (ဗြဟ္မဇာလသုတ်ဖွင့် အဋ္ဌကထာ)၊ ငါဘုရားမလာမီ အကြား၌ ဖြစ်သောစကား (ပေါဋ္ဌပါဒသုတ်ဖွင့် အဋ္ဌကထာ)။

သီလက္ခဏာပိဋကော်

=== ၁ - ဗြဟ္မဇာလသုတ် ===

စူဠသီလခန်း

၇။ ရဟန်းတို့ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၏ဂုဏ်ကို ပြောခဲ့လျှင် အနည်းငယ်မျှသာဖြစ်သော နိမ့်ကျသော သီလမျှဖြင့်သာ ပြောနိုင်ရာ၏။ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၏ဂုဏ်ကို ပြောခဲ့လျှင် ပြောနိုင်ရာသည့် အနည်းငယ် မျှသာဖြစ်သော နိမ့်ကျသော ထိုသီလမျှဟူသည် အဘယ်နည်း -

၈။ “ရဟန်းဂေါတမသည် အသက်သတ်ခြင်းကို ပယ်၍ အသက်သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏။ တုတ်ကို ချထားပြီးဖြစ်၏။ လက်နက်ကို ချထားပြီးဖြစ်၏။ ရှက်ခြင်းရှိ၏။ သနားတတ်၏။ ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့၏ အစီးအပွားကို လိုလားလျက် နေတော်မူ၏”။ ရဟန်းတို့ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၏ ဂုဏ်ကို ပြောခဲ့လျှင် ဤသို့သော်လည်း ပြောနိုင်ရာ၏။

“ရဟန်းဂေါတမသည် မပေးသည်ကို ယူခြင်းကို ပယ်၍ မပေးသည်ကို ယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တော် မူ၏။ ပေးသည်ကိုသာ ယူ၏။ ပေးသည်ကိုသာ အလိုရှိ၏။ မခိုးမဝှက်၊ စင်ကြယ်သောကိုယ်ဖြင့် နေတော်မူ ၏”။ ရဟန်းတို့ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၏ဂုဏ်ကို ပြောခဲ့လျှင် ဤသို့သော်လည်း ပြောနိုင်ရာ၏။

“ရဟန်းဂေါတမသည် မမြတ်သော အကျင့်ကို ပယ်၍ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်တော်မူ၏။ ယုတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်လေ့မရှိ၊ ရွာသူတို့၏ အလေ့ဖြစ်သော မေထုန်အကျင့်မှ ရှောင်ကြဉ် တော်မူ ၏”။ ရဟန်းတို့ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၏ဂုဏ်ကို ပြောခဲ့လျှင် ဤသို့သော်လည်း ပြောနိုင်ရာ၏။

၉။ “ရဟန်းဂေါတမသည် မမှန်ပြောခြင်းကို ပယ်၍ မမှန်ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏။ အမှန်ကိုသာ ဆိုလေ့ရှိတော်မူ၏။ မှန်သော စကားချင်း ဆက်စပ်စေတော်မူတတ်၏။ တည်သောစကား ရှိ၏။ ယုံကြည်ထိုက်သော စကားရှိ၏။ လောကကို လှည့်စားတော်မမူ”။ ရဟန်းတို့ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၏ ဂုဏ်ကို ပြောခဲ့လျှင် ဤသို့သော်လည်း ပြောနိုင်ရာ၏။

“ရဟန်းဂေါတမသည် ကုန်းစကားကို ပယ်၍ ကုန်းစကားမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏။ ဤသူတို့ထံမှ နားထောင်၍ (ထိုသူတို့နှင့်) ဤသူတို့ ကွဲပြားခြင်းငှါ ထိုသူတို့ထံ၌ မပြောတတ်၊ ထိုသူတို့ထံမှ နားထောင် ၍ (ဤသူတို့နှင့်) ထိုသူတို့ ကွဲပြားခြင်းငှါ ဤသူတို့ထံ၌ မပြောတတ်၊ ဤသို့ ကွဲပြားသူတို့ကိုလည်း စေ့စပ်တော်မူတတ်၏။ ညီညွတ်သူတို့ကိုလည်း အားပေးတော်မူတတ်၏။ ညီညွတ်ခြင်း၌ မွေ့လျော် တော်မူ၏။ ညီညွတ်ခြင်း၌ ပျော်ပိုက်တော်မူ၏။ ညီညွတ်ခြင်းကို နှစ်သက်တော်မူ၏။ ညီညွတ်ခြင်း ကိုပြုသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်၏”။ ရဟန်းတို့ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၏ဂုဏ်ကို ပြောခဲ့လျှင် ဤသို့ သော်လည်း ပြောနိုင်ရာ၏။

“ရဟန်းဂေါတမသည် ကြမ်းသောစကားကို ပယ်၍ ကြမ်းသောစကားမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏။ အကြင် စကားသည် အပြစ်ကင်း၏။ နားချမ်းသာ၏။ နှစ်လိုဖွယ်ရှိ၏။ နှလုံးသို့သက်၏။ ယဉ်ကျေး၏။ လူအများ နှစ်သက်၏။ လူအများ နှစ်ခြိုက်၏။ ထိုသို့ သဘောရှိသော စကားကိုသာ ဆိုတော်မူတတ်၏”။ ရဟန်းတို့ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၏ဂုဏ်ကို ပြောခဲ့လျှင် ဤသို့သော်လည်း ပြောနိုင်ရာ၏။

“ရဟန်းဂေါတမသည် ပြိန်ဖျင်းသောစကားကို ပယ်၍ ပြိန်ဖျင်းသောစကားမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏။ (သင့်သော) အခါ၌သာ ဆိုလေ့ရှိ၏။ ဟုတ်သည်ကိုသာ ဆိုလေ့ရှိ၏။ အကျိုးနှင့် စပ်သည်ကိုသာ ဆိုလေ့ရှိ၏။ တရားနှင့် စပ်သည်ကိုသာ ဆိုလေ့ရှိ၏။ အဆုံးအမနှင့် စပ်သည်ကိုသာ ဆိုလေ့ရှိ၏။ (သင့်သော) အခါ၌ အကြောင်းနှင့်တကွသော အပိုင်းအခြားရှိသော အစီးအပွားနှင့် စပ်သော မှတ်သား

လောက်သော စကားကိုသာ ဆိုတော်မူတတ်၏”။ ရဟန်းတို့ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၏ဂုဏ်ကို ပြောခဲ့လျှင် ဤသို့ သော်လည်း ပြောနိုင်ရာ၏။

၁၀။ “ရဟန်းဂေါတမသည် မျိုးစေ့အပေါင်း အပင်အပေါင်းကို ဖျက်ဆီးခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏”။ ရဟန်းတို့ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၏ဂုဏ်ကို ပြောခဲ့လျှင် ဤသို့သော်လည်း ပြောနိုင်ရာ၏။

“ရဟန်းဂေါတမသည် ဆွမ်းတစ်နပ်သာ စားလေ့ရှိတော်မူ၏။ ညစာစားခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏။ နေလွဲစားခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏။

ရဟန်းဂေါတမသည် ကခြင်း သီခြင်း တီးမှုတ်ခြင်း (သူတော်ကောင်းတရား၏) ဆူးငြောင့်ဖြစ်သော (ပွဲ) ကြည့်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏။

ရဟန်းဂေါတမသည် ပန်းပန်ခြင်း နံ့သာခြယ်ခြင်း နံ့သာပျောင်းလိမ်းခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏။ ရဟန်းဂေါတမသည် မြင့်သောနေရာ မြတ်သောနေရာမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏။ ရဟန်းဂေါတမသည် ရွှေငွေကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏။ ရဟန်းဂေါတမသည် ကောက်စိမ်း^၂ကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏။

ရဟန်းဂေါတမသည် အသားစိမ်းကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏။ ရဟန်းဂေါတမသည် မိန်းမအို မိန်းမပျိုကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏။ ရဟန်းဂေါတမသည် ကျွန်မိန်းမ ကျွန်ယောက်ျားကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ် တော်မူ၏။ ရဟန်းဂေါတမသည် ဆိတ်နှင့်သိုးကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏။ ရဟန်းဂေါတမသည် ကြက် ဝက်ကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏။ ရဟန်းဂေါတမသည် ဆင် နွား မြင်း မြည်းကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏။ ရဟန်းဂေါတမသည် လယ်နှင့်ယာကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ် တော်မူ၏။ ရဟန်းဂေါတမသည် တမန်အမှု အစေအပါးအမှုကို ဆောင်ရွက်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ် တော်မူ၏။ ရဟန်း ဂေါတမသည် ဝယ်မှု ရောင်းမှုမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏။ ရဟန်းဂေါတမသည် ချိန်စဉ်းလဲ အသပြာစဉ်းလဲ ခြင်္တယ်တိုင်းတာ စဉ်းလဲခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏။ ရဟန်းဂေါတမသည် တံစိုးယူခြင်း လှည့်ဖြားခြင်း အတုပြု၍ လိမ်ခြင်းတည်းဟူသော ကောက်ကျစ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏။ ရဟန်းဂေါတမသည် ဖြတ်ခြင်း သတ်ခြင်း နှောင်ဖွဲ့ခြင်း (ခရီးသွားတို့ကို) လုယက်ခြင်း (ရွာ နိဂုံးတို့ကို) ဖျက်ဆီးခြင်း ဓားပြတိုက်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏”။ ရဟန်းတို့ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၏ ဂုဏ်ကို ပြောခဲ့လျှင် ဤသို့သော်လည်း ပြောနိုင်ရာ၏။

စူဠသီလခန်း ပြီး၏။

၁။ ပုထုဇဉ် = အရိယာမဟုတ်သူများ။
၂။ ကောက်စိမ်း = ဟူသည် ၁-သလေး (ကောက်ကြီး)၊ ၂-ကောက်လတ်၊ (ကောက်ကြမ်း)၊ ၃-လူး၊ ၄-နတ်ကောက် (ဂုံ)၊ ၅-ပြောင်း၊ ၆-မုယော (ဗာလီ)၊ ၇-ဆပ် ဤစပါး ခုနစ်မျိုးတည်း။

သီလက္ခန်ပါဠိတော်

=== ၁ - ဗြဟ္မဇာလသုတ် ===

မဇ္ဈိမသီလခန်း

၁၁။ ထို့ပြင်လည်း အချို့သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ယုံကြည်၍ လှူသော သုံးဆောင် ဖွယ်တို့ကို သုံးဆောင်ကြပြီးလျှင် ဤသို့သော မျိုးစေ့အပေါင်း အပင်အပေါင်း ဖျက်ဆီးခြင်းကို ပြုလုပ် လျက် နေကြ၏။ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း၊ အမြစ်မျိုးစေ့ ပင်စည်မျိုးစေ့ အဆစ်မျိုးစေ့ အညွန့် မျိုးစေ့ ငါးခုမြောက် အစေ့မျိုးစေ့တို့တည်း။ ရဟန်းဂေါတမသည် ဤသို့သော မျိုးစေ့အပေါင်း အပင် အပေါင်းကို ဖျက်ဆီးခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏။ ရဟန်းတို့ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၏ဂုဏ်ကို ပြောခဲ့လျှင် ဤသို့သော်လည်း ပြောနိုင်ရာ၏။

၁၂။ ထို့ပြင်လည်း အချို့သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ယုံကြည်၍လှူသော သုံးဆောင် ဖွယ်တို့ကို သုံးဆောင်ကြပြီးလျှင် ဤသို့သော သိုမှီး သုံးဆောင်ခြင်းကို ပြုလျက်နေကြ၏။ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း၊ ဆွမ်းကို သိုမှီးခြင်း အဖျော်ကို သိုမှီးခြင်း အဝတ်ကို သိုမှီးခြင်း ယာဉ်ကို သိုမှီးခြင်း အိပ်ရာကို သိုမှီးခြင်း နံ့သာကို သိုမှီးခြင်း (အခြား) စားသုံးဖွယ်ကို သိုမှီးခြင်းတို့တည်း။ ရဟန်းဂေါတမ သည် ဤသို့သော သိုမှီးသုံးဆောင်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏။ ရဟန်းတို့ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၏ဂုဏ် ကို ပြောခဲ့လျှင် ဤသို့သော်လည်း ပြောနိုင်ရာ၏။

၁၃။ ထို့ပြင်လည်း အချို့သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ယုံကြည်၍လှူသော သုံးဆောင် ဖွယ်တို့ကို သုံးဆောင်ကြပြီးလျှင် ဤသို့သော (သူတော်ကောင်းတရား၏) ဆူးငြောင့်ဖြစ်သော (ပွဲ) ကြည့်ခြင်းကို ပြုလျက်နေကြ၏။ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း၊ ကခြင်း သီခြင်း တီးမှုတ်ခြင်း သဘင်ပွဲ^၂ စာဟောပွဲ လက်ဝါးတီးပွဲ ကြေးနင်းခွက်ခွင်း စသည်တီးပွဲ စည်တီးပွဲ ပန်းချီပြပွဲ သံလုံးကစားပွဲ ဝါးထောင်၍ကစားပွဲ အရိုးဆေးပွဲ ဆင်တိုက်ပွဲ မြင်းတိုက်ပွဲ ကျွဲတိုက်ပွဲ နွားတိုက်ပွဲ ဆိတ်တိုက်ပွဲ သိုးတိုက်ပွဲ ကြက်တိုက်ပွဲ ငှက်တိုက်ပွဲ တုတ်သိုင်းပွဲ လက်ဝှေ့ထိုးပွဲ လက်ပမ်းလုံးပွဲ စစ်ထိုးပွဲ စစ်သည် စစ်ဆေးပွဲ စစ်ဆင်ပွဲ စစ်အင်ကျင်းပွဲတို့တည်း။ ရဟန်းဂေါတမသည် ဤသို့သော (သူတော်ကောင်း တရား၏) ဆူးငြောင့်ဖြစ်သော (ပွဲ) ကြည့်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏။ ရဟန်းတို့ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၏ ဂုဏ်ကို ပြောခဲ့လျှင် ဤသို့သော်လည်း ပြောနိုင်ရာ၏။

၁၄။ ထို့ပြင်လည်း အချို့သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ယုံကြည်၍လှူသော သုံးဆောင် ဖွယ်တို့ကို သုံးဆောင်ကြပြီးလျှင် မေ့လျော့ကြောင်းဖြစ်သော လောင်းကစားခြင်းကို ပြုလျက်နေကြ၏။ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း၊ ရှစ်ကွက်ကျားကစားခြင်း ဆယ်ကွက်ကျားကစားခြင်း ကောင်းကင်ကျား ကစားခြင်း ဖိုးလမင်းကျားကစားခြင်း ဇယ်တောက်ကစားခြင်း အန်ကစားခြင်း ကျည်းသားရိုက်ကစားခြင်း စုတ်ခတ်ရေး ကစားခြင်း ဂေါလီကစားခြင်း ပီပီမှုတ်ကစားခြင်း ထွန်ငယ်ဖြင့် ကစားခြင်း ကျွမ်းထိုး ကစားခြင်း စကြာဖြင့် ကစားခြင်း ခြင်ခွက်ငယ်ဖြင့် ကစားခြင်း ရထားငယ်ဖြင့် ကစားခြင်း လေးငယ်ဖြင့် ကစားခြင်း အက္ခရာဂုဏ် ကစားခြင်း စိတ်အကြံဖော်တမ်း ကစားခြင်း ကျိုးယောင်ကန်းယောင်ပြု၍ ကစားခြင်း တို့တည်း။ ရဟန်းဂေါတမသည် ဤသို့သော မေ့လျော့ကြောင်းဖြစ်သော လောင်းကစား ပြုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏။ ရဟန်းတို့ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၏ဂုဏ်ကို ပြောခဲ့လျှင် ဤသို့သော်လည်း ပြောနိုင်ရာ၏။

၁၅။ ထို့ပြင်လည်း အချို့သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ယုံကြည်၍လှူသော သုံးဆောင် ဖွယ်တို့ကို သုံးဆောင်ကြပြီးလျှင် ဤသို့သော မြင့်သောနေရာ မြတ်သောနေရာကို (သုံးစွဲခြင်း) ပြုလျက် နေကြ၏။ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း၊ မြင့်လွန်းသောနေရာ^၃ ပလ္လင်^၄ မွေးရှည်ကော်ဇောကြီး

ဆန်းကြယ်သော သားမွေးအခင်း ဖြူသော သားမွေးအခင်း ပန်းပြောက်ခြယ် သားမွေးအခင်း လဲသွတ်အခင်း ရုပ်ပုံခြယ်သားမွေးအခင်း နှစ်ဖက်မွေးရှိအခင်း တစ်ဖက်မွေးရှိအခင်း ရွှေချည်ထိုးအခင်း ပိုးချည်အခင်း သားမွေးအခင်းကြီး ဆင်ကုန်းနီး မြင်းကုန်းနီး ရထားခင်းနီး သစ်နက်ရေအခင်း ဝံပိုင်ရေ အခင်းမြတ် (နီသော) မျက်နှာကြက်နှင့် အုံးနီနှစ်ဖက်ရှိသောနေရာတို့တည်း။ ရဟန်းဂေါတမသည် ဤသို့သော မြင့်သောနေရာ မြတ်သောနေရာမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏။ ရဟန်းတို့ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၏ ဂုဏ်ကို ပြောခဲ့လျှင် ဤသို့သော်လည်း ပြောနိုင်ရာ၏။

၁၆။ ထို့ပြင်လည်း အချို့သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ယုံကြည်၍လှူသော သုံးဆောင် ဖွယ်တို့ကို သုံးဆောင်ကြပြီးလျှင် ဤသို့သော လိမ်းခြယ်ခြင်း ဆင်ယင်ခြင်းကို ပြုလျက် နေကြ၏။ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း၊ (နံ့သာဖြင့်) ပွတ်သပ်ခြင်း (ဆီဖြင့်) ဆုပ်နယ်ခြင်း (နံ့သာဖြင့်) ရေချိုးခြင်း (လက်ရုံးကြီးထွားရန်) ထုရိုက်ခြင်း မှန်ကြည့်ခြင်း မျက်စဉ်ဆေးခြယ်ခြင်း ပန်းပန်ခြင်း နံ့သာခြယ်ခြင်း နံ့သာပျောင်းလိမ်းခြင်း မျက်နှာကို ခြယ်ခြင်း မျက်နှာကို လိမ်းကျံခြင်း လက်ဝတ်တန်ဆာဆင်ခြင်း သျှောင်ထုံးခြင်း လက်ကိုင်တုတ်ဆောင်ခြင်း ကျည်တောက်လွယ်ခြင်း သန်လျက်ဆောင်ခြင်း (ဆန်းကြယ် သော) ထီးကို ဆောင်းခြင်း ဆန်းကြယ်သော ဖိနပ်ကိုစီးခြင်း သင်းကျစ်ဖွဲ့ခြင်း ပတ္တမြားဆံကျင်ထိုးခြင်း သားမြီး ယပ်ဆောင်ခြင်း အမြိတ်ရှည်ဝတ်ဖြူတို့ကို ဝတ်ခြင်းတို့တည်း။ ရဟန်းဂေါတမသည် ဤသို့သော လိမ်းခြယ်ခြင်း ဆင်ယင်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏။ ရဟန်းတို့ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၏ဂုဏ်ကို ပြောခဲ့ လျှင် ဤသို့သော်လည်း ပြောနိုင်ရာ၏။

၁၇။ ထို့ပြင်လည်း အချို့သော အသျှင်သမဏ ဗြာဟ္မဏတို့သည် ယုံကြည်၍လှူသော သုံးဆောင် ဖွယ်တို့ကို သုံးဆောင်ကြပြီးလျှင် ဤသို့သော ဖီလာစကား^၁ကို ပြောလျက်နေကြ၏။ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း၊ မင်းနှင့်စပ်သောစကား ခိုးသူနှင့်စပ်သောစကား အမတ်ကြီးနှင့် စပ်သောစကား စစ်သည်နှင့် စပ်သောစကား ကြောက်ဖွယ်နှင့်စပ်သောစကား စစ်ထိုးခြင်းနှင့် စပ်သောစကား စားဖွယ်နှင့် စပ်သောစကား သောက်ဖွယ်နှင့်စပ်သောစကား အဝတ်နှင့်စပ်သောစကား အိပ်ရာနှင့် စပ်သောစကား ပန်းနှင့်စပ်သောစကား နံ့သာနှင့်စပ်သောစကား ဆွေမျိုးနှင့်စပ်သောစကား ယာဉ်နှင့် စပ်သောစကား ရွာနှင့်စပ်သောစကား နိဂုံးနှင့်စပ်သောစကား မြို့နှင့်စပ်သောစကား နယ်နှင့် စပ်သောစကား မိန်းမနှင့် စပ်သောစကား ယောက်ျားနှင့်စပ်သောစကား သူရဲကောင်းနှင့်စပ်သောစကား လမ်း^၆နှင့် စပ်သောစကား ရေခပ်ဆိပ်နှင့်စပ်သောစကား သေလွန်သူနှင့်စပ်သောစကား အထွေထွေနှင့် စပ်သောစကား လောက (အကြောင်း)နှင့် စပ်သောစကား သမုဒ္ဒရာ (အကြောင်း)နှင့် စပ်သောစကား ကြီးပွားခြင်း ဆုတ်ယုတ်ခြင်း နှင့်စပ်သော စကားတို့တည်း။ ရဟန်းဂေါတမသည် ဤသို့သော ဖီလာစကားကို ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ် တော်မူ၏။ ရဟန်းတို့ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၏ဂုဏ်ကို ပြောခဲ့လျှင် ဤသို့သော်လည်း ပြောနိုင်ရာ၏။

၁၈။ ထို့ပြင်လည်း အချို့သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ယုံကြည်၍လှူသော သုံးဆောင် ဖွယ်တို့ကို သုံးဆောင်ကြပြီးလျှင် ဤသို့သော အငြင်းစကားကို ပြောလျက် နေကြ၏။ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း၊ သင်သည် ဤ ဓမ္မဝိနယ^၇ကို မသိ၊ ငါသည် ဤဓမ္မဝိနယကို သိ၏။ သင်သည် ဤဓမ္မဝိနယကို အသို့သိနိုင်အံ့နည်း၊ သင်သည် မှားသောအကျင့်ရှိသူ ဖြစ်၏။ ငါသည် မှန်သော အကျင့်ရှိသူ ဖြစ်၏။ ငါ၏ စကားသည် စေ့စပ်၏။ သင်၏ စကားသည် မစေ့စပ်၊ သင်သည် ရှေးဦး ဆိုသင့်သည်ကို နောက်မှ ဆို၏။ နောက်မှ ဆိုသင့်သည်ကို ရှေးဦးဆို၏။ သင်၏ ကြာမြင့်စွာ လေ့လာ ထားသော စကားသည် (သင့်ဆီသို့) ပြန်လှည့်၍ တည်လေပြီ၊ သင့်အယူ၌ ရှိသော အပြစ်ကို ငါ တင်ပြပြီ၊ သင် အရေးနိမ့်ပြီ၊ (ငါ တင်ပြသော) အပြစ်မှ လွတ်မြောက်ရန် ရှာကြံချေဦးလော့၊ အကယ်၍ စွမ်းနိုင်လျှင်လည်း (ယခုပင်) ဖြေရှင်းလော့၊ ဤသည်တို့တည်း။ ရဟန်းဂေါတမသည် ဤသို့သော အငြင်းစကား (ကိုပြောခြင်း) မှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏။ ရဟန်းတို့ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၏ ဂုဏ်ကို ပြောခဲ့လျှင် ဤသို့သော်လည်း ပြောနိုင်ရာ၏။

၁၉။ ထို့ပြင်လည်း အချို့သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ယုံကြည်၍ လှူသော သုံးဆောင် ဖွယ်တို့ကို သုံးဆောင်ကြပြီးလျှင် တမန်အမှု အစေအပါးအမှု ဆောင်ရွက်ခြင်းကို ပြုလျက် နေကြ၏။ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း၊ မင်းတို့၏ အမတ်ကြီးတို့၏ မင်းမျိုးတို့၏ ပုဏ္ဏားတို့၏ သူကြွယ်တို့၏ လုလင်ပျိုတို့၏ ‘ဤအရပ်မှ (ထိုအရပ်သို့) သွားလော့၊ ထိုအရပ်မှ (ဤအရပ်သို့) လာလော့၊ ဤသည်ကို (ဤအရပ်မှ) ဆောင်သွားလော့၊ ဤသည်ကို (ထိုအရပ်မှ) ဆောင်ခဲ့လော့’ ဟူသော အမှုတို့တည်း။ ရဟန်းဂေါတမသည် ဤသို့သော တမန်အမှု အစေအပါးအမှု ဆောင်ရွက်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏။ ရဟန်းတို့ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၏ဂုဏ်ကို ပြောခဲ့လျှင် ဤသို့သော်လည်းပြောနိုင်ရာ၏။

၂၀။ ထို့ပြင်လည်း အချို့သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ယုံကြည်၍ လှူသော သုံးဆောင် ဖွယ်တို့ကို သုံးဆောင်ကြပြီးလျှင် လာဘ်အလို့ငှါ အံ့ဖွယ်ကိုလည်း ဖြစ်စေကုန်၏။ မြှောက်ပင့်၍လည်း ပြောကုန်၏။ အရိပ်အခြည်လည်း ပြကုန်၏။ အတင်းအကျပ်လည်း ပြုကုန်၏။ လာဘ်ဖြင့် လာဘ်ကိုလည်း ရှာမှီးကုန်၏။ ဤသည်တို့တည်း။ ရဟန်းဂေါတမသည် ဤသို့သော လာဘ်အလို့ငှါ အံ့ဖွယ်ကိုဖြစ်စေခြင်း မြှောက်ပင့်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏။ ရဟန်းတို့ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၏ဂုဏ်ကို ပြောခဲ့လျှင် ဤသို့ သော်လည်း ပြောနိုင်ရာ၏။

မဇ္ဈိမသီလခန်း ပြီး၏။

- ၁။ ဤ၌ ယုံကြည်ခြင်းဟူသည် = ကံ ကံ၏အကျိုး စသည်ကို ယုံကြည်ခြင်းပင်တည်း။
- ၂။ သဘင်ပွဲဟူသည် ဇာတ် ရုပ်သေး အငြိမ့် စသည်ပင်တည်း။
- ၃။ မြင့်လွန်းသောနေရာဟူသည် မြတ်စွာဘုရား လက်ရှစ်သစ် ပမာဏထက်လွန်သော အခြေရှိသော ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်။
- ၄။ ပလ္လင်ဟူသည် ခြေထောက်တို့၌ သားရဲရုပ်တပ်ထားသော နေရာတည်း။
- ၅။ ဤ၌ ဖီလာစကားဟူသည် နတ်ရွာနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက် စကားတို့တည်း။
- ၆။ လမ်းဟူသည် မြို့တွင်းရှိလမ်းကို ဆိုသည်။
- ၇။ ဓမ္မဝိနယဟူသည် ဓမ္မ = တရား၊ ဝိနယ = အဆုံးအမ။

သီလက္ခဏ်ပါဠိတော်

=== ၁ - ဗြဟ္မဇာလသုတ် ===

မဟာသီလခန်း

၂၀။ ထို့ပြင်လည်း အချို့သော အသျှင် သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ယုံကြည်၍ လှူသော သုံးဆောင် ဖွယ်တို့ကို သုံးဆောင်ကြပြီးလျှင် မှားသော အသက်မွေးမှုဖြစ်သော ဤသို့သော ဖီလာအတတ်ဖြင့် အသက်မွေးကြ၏။ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း၊ အင်္ဂကျမ်း၊ နိမိတ်ကျမ်း၊ ဥပ္ပါတကျမ်း၊^၂ အိပ်မက်ကျမ်း၊ လက္ခဏာကျမ်း၊ ကြွက်ကိုက်ကျမ်း၊ မီးပူဇော်ခြင်း၊ ယောက်မဖြင့်ပူဇော်ခြင်း၊ ဖွဲဖြင့်ပူဇော်ခြင်း၊ ဆန်ကွဲဖြင့် ပူဇော်ခြင်း၊ ဆန်ဖြင့်ပူဇော်ခြင်း၊ ထောပတ်ဖြင့်ပူဇော်ခြင်း၊ ဆီဖြင့်ပူဇော်ခြင်း၊ ခံတွင်းဖြင့်ပူဇော်ခြင်း၊ သွေးဖြင့် ပူဇော်ခြင်း၊ အင်္ဂဝိဇ္ဇာအတတ် မြေကြန်အတတ် မင်းမှုရေးရာအတတ် ဘေးငြိမ်းခြင်းကို ပြုတတ်သော အတတ် ဖုတ်တစ္ဆေအတတ် မြေအိမ်၌ သင်ယူရသောအတတ် မြေအတတ် အဆိပ်အတတ် ကင်းမြီး ကောက်အတတ် ကြွက်ခဲနာကုအတတ် ငှက်သံအတတ် ကျီးသံအတတ် အသက်ဟောအတတ် မြားလွဲအတတ် သားမြည်သံအတတ် ဤသည်တို့တည်း။ ရဟန်းဂေါတမသည် မှားသော အသက်မွေးမှု ဖြစ်သော ဤသို့သော ဖီလာအတတ် (ဖြင့် အသက်မွေးခြင်း) မှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏။ ရဟန်းတို့ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၏ ဂုဏ်ကို ပြောခဲ့လျှင် ဤသို့သော်လည်း ပြောနိုင်ရာ၏။

၂၁။ ထို့ပြင်လည်း အချို့သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ယုံကြည်၍လှူသော သုံးဆောင် ဖွယ်တို့ကို သုံးဆောင်ကြပြီးလျှင် မှားသော အသက်မွေးမှု ဖြစ်သော ဤသို့သော ဖီလာအတတ်ဖြင့် အသက်မွေးကြ၏။ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း၊ ကျောက်မျက်လက္ခဏာ အဝတ်အထည်လက္ခဏာ တုတ်တောင်ဌေးလက္ခဏာ ဓားလက္ခဏာ သန်လျက်လက္ခဏာ မြားလက္ခဏာ လေးလက္ခဏာ (ကြွင်းသော) လက်နက်လက္ခဏာ မိန်းမလက္ခဏာ ယောက်ျားလက္ခဏာ သတို့သားလက္ခဏာ သတို့သမီးလက္ခဏာ ကျွန်ယောက်ျားလက္ခဏာ ကျွန်မိန်းမလက္ခဏာ ဆင်လက္ခဏာ မြင်းလက္ခဏာ ကျွဲလက္ခဏာ နွားလားလက္ခဏာ နွားလက္ခဏာ ဆိတ်လက္ခဏာ သိုးလက္ခဏာ ကြက်လက္ခဏာ ငှက်လက္ခဏာ ဖုတ်လက္ခဏာ အထွတ် ‘ကဏ္ဍိကာ’^၃ လက္ခဏာ လိပ်လက္ခဏာ သားကောင်လက္ခဏာ ဤသည်တို့တည်း။ ရဟန်းဂေါတမသည် မှားသောအသက်မွေးမှုဖြစ်သော ဤသို့သော ဖီလာအတတ် (ဖြင့် အသက်မွေးခြင်း) မှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏။ ရဟန်းတို့ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၏ဂုဏ်ကို ပြောခဲ့လျှင် ဤသို့သော်လည်း ပြောနိုင်ရာ၏။

၂၂။ ထို့ပြင်လည်း အချို့သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ယုံကြည်၍လှူသော သုံးဆောင် ဖွယ်တို့ကို သုံးဆောင်ကြပြီးလျှင် မှားသော အသက်မွေးမှုဖြစ်သော ဤသို့သော ဖီလာအတတ်ဖြင့် အသက်မွေးကြ၏။ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း၊ မင်းတို့ (စစ်) ထွက်လတ္တံ့၊ မင်းတို့ (စစ်) ပြန်လာလတ္တံ့၊ ပြည်တွင်းမင်းတို့ (စစ်) တက်လတ္တံ့၊ ပြည်ပမင်းတို့ (စစ်) ဆုတ်လတ္တံ့၊ ပြည်ပမင်းတို့ (စစ်) တက်လတ္တံ့၊ ပြည်တွင်းမင်းတို့ (စစ်) ဆုတ်လတ္တံ့၊ ပြည်တွင်းမင်းတို့ (စစ်) အောင်လတ္တံ့၊ ပြည်ပမင်းတို့ (စစ်) ရှုံးလတ္တံ့၊ ပြည်ပမင်းတို့ (စစ်) အောင်လတ္တံ့၊ ပြည်တွင်းမင်းတို့ (စစ်) ရှုံးလတ္တံ့။ ဤသို့ ဤမင်း (စစ်) နိုင်လတ္တံ့၊ ဤမင်း (စစ်) ရှုံးလတ္တံ့ဟူသော အတတ်တို့တည်း။ ရဟန်းဂေါတမသည် မှားသော အသက်မွေးမှုဖြစ်သော ဤသို့သော ဖီလာအတတ် (ဖြင့်အသက်မွေးခြင်း) မှ ရှောင်ကြဉ် တော်မူ၏။ ရဟန်းတို့ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၏ဂုဏ်ကို ပြောခဲ့လျှင် ဤသို့သော်လည်း ပြောနိုင်ရာ၏။

၂၃။ ထို့ပြင်လည်း အချို့သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ယုံကြည်၍ လှူသော သုံးဆောင် ဖွယ်တို့ကို သုံးဆောင်ကြပြီးလျှင် မှားသော အသက်မွေးမှုဖြစ်သော ဤသို့သော ဖီလာအတတ်ဖြင့် အသက်မွေးကြ၏။ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း၊ လကြတ်လတ္တံ့၊ နေကြတ်လတ္တံ့၊ နက္ခတ်ကြတ်လတ္တံ့၊

လနေတို့ လမ်းမှန်သွားလတ္တံ့၊ လနေတို့ လမ်းလွဲသွားလတ္တံ့၊ နက္ခတ်တို့ လမ်းမှန်သွားလတ္တံ့၊ နက္ခတ်တို့ လမ်းလွဲသွားလတ္တံ့၊ ဥက္ကာကျလတ္တံ့၊ ကြိတ်ထွက်လတ္တံ့၊ ငလျင်လှုပ်လတ္တံ့၊ မိုးထစ်ကြိုးလတ္တံ့၊ လနေ နက္ခတ်တို့ တက်ခြင်း သက်ခြင်း မှေးမှိန်ခြင်း တောက်ပခြင်း ဖြစ်လတ္တံ့၊ လကြတ်ခြင်းကြောင့် ဤသို့ အကျိုးဖြစ် လတ္တံ့၊ နေကြတ်ခြင်းကြောင့် ဤသို့ အကျိုး ဖြစ်လတ္တံ့၊ နက္ခတ်ကြတ်ခြင်းကြောင့် ဤသို့ အကျိုးဖြစ်လတ္တံ့၊ လနေတို့ လမ်းမှန်သွားခြင်းကြောင့်ဤသို့ အကျိုးဖြစ်လတ္တံ့၊ လနေတို့ လမ်းလွဲသွား ခြင်းကြောင့် ဤသို့ အကျိုး ဖြစ်လတ္တံ့၊ နက္ခတ်တို့လမ်းမှန်သွားခြင်းကြောင့် ဤသို့ အကျိုးဖြစ်လတ္တံ့၊ နက္ခတ်တို့ လမ်းလွဲ သွားခြင်းကြောင့် ဤသို့အကျိုး ဖြစ်လတ္တံ့၊ ဥက္ကာကျခြင်းကြောင့် ဤသို့ အကျိုးဖြစ် လတ္တံ့၊ ကြိတ်ထွက်ခြင်းကြောင့် ဤသို့ အကျိုးဖြစ်လတ္တံ့၊ ငလျင်လှုပ်ခြင်းကြောင့် ဤသို့ အကျိုးဖြစ်လတ္တံ့၊ မိုးထစ်ကြိုးခြင်းကြောင့် ဤသို့ အကျိုးဖြစ်လတ္တံ့၊ လနေနက္ခတ်တို့ တက်ခြင်း သက်ခြင်း မှေးမှိန်ခြင်း တောက်ပခြင်းကြောင့် ဤသို့ အကျိုးဖြစ်လတ္တံ့၊ ဤသည်တို့တည်း။ ရဟန်းဂေါတမသည် မှားသော အသက်မွေးမှုဖြစ်သော ဤသို့သော ဖီလာအတတ် (ဖြင့် အသက်မွေးခြင်း) မှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏၊ ရဟန်းတို့ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၏ ဂုဏ်ကို ပြောခဲ့လျှင် ဤသို့သော်လည်း ပြောနိုင်ရာ၏။

၂၅။ ထို့ပြင်လည်း အချို့သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ယုံကြည်၍လျှာသော သုံးဆောင် ဖွယ်တို့ကို သုံးဆောင်ကြပြီးလျှင် မှားသော အသက်မွေးမှုဖြစ်သော ဤသို့သော ဖီလာအတတ်ဖြင့် အသက်မွေးကြ၏။ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း။ မိုးကောင်းလတ္တံ့၊ မိုးခေါင်လတ္တံ့၊ ဝပြောလတ္တံ့၊ ခေါင်းပါးလတ္တံ့၊ ငြိမ်းချမ်းလတ္တံ့၊ ဘေးများလတ္တံ့၊ ရောဂါများလတ္တံ့၊ ရောဂါကင်းလတ္တံ့၊ လက်ချိုးရေခြင်း အတတ်၊ ဂဏန်းအတတ်၊ သင်္ချာအတတ်၊ ကဗျာအတတ်၊ လောကာယတကျမ်းအတတ်၊ ဤသည် တို့တည်း။ ရဟန်းဂေါတမသည် မှားသော အသက်မွေးမှု ဖြစ်သော ဤသို့သော ဖီလာအတတ် (ဖြင့်အသက်မွေးခြင်း) မှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏၊ ရဟန်းတို့ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၏ ဂုဏ်ကို ပြောခဲ့လျှင် ဤသို့သော်လည်း ပြောနိုင်ရာ၏။

၂၆။ ထို့ပြင်လည်း အချို့သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ယုံကြည်၍လျှာသော သုံးဆောင် ဖွယ်တို့ကို သုံးဆောင်ကြပြီးလျှင် မှားသောအသက်မွေးမှုဖြစ်သော ဤသို့သော ဖီလာအတတ်ဖြင့် အသက်မွေးကြ၏။ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း။ သတို့သမီးဆောင်ယူ၍ ထိမ်းမြားခြင်း သတို့သမီး ပေး၍ ထိမ်းမြားခြင်း စေ့စပ်ပေးခြင်း ကွာရှင်းပေးခြင်း ဥစ္စာသိမ်းဆည်းစေခြင်း ဥစ္စာဖြန့်ဖြူးစေခြင်း ကျက်သရေတိုးစေခြင်း ကျက်သရေယုတ်စေခြင်း ကိုယ်ဝန်မတည်မြဲသည်ကို တည်မြဲစေခြင်း လျှာခိုင် စေခြင်း မေးခိုင်စေခြင်း လက်ဟန်မန္တန်စုတ်ခြင်း နားပင်းမန္တန်စုတ်ခြင်း မှန်၌နတ်သွင်း၍မေးခြင်း သတို့သမီး၌ နတ် သွင်း၍မေးခြင်း နတ်မေးခြင်း နေကိုလုပ်ကျွေးခြင်း ဗြဟ္မာကိုလုပ်ကျွေးခြင်း ခံတွင်းမှ မီးတောက်စေခြင်း သိရိနတ်သမီးကို ပင့်ခေါ်ခြင်း ဤသည်တို့တည်း။ ရဟန်းဂေါတမသည် မှားသော အသက်မွေးမှု ဖြစ်သော ဤသို့သော ဖီလာအတတ် (ဖြင့်အသက်မွေးခြင်း) မှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏၊ ရဟန်းတို့ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၏ဂုဏ်ကို ပြောခဲ့လျှင် ဤသို့သော်လည်း ပြောနိုင်ရာ၏။

၂၇။ ထို့ပြင်လည်း အချို့သော အသျှင် သမဏဗြာဟ္မဏ တို့သည် ယုံကြည်၍ လျှာသော သုံးဆောင် ဖွယ်တို့ကို သုံးဆောင်ကြပြီးလျှင် မှားသော အသက်မွေးမှုဖြစ်သော ဤသို့သော ဖီလာအတတ်ဖြင့် အသက်မွေး ကြ၏။ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း။ နတ်ကိုးခြင်း တောင်းဆုပြည့်၍ နတ်ပူဇော်ခြင်း ဖုတ်တစ္ဆေ အတတ်ကို လေ့ကျင့်ခြင်း မြေအိမ်၌နေ၍ သင်အပ်သော အတတ်ကို လေ့ကျင့်ခြင်း (ပဏ္ဍာန်ကို) ယောက်ျားဖြစ်စေခြင်း (ယောက်ျားကို) ပဏ္ဍာန်ဖြစ်စေခြင်း မြေကြန်အတတ်ကို လေ့ကျင့် ခြင်း ဆောက်လုပ်မည့် မြေရာ၌ အစီအရင်ပြုခြင်း ခံတွင်းဆေးခြင်း ရေချိုးစေခြင်း မီးပူဇော်ခြင်း ပျို့အန် စေခြင်း ဝမ်းသက်စေခြင်း (သလိပ်စသည့် ဒေါသတို့ကို) အထက်သို့လှန်စေခြင်း အောက်သို့လျှော စေခြင်း ဦးခေါင်းမှ (သွေးစသော ဒေါသတို့ကို) ထွက်စေခြင်း နားဆီချက်ခြင်း မျက်စဉ်းဆီချက်ခြင်း နှာနှုတ်ခြင်း (ထက်သော) မျက်စဉ်းဆေးဖော်ခြင်း အေးသောမျက်စဉ်းဆေးဖော်ခြင်း တိမ်သလာကို ဆေးကုခြင်း ခွဲစိတ်ကုသခြင်း သူငယ်နာဆေးကုခြင်း မူလဆေးတို့ကိုပေးခြင်း အနာဆေးတို့ကို (ကပ်ခြင်း)

ခွါခြင်း၊ ဤသည်တို့တည်း။ ရဟန်းဂေါတမသည် မှားသောအသက်မွေးမှုဖြစ်သော ဤသို့သော ဖီလာ အတတ် (ဖြင့်အသက်မွေးခြင်း)မှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏။ ရဟန်းတို့ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၏ ဂုဏ်ကို ပြောခဲ့လျှင် ဤသို့သော်လည်း ပြောနိုင်ရာ၏။

ရဟန်းတို့ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၏ဂုဏ်ကို ပြောခဲ့လျှင် ပြောနိုင်ရာသည့် အနည်းငယ်မျှသာ ဖြစ်သော နိမ့်ကျသော သီလမျှဟူသည် ဤသည်ပင်တည်း။

မဟာသီလခန်း ပြီး၏။

- ၁။ ဤဖီလာအတတ်ဟူသည် နတ်ရွာနိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းအကျင့်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက် အတတ်တည်း။
- ၂။ ဥပ္ပါတကျမ်းဟူသည် မိုးကြိုးကျခြင်း စသည်၏ အကျိုးအပြစ်ကို ဆိုသောကျမ်း။
- ၃။ သုဓာဘောဇနဇာတ်တွင် “ကဒလိမိဂါ ဗဟူ စေတ္ထ၊ ဗိဠာရာ သသ ကဏ္ဍိကာ” ဟူသောဂါထာ၌ ကဏ္ဍိကာသဒ္ဓါသည် သမင်ဒရယ်ကို ဟော၏။ ဝိဓုရဇာတ်၌ကား “ဗိဠာရာ သသ ကဏ္ဍကာ” ဟု ရှိ၏။ ကဏ္ဍကာသဒ္ဓါသည် ကြံ့ကို ဟော၏။ ဤသီလက္ခန္ဓဝဂ် အဋ္ဌကထာ၌ကား နားတန်ဆာ ဟူ၍လည်းကောင်း အထွတ် ဟူ၍လည်းကောင်း ဖွင့်ဆို၏။

သီလက္ခဏာပိဋကော်

=== ၁ - ဗြဟ္မဇာလသုတ် ===

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ပြခန်း

၂၈။ ရဟန်းတို့ (သီလမှ) တစ်ပါးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော နက်နဲကုန်သော မြင်နိုင်ခဲကုန်သော သိနိုင်ခဲကုန်သော ငြိမ်သက်ကုန်သော မွန်မြတ်ကုန်သော ကြံစည်ခြင်းဖြင့် မရောက်နိုင်ကုန်သော သိမ်မွေ့ ကုန်သော ပညာရှိတို့သာ သိနိုင်ကုန်သော တရားတို့သည် ရှိကုန်သေး၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ယင်း (တရား) တို့ကို ကိုယ်တော်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြု၍ ဟောတော်မူ၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ ဟုတ်မှန်သောဂုဏ်ကို မှန်စွာ ပြောလိုကြလျှင် ယင်း (တရား) တို့ဖြင့် ပြောကြရာ၏။

ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် အကြင် (တရား) တို့ကို ကိုယ်တော်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြု၍ ဟောတော်မူ၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ဟုတ်မှန်သောဂုဏ်ကို မှန်စွာ ပြောလိုကြလျှင် အကြင် (တရား) တို့ဖြင့် ပြောကြရာ၏။ နက်နဲကုန်သော မြင်နိုင်ခဲကုန်သော သိနိုင်ခဲကုန်သော ငြိမ်သက် ကုန်သော မွန်မြတ်ကုန်သော ကြံစည်ခြင်းဖြင့် မရောက်နိုင်ကုန်သော သိမ်မွေ့ကုန်သော ပညာရှိတို့သာ သိနိုင်ကုန်သော ထိုတရားတို့သည်ကား အဘယ်နည်း -

ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိ တစ်ဆယ့်ရှစ်မျိုး

၂၉။ ရဟန်းတို့ ရှေးအဖို့ကို ကြံဆကုန်သော ရှေးအဖို့ကို စွဲယူကုန်သော အချို့သော သမဏ ဗြာဟ္မဏ တို့သည် ရှိကုန်၏။ (ထိုသူတို့သည်) ရှေးအဖို့ကို စွဲမိ၍ များပြားသော မိစ္ဆာအယူပြု စကားတို့ကို တစ်ဆယ့်ရှစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြောဟောကုန်၏။ ထိုအသျှင် သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် အဘယ် ကို အကြောင်းပြု၍ အဘယ်ကို စွဲမိ၍ ရှေးအဖို့ကို ကြံဆကုန်သနည်း၊ ရှေးအဖို့ကို စွဲယူကုန် သနည်း၊ ရှေးအဖို့ကို စွဲမိ၍ များပြားသော မိစ္ဆာအယူပြု စကားတို့ကို တစ်ဆယ့်ရှစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ ဖြင့် ပြောဟော ကုန်သနည်း။

သဿတဒိဋ္ဌိ တည်မြဲအယူလေးမျိုး

၃၀။ ရဟန်းတို့ တည်မြဲအယူ ရှိကုန်သော အချို့သော သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ရှိကုန်၏။ (ထိုသူတို့ သည်) အတ္တကိုလည်းကောင်း၊ လောကကိုလည်းကောင်း တည်မြဲ၏ ဟု လေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။ တည်မြဲအယူ ရှိကုန်သော ထိုအသျှင် သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် အဘယ်ကို အကြောင်းပြု၍ အဘယ်ကို စွဲမိ၍ အတ္တကို လည်းကောင်း၊ လောကကို လည်းကောင်း တည်မြဲ၏ ဟု လေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်သနည်း။

၁။ ဤ၌ တရားဟူသည် ဂုဏ်ပင်တည်း။

သီလက္ခဏ်ပါဠိတော်

=== ၁ - ဗြဟ္မဇာလသုတ် ===

သဿတဒိဋ္ဌိ ပဌမဝါဒ

၃၁။ ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ အချို့သော သမဏသည် လည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မဇာလသည် လည်းကောင်း ပြင်းစွာ အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ မြဲမြံစွာ အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ အဖန်ဖန် အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ မမေ့လျော့ခြင်းကို စွဲ၍ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကို စွဲ၍ ထိုသို့သဘောရှိသော စိတ်တည်ကြည်ခြင်းကိုရ၏။ ယင်းသို့ စိတ်သည် တည်ကြည်လတ်သော် စင်ကြယ်လတ်သော် ဖြူစင်လတ်သော် ညစ်ကြေးမရှိလတ်သော် ညစ်ညူးခြင်းကင်းလတ်သော် များပြားသော ရှေး၌ နေဖူးသော ဘဝကို အောက်မေ့နိုင်၏။ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း -

တစ်ဘဝကို လည်းကောင်း၊ နှစ်ဘဝတို့ကို လည်းကောင်း၊ သုံးဘဝတို့ကို လည်းကောင်း၊ လေးဘဝတို့ကို လည်းကောင်း၊ ငါးဘဝတို့ကို လည်းကောင်း၊ ဆယ်ဘဝတို့ကို လည်းကောင်း၊ ဘဝနှစ်ဆယ်တို့ကို လည်းကောင်း၊ ဘဝသုံးဆယ်တို့ကို လည်းကောင်း၊ ဘဝလေးဆယ်တို့ကို လည်းကောင်း၊ ဘဝငါးဆယ်တို့ကို လည်းကောင်း၊ ဘဝတစ်ရာကို လည်းကောင်း၊ ဘဝတစ်ထောင်ကို လည်းကောင်း၊ ဘဝတစ်သိန်းကို လည်းကောင်း၊ ဘဝရာပေါင်းများစွာတို့ကို လည်းကောင်း၊ ဘဝထောင်ပေါင်းများစွာ တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝသိန်းပေါင်းများစွာတို့ကို လည်းကောင်း ‘ထို (ဘဝ) ၌ (ငါ) သည် ဤသို့သော အမည် ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အနွယ်ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အဆင်း ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အစာရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော ချမ်းသာဆင်းရဲကို ခံစားခဲ့၏။ ဤသို့သော အသက်အပိုင်းအခြား ရှိခဲ့၏။ ထို (ငါ) သည် ထို (ဘဝ) မှ သေခဲ့၍ ထို (ဘဝ) ၌ ဖြစ်ပြန်ခဲ့၏။ ထို (ဘဝ) ၌လည်း ဤသို့သော အမည်ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အနွယ်ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အဆင်းရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အစာရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော ချမ်းသာဆင်းရဲကို ခံစားခဲ့၏။ ဤသို့သော အသက်အပိုင်းအခြားရှိခဲ့၏။ ထို (ငါ) သည် ထို (ဘဝ) မှ သေခဲ့၍ ဤ (ဘဝ) ၌ ဖြစ်ပြန်ခဲ့၏’ ဟု အခြင်းအရာနှင့်တကွညွှန်ပြဖွယ် (အမည် အနွယ်) နှင့်တကွ များပြားသော ရှေး၌ နေဖူးသော ဘဝကို အောက်မေ့ နိုင်၏။

ထိုသူသည် ဤသို့ ဆို၏ -

“အတ္တသည် လည်းကောင်း၊ လောကသည် လည်းကောင်း မြဲ၏။ မြဲ၏။ တောင်ထွတ်ကဲ့သို့ တည်၏။ ခိုင်မြဲသော တံခါးတိုင်ကဲ့သို့ တည်၏။ ထိုသတ္တဝါတို့သည်ပင်လျှင် (တစ်ဘဝမှ တစ်ဘဝသို့) ပြေးသွားကုန်၏။ ကျင်လည်ကုန်၏။ သေကုန်၏။ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ (အတ္တနှင့်လောကသည်) မြဲသော အရာတို့နှင့် တူစွာ အမြဲရှိနေသည်သာတည်း။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ငါသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ မြဲမြံစွာ အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ အဖန်ဖန် အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ မမေ့လျော့ခြင်းကို စွဲ၍ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကို စွဲ၍ ထိုသို့ သဘောရှိသော စိတ်တည်ကြည်ခြင်းကို ရ၏။ ယင်းသို့ စိတ်သည် တည်ကြည် လတ်သော် များပြားသော ရှေး၌ နေဖူးသော ဘဝကို အောက်မေ့နိုင်၏။ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း -

တစ်ဘဝကို လည်းကောင်း၊ နှစ်ဘဝတို့ကို လည်းကောင်း၊ သုံးဘဝတို့ကို လည်းကောင်း၊ လေးဘဝတို့ကို လည်းကောင်း၊ ငါးဘဝတို့ကို လည်းကောင်း၊ ဆယ်ဘဝတို့ကို လည်းကောင်း၊ ဘဝနှစ်ဆယ်တို့ကို လည်းကောင်း၊ ဘဝသုံးဆယ်တို့ကို လည်းကောင်း၊ ဘဝလေးဆယ်တို့ကို လည်းကောင်း၊ ဘဝငါးဆယ်တို့ကို လည်းကောင်း၊ ဘဝတစ်ရာကို လည်းကောင်း၊ ဘဝတစ်ထောင်ကို လည်းကောင်း၊ ဘဝတစ်သိန်းကို လည်းကောင်း၊ ဘဝရာပေါင်းများစွာတို့ကို လည်းကောင်း၊ ဘဝထောင်ပေါင်းများစွာတို့ကို လည်းကောင်း၊ ဘဝသိန်းပေါင်းများစွာတို့ကို လည်းကောင်း ‘ ထို (ဘဝ) ၌

(ငါ) သည် ဤသို့သော အမည် ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သောအနွယ် ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အဆင်းရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အစာ ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော ချမ်းသာဆင်းရဲကို ခံစားခဲ့၏။ ဤသို့ သော အသက်အပိုင်းအခြား ရှိခဲ့၏။ ထို (ငါ) သည် ထို (ဘဝ) မှ သေခဲ့၍ ထို (ဘဝ) ၌ဖြစ်ပြန်ခဲ့၏။ ထို (ဘဝ) ၌လည်း ဤသို့သော အမည် ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အနွယ်ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အဆင်းရှိခဲ့၏။ ဤသို့ သော အစာ ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော ချမ်းသာဆင်းရဲကို ခံစားခဲ့၏။ ဤသို့သော အသက်အပိုင်းအခြား ရှိခဲ့၏။ ထို (ငါ) သည် ထို (ဘဝ) မှ သေခဲ့၍ ဤ (ဘဝ) ၌ ဖြစ်ပြန်ခဲ့၏’ ဟုအခြင်းအရာနှင့်တကွ ညွှန်ပြဖွယ် (အမည်အနွယ်) နှင့် တကွ များပြားသော ရှေး၌ နေဖူးသော ဘဝကိုအောက်မေ့နိုင်၏။ ငါသည် ဤ အကြောင်းကြောင့် -

‘အတ္တသည် လည်းကောင်း၊ လောကသည် လည်းကောင်း မြဲ၏၊ မြဲ၏။ တောင်ထွတ်ကဲ့သို့ တည်၏။ ခိုင်မြဲသော တံခါးတိုင်ကဲ့သို့ တည်၏။ ထိုသတ္တဝါတို့သည်ပင်လျှင် (တစ်ဘဝမှ တစ်ဘဝသို့) ပြေးသွားကုန်၏။ ကျင်လည်ကုန်၏။ သေကုန်၏။ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ (အတ္တနှင့်လောကသည်) မြဲသော အရာတို့နှင့် တူစွာ အမြဲရှိနေသည်သာတည်း’ ဟု သိ၏” ဟူ၍ ဆို၏။

ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား ပဌမအကြောင်းတည်း၊ ယင်းကို အကြောင်းပြု၍ ယင်းကို စွဲမှီ၍ တည်မြဲအယူ ရှိကုန်သော အချို့သော သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် အတ္တကို လည်းကောင်း၊ ဗလာကကို လည်းကောင်း တည်မြဲ၏ ဟု ပြကုန်၏။ (၁)

၁။ ပုဗ္ဗေနိဝါသ (ပါဠိ) ပုဗ္ဗ -ရှေး၌၊ နိဝါသ -နေဖူးသောဘဝ။

သဿတဒိဋ္ဌိ ဒုတိယဝါဒ

၃၂။ ဒုတိယဝါဒ၌ကား တည်မြဲအယူ ရှိကုန်သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် အဘယ်ကို အကြောင်းပြု၍ အဘယ်ကို စွဲမှီ၍ အတ္တကို လည်းကောင်း၊ လောကကို လည်းကောင်း တည်မြဲ၏ ဟု ပြကုန်သနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ အချို့သော သမဏသည်လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏသည်လည်းကောင်း ပြင်းစွာ အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ မြဲမြံစွာ အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ အဖန်ဖန် အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ မမေ့လျော့ခြင်းကို စွဲ၍ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကို စွဲ၍ ထိုသို့သဘောရှိသော စိတ်တည်ကြည်ခြင်းကို ရ၏။ ယင်းသို့ စိတ်သည် တည်ကြည်လတ်သော် များပြားသော ရှေး၌ နေဖူးသော ဘဝကို အောက်မေ့ နိုင်၏။ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း -

တစ်ခုသော ပျက်ကပ်ဖြစ်ကပ်ကို လည်းကောင်း၊ နှစ်ခုသော ပျက်ကပ်ဖြစ်ကပ်တို့ကို လည်းကောင်း၊ သုံးခုသော ပျက်ကပ်ဖြစ်ကပ်တို့ကို လည်းကောင်း၊ လေးခုသော ပျက်ကပ်ဖြစ်ကပ်တို့ကို လည်းကောင်း၊ ငါးခုသော ပျက်ကပ်ဖြစ်ကပ်တို့ကို လည်းကောင်း၊ ဆယ်ခုသော ပျက်ကပ်ဖြစ်ကပ်တို့ကို လည်းကောင်း ‘ထို (ဘဝ) ၌ (ငါ) သည် ဤသို့သော အမည် ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အနွယ်ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အဆင်း ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အစာရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော ချမ်းသာဆင်းရဲကို ခံစားခဲ့၏။ ဤသို့သော အသက် အပိုင်းအခြား ရှိခဲ့၏။ ထို (ငါ) သည် ထို (ဘဝ) မှ သေခဲ့၍ ထို (ဘဝ) ၌ဖြစ်ပြန်ခဲ့၏။ ထို (ဘဝ) ၌လည်း ဤသို့သော အမည်ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အနွယ်ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အဆင်းရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အစာရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော ချမ်းသာဆင်းရဲကို ခံစားခဲ့၏။ ဤသို့သော အသက်အပိုင်းအခြား ရှိခဲ့၏။ ထို

(ငါ) သည် ထို (ဘဝ) မှ သေခဲ့၍ ဤ (ဘဝ) ၌ ဖြစ်ပြန်ခဲ့၏’ ဟုအခြင်းအရာနှင့် တကွ ညွှန်ပြဖွယ် (အမည်အနွယ်) နှင့်တကွ များပြားသော ရှေး၌ နေဖူးသော ဘဝကို အောက်မေ့နိုင်၏။

ထိုသူသည် ဤသို့ ဆို၏ -

“အတ္တသည် လည်းကောင်း၊ လောကသည် လည်းကောင်း မြဲ၏၊ မြဲ၏၊ တောင်ထွတ်ကဲ့သို့ တည်၏။ ခိုင်မြဲသော တံခါးတိုင်ကဲ့သို့ တည်၏။ ထိုသတ္တဝါတို့ သည်ပင်လျှင် (တစ်ဘဝမှ တစ်ဘဝသို့) ပြေးသွား ကုန်၏။ ကျင်လည်ကုန်၏။ သေကုန်၏။ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ (အတ္တနှင့် လောကသည်) မြဲသော အရာတို့နှင့် တူစွာ အမြဲရှိနေသည် သာတည်း။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် -

ငါသည် ပြင်းစွာအားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ မြဲမြံစွာ အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ အဖန်ဖန် အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ မမေ့လျော့ခြင်းကို စွဲ၍ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကို စွဲ၍ ထိုသို့သဘော ရှိသော စိတ် တည်ကြည် ခြင်း ကိုရ၏။ ယင်းသို့ စိတ်သည် တည်ကြည်လတ်သော် များပြားသော ရှေး၌နေဖူးသော ဘဝကို အောက်မေ့နိုင်၏။ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း -

တစ်ခုသော ပျက်ကပ်ဖြစ်ကပ်ကိုလည်းကောင်း၊ နှစ်ခုသော ပျက်ကပ်ဖြစ်ကပ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ သုံးခုသော ပျက်ကပ်ဖြစ်ကပ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ လေးခုသော ပျက်ကပ်ဖြစ်ကပ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ငါးခုသော ပျက်ကပ်ဖြစ်ကပ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဆယ်ခုသော ပျက်ကပ်ဖြစ်ကပ်တို့ကိုလည်းကောင်း ‘ ထို (ဘဝ) ၌ (ငါ) သည် ဤသို့သော အမည်ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အနွယ် ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သောအဆင်း ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အစာ ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော ချမ်းသာဆင်းရဲကို ခံစားခဲ့၏။ ဤသို့သောအသက်အပိုင်းအခြား ရှိခဲ့၏။ ထို (ငါ) သည် ထို (ဘဝ) မှ သေခဲ့၍ ထို (ဘဝ) ၌ ဖြစ်ပြန်ခဲ့၏။ ထို (ဘဝ) ၌လည်း ဤသို့သော အမည် ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အနွယ် ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အဆင်း ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အစာ ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော ချမ်းသာ ဆင်းရဲကို ခံစားခဲ့၏။ ဤသို့သော အသက်အပိုင်းအခြား ရှိခဲ့၏။ ထို (ငါ) သည် ထို (ဘဝ) မှ သေခဲ့၍ ဤ (ဘဝ) ၌ ဖြစ်ပြန်ခဲ့၏’ ဟုအခြင်းအရာနှင့်တကွ ညွှန်ပြဖွယ် (အမည်အနွယ်) နှင့်တကွ များပြားသော ရှေး၌ နေဖူးသော ဘဝကိုအောက်မေ့နိုင်၏။ ငါသည် ဤအကြောင်းကြောင့် -

‘အတ္တသည် လည်းကောင်း၊ လောကသည် လည်းကောင်း မြဲ၏၊ မြဲ၏၊ တောင်ထွတ်ကဲ့သို့ တည်၏။ ခိုင်မြဲသော တံခါးတိုင်ကဲ့သို့ တည်၏။ ထိုသတ္တဝါတို့သည်ပင်လျှင် (တစ်ဘဝမှ တစ်ဘဝသို့) ပြေးသွား ကုန်၏။ ကျင်လည်ကုန်၏။ သေကုန်၏။ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ (အတ္တနှင့် လောကသည်) မြဲသော အရာတို့နှင့် တူစွာ အမြဲရှိနေသည် သာတည်း’ ဟု သိ၏” ဟူ၍ ဆို၏။

ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား ဒုတိယ အကြောင်းတည်း။ ယင်းကို အကြောင်းပြု၍ ယင်းကို စွဲမှီ၍ တည်မြဲအယူ ရှိကုန်သော အချို့သော သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် အတ္တကို လည်းကောင်း၊ လောကကို လည်းကောင်း တည်မြဲ၏ ဟု ပြကုန်၏။ (၂)

သဿတဒိဋ္ဌိ - တတိယဝါဒ

၃၃။ တတိယဝါဒ၌ကား တည်မြဲအယူရှိကုန်သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် အဘယ်ကို အကြောင်းပြု၍ အဘယ်ကို စွဲမှီ၍ အတ္တကို လည်းကောင်း၊ လောကကို လည်းကောင်း တည်မြဲ၏ ဟု ပြကုန် သနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ အချို့သော သမဏသည် လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏသည် လည်းကောင်း ပြင်းစွာ အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ မြဲမြံစွာ အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ အဖန်ဖန် အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍

မမေ့လျော့ခြင်းကို စွဲ၍ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကို စွဲ၍ ထိုသို့သဘောရှိသော စိတ်တည်ကြည်ခြင်းကို ရ၏။ ယင်းသို့ စိတ်သည် တည်ကြည်လတ်သော် များပြားသော ရှေး၌ နေဖူးသော ဘဝကို အောက်မေ့နိုင်၏။ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း -

ဆယ်ခုသော ပျက်ကပ်ဖြစ်ကပ်တို့ကို လည်းကောင်း၊ နှစ်ဆယ်သော ပျက်ကပ်ဖြစ်ကပ်တို့ကို လည်းကောင်း၊ သုံးဆယ်သော ပျက်ကပ်ဖြစ်ကပ်တို့ကို လည်းကောင်း၊ လေးဆယ်သော ပျက်ကပ်ဖြစ်ကပ်တို့ကို လည်းကောင်း ‘ထို (ဘဝ) ၌ (ငါ) သည် ဤသို့သော အမည်ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အနွယ်ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အဆင်းရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အစာရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော ချမ်းသာဆင်းရဲကို ခံစားခဲ့၏။ ဤသို့သော အသက်အပိုင်းအခြား ရှိခဲ့၏။ ထို (ငါ) သည် ထို (ဘဝ) မှ သေခဲ့၍ ထို (ဘဝ) ၌ ဖြစ်ပြန်ခဲ့၏။ ထို (ဘဝ) ၌လည်း ဤသို့သော အမည် ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အနွယ် ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အဆင်း ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အစာ ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော ချမ်းသာဆင်းရဲကို ခံစားခဲ့၏။ ဤသို့သော အသက် အပိုင်းအခြား ရှိခဲ့၏။ ထို (ငါ) သည် ထို (ဘဝ) မှ သေခဲ့၍ ဤ (ဘဝ) ၌ ဖြစ်ပြန်ခဲ့၏’ ဟု အခြင်းအရာ နှင့်တကွ ညွှန်ပြဖွယ် (အမည်အနွယ်) နှင့် တကွ များပြားသော ရှေး၌နေဖူးသော ဘဝကို အောက်မေ့နိုင်၏။

ထိုသူသည် ဤသို့ ဆို၏ -

“အတ္တသည် လည်းကောင်း၊ လောကသည် လည်းကောင်း မြဲ၏။ မြဲ၏။ တောင်ထွတ်ကဲ့သို့ တည်၏။ ခိုင်မြဲသော တံခါးတိုင်ကဲ့သို့ တည်၏။ ထိုသတ္တဝါတို့သည်ပင်လျှင် (တစ်ဘဝမှ တစ်ဘဝသို့) ပြေးသွားကုန်၏။ ကျင်လည်ကုန်၏။ သေကုန်၏။ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ (အတ္တနှင့် လောကသည်) မြဲသော အရာတို့နှင့် တူစွာ အမြဲရှိနေသည် သာတည်း။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် -

ငါသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ မြဲမြံစွာ အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ အဖန်ဖန် အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ မမေ့လျော့ခြင်းကို စွဲ၍ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကို စွဲ၍ ထိုသို့သဘောရှိသော စိတ်တည်ကြည်ခြင်းကို ရ၏။ ယင်းသို့ စိတ်သည် တည်ကြည်လတ်သော် များပြားသော ရှေး၌ နေဖူးသော ဘဝကို အောက်မေ့နိုင်၏။ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း -

ဆယ်ခုသော ပျက်ကပ်ဖြစ်ကပ်တို့ကို လည်းကောင်း၊ နှစ်ဆယ်သော ပျက်ကပ်ဖြစ်ကပ်တို့ကို လည်းကောင်း၊ သုံးဆယ်သော ပျက်ကပ်ဖြစ်ကပ်တို့ကို လည်းကောင်း၊ လေးဆယ်သော ပျက်ကပ်ဖြစ်ကပ်တို့ကို လည်းကောင်း ‘ ထို (ဘဝ) ၌ (ငါ) သည် ဤသို့သော အမည် ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အနွယ် ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အဆင်း ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အစာ ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော ချမ်းသာဆင်းရဲကို ခံစားခဲ့၏။ ဤသို့သော အသက်အပိုင်းအခြား ရှိခဲ့၏။ ထို (ငါ) သည် ထို (ဘဝ) မှ သေခဲ့၍ ထို (ဘဝ) ၌ ဖြစ်ပြန်ခဲ့၏။ ထို (ဘဝ) ၌လည်း ဤသို့သော အမည်ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အနွယ် ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အဆင်းရှိခဲ့၏။ ဤသို့သောအစာရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော ချမ်းသာ ဆင်းရဲကို ခံစားခဲ့၏။ ဤသို့သော အသက် အပိုင်းအခြား ရှိခဲ့၏။ ထို (ငါ) သည် ထို (ဘဝ) မှ သေခဲ့၍ ဤ (ဘဝ) ၌ ဖြစ်ပြန်ခဲ့၏’ ဟု အခြင်းအရာ နှင့်တကွ ညွှန်ပြဖွယ် (အမည်အနွယ်) နှင့် တကွ များပြားသော ရှေး၌ နေဖူးသော ဘဝ ကို အောက်မေ့နိုင်၏။ ငါသည် ဤအကြောင်းကြောင့် -

‘အတ္တသည် လည်းကောင်း၊ လောကသည် လည်းကောင်း မြဲ၏။ မြဲ၏။ တောင်ထွတ်ကဲ့သို့ တည်၏။ ခိုင်မြဲသော တံခါးတိုင်ကဲ့သို့ တည်၏။ ထိုသတ္တဝါတို့သည်ပင်လျှင် (တစ်ဘဝမှ တစ်ဘဝသို့) ပြေးသွားကုန်၏။ ကျင်လည်ကုန်၏။ သေကုန်၏။ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ (အတ္တနှင့် လောကသည်) မြဲသောအရာ တို့နှင့်တူစွာ အမြဲရှိနေသည်သာတည်း’ ဟု သိ၏” ဟူ၍ ဆို၏။

ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား တတိယ အကြောင်းတည်း။ ယင်းကို အကြောင်းပြု၍ ယင်းကို စွဲမိ၍ တည်မြဲအယူ ရှိကုန်သော အချို့သော သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် အတ္တကိုလည်းကောင်း၊ လောကကို လည်းကောင်း တည်မြဲ၏ ဟု ပြကုန်၏။ (၃)

သဿတဒိဋ္ဌိ စတုတ္ထဝါဒ

၃၄။ စတုတ္ထဝါဒ၌ကား တည်မြဲအယူရှိကုန်သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် အဘယ်ကို အကြောင်းပြု၍ အဘယ်ကို စွဲမှီ၍ အတ္တကို လည်းကောင်း၊ လောကကို လည်းကောင်း တည်မြဲ၏ ဟု ပြကုန် သနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ အချို့သော သမဏသည်လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏသည် လည်းကောင်း ကြံစည်လေ့ရှိ၏။ စူးစမ်းလေ့ရှိ၏။ ထိုသူသည် အမျိုးမျိုး ကြံစည်၍ စူးစမ်းဆင်ခြင်၍ မိမိ၏ ထင်မြင်ချက်ကို ဤသို့ ဆို၏ -

“အတ္တသည် လည်းကောင်း၊ လောကသည်လည်းကောင်း မြဲ၏။ မြို့၏။ တောင်ထွတ်ကဲ့သို့ တည်၏။ ခိုင်မြဲသော တံခါးတိုင်ကဲ့သို့ တည်၏။ ထိုသတ္တဝါတို့သည်ပင်လျှင် (တစ်ဘဝမှ တစ်ဘဝသို့) ပြေးသွား ကုန်၏။ ကျင်လည်ကုန်၏။ သေကုန်၏။ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ (အတ္တနှင့် လောကသည်) မြဲသောအရာတို့နှင့် တူစွာ အမြဲရှိနေသည် သာတည်း” ဟု ဆို၏။

ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား စတုတ္ထအကြောင်းတည်း။ ယင်းကို အကြောင်းပြု၍ ယင်းကို စွဲမှီ၍ တည်မြဲအယူ ရှိကုန်သော အချို့သောသမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် အတ္တကို လည်းကောင်း၊ လောကကို လည်းကောင်း တည်မြဲ၏ ဟု ပြကုန်၏။ (၄)

၃၅။ ရဟန်းတို့ တည်မြဲအယူရှိကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏအားလုံးတို့သည် အတ္တကိုလည်းကောင်း၊ လောကကို လည်းကောင်း တည်မြဲ၏ ဟု လေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။

ရဟန်းတို့ တည်မြဲအယူ ရှိကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏအားလုံးတို့သည် အတ္တကို လည်းကောင်း၊ လောကကို လည်းကောင်း တည်မြဲ၏ ဟု ပြကြလျှင် ဤလေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့်သော် လည်းကောင်း ဤ (လေးမျိုး) တို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးသော အကြောင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း ပြကုန်၏။ ဤ (လေးမျိုး) တို့မှတစ်ပါးသော အကြောင်း မရှိ။

၃၆။ ရဟန်းတို့ “ဤအယူတို့သည် ဤသို့ စွဲယူထားလျှင် ဤသို့ မှားယွင်းစွာ သုံးသပ်ထားလျှင် ဤသို့လားရာ ရှိကုန်၏။ ဤသို့ တမလွန်ရှိကုန်၏” ဟု မြတ်စွာဘုရားသည် ထို (လေးမျိုးသောအယူ) ကို သိတော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ထို (လေးမျိုးသောအယူ) ကိုလည်း သိတော်မူ၏။ ထို့ထက် အထူးသဖြင့် လွန်မြတ်သော တရားကိုလည်း သိတော်မူ၏။ ထို (အထူးသဖြင့် လွန်မြတ်သောတရား) ကို သိတော်မူ သော်လည်း မှားယွင်းစွာ မသုံးသပ်၊ မှားယွင်းစွာ မသုံးသပ်သောကြောင့် ထို (မြတ်စွာဘုရား) သည် ကိုယ်တော်တိုင် သာလျှင် နိဗ္ဗာန်ကို သိတော်မူ၏။

ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ဝေဒနာတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ချုပ်ကြောင်းကို လည်းကောင်း သာယာဖွယ်ကို လည်းကောင်း၊ အပြစ်ကို လည်းကောင်း၊ (ဝေဒနာတို့မှ) ထွက်မြောက်ရာ ကို လည်းကောင်း ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း သိတော်မူသဖြင့် (တစ်စုံတစ်ရာ) မစွဲလမ်းမှု၍ လွတ်မြောက် တော်မူ၏။

၃၇။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် အကြင် (တရား) တို့ကို ကိုယ်တော်တိုင် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြု၍ ဟောတော်မူ၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ဟုတ်မှန်သောဂုဏ်ကို မှန်စွာ ပြောလိုကြလျှင် အကြင် (တရား) တို့ဖြင့် ပြောကြရာ၏။ နက်နဲကုန်သော မြင်နိုင်ခဲကုန်သော သိနိုင်ခဲကုန်သော ငြိမ်သက် ကုန်သော မွန်မြတ်ကုန်သော ကြံစည်ခြင်းဖြင့် မရောက်နိုင်ကုန်သော သိမ်မွေ့ကုန်သော ပညာရှိတို့သာ သိနိုင်ကုန်သော ထိုတရားတို့သည် ဤသည်တို့ပင်တည်း။

ပဌမဘာဏဝါရ ပြီး၏။

သီလက္ခန်ပါဠိတော်

=== ၁ - ဗြဟ္မဇာလသုတ် ===

ဧကစ္စသဿတဒိဋ္ဌိ

အချို့တည်မြဲအယူ လေးမျိုး

၃၈။ ရဟန်းတို့ အချို့တည်မြဲ အချို့မတည်မြဲ အယူရှိကုန်သော အချို့သော သမဏဗြာဟ္မဏ တို့သည် ရှိကုန်၏။ (ထိုသူတို့သည်) အတ္တကို လည်းကောင်း၊ လောကကို လည်းကောင်း အချို့တည်မြဲ၏။ အချို့မတည်မြဲဟု လေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။ အချို့တည်မြဲ အချို့မတည်မြဲ အယူရှိ ကုန်သော ထိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် အဘယ်ကို အကြောင်းပြု၍ အဘယ်ကို စွဲမိ၍ အတ္တကို လည်းကောင်း၊ လောကကို လည်းကောင်း အချို့ တည်မြဲ၏ အချို့မတည်မြဲဟု လေးမျိုးသော အကြောင်း တို့ဖြင့် ပြကုန်သနည်း။

ဧကစ္စသဿတဒိဋ္ဌိ ပဌမဝါဒ

၃၉။ ရဟန်းတို့ ရှည်သောကာလလွန်သော် တစ်ရံတစ်ခါ၌ ဤလောကသည် ပျက်၏။ ထိုအခါသည် ရှိသည် သာတည်း။ လောကပျက်လတ်သော် သတ္တဝါတို့သည် များသောအားဖြင့် အာဘဿရံ ဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် ထိုဘုံ၌ ဈာန်စိတ်ကြောင့် ဖြစ်ကုန်၏။ နှစ်သိမ့်ခြင်း (ပီတိ) လျှင် အစာရှိ ကုန်၏။ မိမိတို့ ကိုယ်ရောင်ဖြင့် လင်းလျက်ရှိကုန်၏။ ကောင်းကင်၌ ကျက်စားကုန်၏။ တင့်တယ်သော နေရာရှိ ကုန်၏။ ကြာရှည်စွာသော ကာလပတ်လုံး တည်ကုန်၏။

၄၀။ ရဟန်းတို့ ရှည်သော ကာလလွန်သော် တစ်ရံတစ်ခါ၌ ဤလောကသည် ဖြစ်၏။ ထိုအခါသည် ရှိသည်သာတည်း။ လောကဖြစ်လတ်သော် (သတ္တဝါမှ) ဆိတ်သော ဗြဟ္မာ့ဗိမာန်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်၏။ ထိုအခါ တစ်ဦးတစ်ယောက်သော သတ္တဝါသည် အသက်ကုန်သောကြောင့် ဖြစ်စေ ကောင်းမှုကံကုန် သောကြောင့် ဖြစ်စေ အာဘဿရံမှ သေခဲ့၍ (သတ္တဝါမှ) ဆိတ်သော ဗြဟ္မာ့ဗိမာန်၌ ဖြစ်ပေါ်၏။ ထိုသူသည် ထိုဘုံ၌ ဈာန်စိတ်ကြောင့် ဖြစ်၏။ နှစ်သိမ့်ခြင်း (ပီတိ) လျှင် အစာရှိ၏။ မိမိကိုယ်ရောင်ဖြင့် လင်းလျက် ရှိ၏။ ကောင်းကင်၌ ကျက်စား၏။ တင့်တယ်သော နေရာရှိ၏။ ကြာရှည်စွာသော ကာလပတ်လုံး တည်၏။

၄၁။ ထိုဘုံ၌ ထိုသူသည် တစ်ယောက်ထီးတည်း ကာလရှည်စွာ နေရသောကြောင့် မမွေ့လျော်သည် ဖြစ်၍ “တစ်ပါးသော သတ္တဝါတို့လည်း ဤဘုံသို့ ရောက်လာဘိမူ ကောင်းလေစွ”ဟု တောင့်တ၏။ ထိုအခါ တစ်ပါးသော သတ္တဝါတို့လည်း အသက်ကုန်သော ကြောင့်ဖြစ်စေ ကောင်းမှုကံကုန်သော ကြောင့်ဖြစ်စေ အာဘဿရံမှ သေခဲ့ကုန်၍ ထိုသတ္တဝါ၏ အဖော်အဖြစ်ဖြင့် ဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ ဖြစ်ပေါ် ကုန်၏။ ထိုသူတို့သည်လည်း ထိုဘုံ၌ ဈာန်စိတ်ကြောင့် ဖြစ်ကုန်၏။ နှစ်သိမ့်ခြင်း (ပီတိ) လျှင် အစာရှိ ကုန်၏။ မိမိတို့ ကိုယ် ရောင်ဖြင့် လင်းလျက် ရှိကုန်၏။ ကောင်းကင်၌ ကျက်စားကုန်၏။ တင့်တယ်သော နေရာရှိ ကုန်၏။ ကြာ ရှည်စွာသော ကာလပတ်လုံး တည်ကုန်၏။

၄၂။ ရဟန်းတို့ ထိုသတ္တဝါတို့တွင် ရှေးဦးစွာ ဖြစ်ပေါ်နှင့်သော သတ္တဝါအား ဤသို့ အကြံဖြစ်၏ -

“ငါသည် ဗြဟ္မာဖြစ်၏။ မဟာဗြဟ္မာဖြစ်၏။ လွှမ်းမိုးနိုင်သူဖြစ်၏။ မည်သူကမျှ မလွှမ်းမိုးနိုင် သူဖြစ်၏။ စင်စစ် (အလုံးစုံကို) မြင်သူဖြစ်၏။ အလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်သူဖြစ်၏။ အစိုးရသူဖြစ်၏။

ပြုသူဖြစ်၏။ ဖန်ဆင်းသူ ဖြစ်၏။ အမြတ်ဆုံးဖြစ်၏။ စီမံသူဖြစ်၏။ (ဈာန်၌) လေ့လာပြီးသူဖြစ်၏။
ဖြစ်ပြီးဖြစ်ဆဲ သတ္တဝါတို့၏ အဖဖြစ်၏။ ဤသတ္တဝါတို့ကို ငါ ဖန်ဆင်းထား၏။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် -

‘တစ်ပါးသော သတ္တဝါတို့သည်လည်း ဤဘုံသို့ ရောက်လာဘိမူ ကောင်းလေစွ’ဟု ငါ့အား
ရှေး၌အကြံ ဖြစ်ခဲ့၏။ ငါ့အား ဤသို့ တောင့်တခြင်းလည်း ဖြစ်၏။ ဤသတ္တဝါတို့သည်လည်း ဤ (ဗြဟ္မာ့)
ဘုံသို့ ရောက်လာ ကုန်၏”ဟု အကြံဖြစ်၏။

နောက်မှ ဖြစ်ပေါ်လာသော သတ္တဝါတို့အားလည်း ဤသို့ အကြံဖြစ်၏ -

“ဤအသျှင်သည် ဗြဟ္မာဖြစ်၏။ မဟာဗြဟ္မာဖြစ်၏။ လွှမ်းမိုးနိုင်သူဖြစ်၏။ မည်သူကမျှ မလွှမ်းမိုး
နိုင်သူဖြစ်၏။ စင်စစ် (အလုံးစုံကို) မြင်သူဖြစ်၏။ အလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်သူဖြစ်၏။ အစိုးရသူ ဖြစ်၏။
ပြုသူဖြစ်၏။ ဖန်ဆင်းသူဖြစ်၏။ အမြတ်ဆုံးဖြစ်၏။ စီမံသူဖြစ်၏။ (ဈာန်၌) လေ့လာပြီးသူဖြစ်၏။ ဖြစ်ပြီး
ဖြစ်ဆဲ သတ္တဝါတို့၏ အဖ ဖြစ်၏။ ငါတို့ကို ဤအရှင်ဗြဟ္မာဖန်ဆင်းထား၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် -

ဤဘုံ၌ ဤဗြဟ္မာကြီး ရှေးဦးစွာ ဖြစ်ပေါ်နေနှင့်သည်ကို ငါတို့ မြင်ရကုန်၏။ ငါတို့သည်ကား
နောက်မှ ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏”ဟု အကြံဖြစ်၏။

၄၇။ ရဟန်းတို့ ထိုသတ္တဝါတို့တွင် ရှေးဦးစွာ ဖြစ်ပေါ်နှင့်သော သတ္တဝါသည် အသက်လည်း သာ
လွန်၍ ရှည်၏။ အဆင်းလည်း သာလွန်၍ လှ၏။ တန်ခိုးလည်း သာလွန်၍ ကြီး၏။ နောက်မှ
ဖြစ်ပေါ်လာကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်ကား (ရှေးဦးစွာ ဖြစ်ပေါ်နှင့်သော သတ္တဝါနှင့် နှိုင်းစာလျှင်)
အသက်လည်း တိုကုန်၏။ အဆင်းလည်း မလှကုန်။ တန်ခိုးလည်း နည်းကုန်၏။

၄၈။ ရဟန်းတို့ ဤသို့သော အကြောင်းသည် ရှိသေး၏။ တစ်ဦးတစ်ယောက်သော သတ္တဝါသည် ထို
(ဗြဟ္မာ့) ဘုံမှ စုတေခဲ့၍ ဤ (လူ့ဘုံ) သို့ ရောက်လာသော် လူ့ဘောင်မှ ရသေ့ရဟန်းဘောင်သို့
ဝင်ပြီးလျှင် ပြင်းစွာ အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ မြမြစွာ အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ အဖန်ဖန် အားထုတ်ခြင်းကို
စွဲ၍ မမေ့လျော့ခြင်းကို စွဲ၍ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကို စွဲ၍ ထိုသို့သဘောရှိသော စိတ်တည်ကြည်
ခြင်း ကိုရ၏။ ယင်းသို့ စိတ်သည် တည်ကြည်လတ်သော် ရှေး၌ နေဖူးသော ထို (ဗြဟ္မာ့) ဘဝကို
အောက်မေ့နိုင်၏။ ထို့ထက် လွန်၍ မအောက်မေ့နိုင်။ ထိုသူသည် ဤသို့ ဆို၏ -

“အကြင်အသျှင်သည် ဗြဟ္မာဖြစ်၏။ မဟာဗြဟ္မာဖြစ်၏။ လွှမ်းမိုးနိုင်သူဖြစ်၏။ မည်သူကမျှ မလွှမ်းမိုး
နိုင်သူဖြစ်၏။ စင်စစ် (အလုံးစုံကို) မြင်သူဖြစ်၏။ အလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်သူဖြစ်၏။ အစိုးရသူဖြစ်၏။
ပြုသူဖြစ်၏။ ဖန်ဆင်းသူဖြစ်၏။ အမြတ်ဆုံးဖြစ်၏။ စီမံသူဖြစ်၏။ (ဈာန်၌) လေ့လာပြီးသူဖြစ်၏။
ဖြစ်ပြီးဖြစ်ဆဲ သတ္တဝါတို့၏ အဖဖြစ်၏။ ငါတို့ကို ယင်းအရှင်ဗြဟ္မာ ဖန်ဆင်းထား၏။ ထို (ဗြဟ္မာ) သည်
(ဖြစ်ပေါ်ခြင်းမရှိ၍) မြ၏။ (သေခြင်းမရှိ၍) ခိုင်မြဲ၏။ (ထာဝစဉ်ရှိနေ၍) တည်မြဲ၏။ ဖောက်ပြန်ခြင်း
သဘောမရှိ။ (ထို့ကြောင့်) မြသော အရာတို့နှင့် တူစွာ တည်မြဲတိုင်းပင် တည်လတ္တံ့။ ထိုအရှင်ဗြဟ္မာ
ဖန်ဆင်းထားသော ငါတို့သည်ကား (ဖြစ်ပေါ်ခြင်းရှိ၍) မမြဲကုန်။ (သေခြင်းရှိ၍) မခိုင်မြဲကုန်။ အသက်
တိုကုန်၏။ သေခြင်းသဘောရှိကုန်၏။ (ထို့ကြောင့်) ဤ (လူ့) ဘုံသို့ရောက်လာကုန်၏”ဟု ဆို၏။

ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား ပဌမ အကြောင်းတည်း။ ယင်းကို အကြောင်းပြု၍ ယင်းကို စွဲမှီ၍
အချို့တည်မြဲ အချို့မတည်မြဲ အယူရှိကုန်သော အချို့သော သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် အတ္တကို
လည်းကောင်း လောကကို လည်းကောင်း အချို့တည်မြဲ၏ အချို့မတည်မြဲဟု ပြကုန်၏။ (၁-၅)

၁။ ဒုတိယဈာန်သုံးဘုံတွင် တတိယဘုံ၊ အရောင်အဝါထွက်သော ဗြဟ္မာတို့၏နေရာ။

ကေစွသဿတဒိဋ္ဌိ ဒုတိယဝါဒ

၄၅။ ဒုတိယဝါဒ၌ကား အချို့တည်မြဲ အချို့မတည်မြဲ အယူရှိကုန်သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏ တို့သည် အဘယ်ကို အကြောင်းပြု၍ အဘယ်ကို စွဲမှီ၍ အတ္တကို လည်းကောင်း၊ လောကကို လည်းကောင်း အချို့တည်မြဲ၏၊ အချို့မတည်မြဲဟု ပြကုန်သနည်း -

ရဟန်းတို့ ခိဉ္စာပဒေါသိက^၁ မည်သော နတ်တို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုနတ်တို့သည် အလွန်ကြာမြင့်စွာ ကျီစယ် ပျော်ပါးလျက် နေကုန်၍ (စားသောက်ရန်) သတိမေ့ သောကြောင့် ထိုနတ်ဘဝမှ စုတေကုန်၏။

၄၆။ ရဟန်းတို့ ဤသို့သော အကြောင်းသည် ရှိသေး၏။ တစ်ဦးတစ်ယောက်သော သတ္တဝါသည် ထို (နတ်) ဘုံမှ စုတေခဲ့၍ ဤ (လူ့) ဘုံသို့ ရောက်လာသော် လူ့ဘောင်မှ ရသေ့ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ပြီးလျှင် ပြင်းစွာ အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ မြဲမြံစွာ အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ အဖန်ဖန် အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ မမေ့လျော့ခြင်းကို စွဲ၍ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကို စွဲ၍ ထိုသို့သဘောရှိသော စိတ်တည်ကြည်ခြင်း ကိုရ၏။ ယင်းသို့ စိတ်သည် တည်ကြည်လတ်သော် ရှေး၌ နေဖူးသော ထို (နတ်) ဘဝကို အောက်မေ့ နိုင်၏။ ထို့ထက်လွန်၍ မအောက်မေ့နိုင်၊ ထိုသူသည် ဤသို့ ဆို၏ -

“အကြင်အသျှင်နတ်တို့သည် ခိဉ္စာပဒေါသိက မဟုတ်ကုန်၊ ထိုနတ်တို့သည် အလွန်ကြာမြင့်စွာ ကျီစယ်ပျော်ပါးလျက် မနေကုန်၍ (စားသောက်ရန်) သတိမမေ့သောကြောင့် ထိုနတ်ဘဝမှ မစုတေ ကုန်၊ (ဖြစ်ပေါ်ခြင်းမရှိ၍) မြဲကုန်၏။ (သေခြင်းမရှိ၍) ခိုင်မြဲကုန်၏။ (ထာဝစဉ်ရှိနေ၍) တည်မြဲ ကုန်၏။ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘော မရှိကုန်၊ (ထို့ကြောင့်) မြဲသော အရာတို့နှင့်တူစွာ တည်မြဲ တိုင်းပင် တည်ကုန်လတ္တံ့၊ ခိဉ္စာပဒေါသိကဖြစ်သော ငါတို့သည်ကား အလွန်ကြာ မြင့်စွာ ကျီစယ် ပျော်ပါးလျက် နေကုန်၍ (စားသောက်ရန်) သတိမေ့သောကြောင့် ထို (နတ်) ဘဝမှ စုတေခဲ့ကုန်၏။ (ဖြစ်ပေါ်ခြင်းရှိ၍) မမြဲကုန်၊ (သေခြင်းရှိ၍) မခိုင်မြဲကုန်၊ အသက်တိုကုန်၏။ သေခြင်းသဘော ရှိကုန်၏။ (ထို့ကြောင့်) ဤ (လူ့) ဘုံသို့ ရောက်လာကုန်၏” ဟု ဆို၏။

ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား ဒုတိယ အကြောင်းတည်း၊ ယင်းကို အကြောင်းပြု၍ ယင်းကို စွဲမှီ၍ အချို့တည်မြဲ အချို့မတည်မြဲ အယူရှိကုန်သော အချို့သော သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် အတ္တကို လည်းကောင်း၊ လောကကို လည်းကောင်း အချို့တည်မြဲ၏၊ အချို့မတည်မြဲဟု ပြကုန်၏။ (၂-၆)

၁။ ခိဉ္စာပဒေါသိက (ပါဠိ) ခဉ္စာ = ပျော်ပါးခြင်းကြောင့် + ပဒေါသိက = ပျက်စီးသောနတ်။

ကေစွသဿတဒိဋ္ဌိ တတိယဝါဒ

၄၇။ တတိယဝါဒ၌ကား အချို့တည်မြဲ အချို့မတည်မြဲ အယူရှိကုန်သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏ တို့သည် အဘယ်ကို အကြောင်းပြု၍ အဘယ်ကို စွဲမှီ၍ အတ္တကို လည်းကောင်း၊ လောကကို လည်းကောင်း အချို့တည်မြဲ၏၊ အချို့မတည်မြဲဟု ပြကုန်သနည်း -

ရဟန်းတို့ မနောပဒေါသိက^၁ မည်သော နတ်တို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုနတ်တို့သည် အလွန်ကြာမြင့်စွာ အချင်းချင်း တစ်စိတ်စိတ် ကြည့်ကုန်သဖြင့် အချင်းချင်း ဒေါသစိတ်ဖြစ်ကုန်၍ ကိုယ်စိတ်ပင်ပန်း သောကြောင့် ထိုနတ်ဘဝမှ စုတေကုန်၏။

၄၈။ ရဟန်းတို့ ဤသို့သော အကြောင်းသည် ရှိသေး၏။ တစ်ဦးတစ်ယောက်သော သတ္တဝါသည်ထို (နတ်) ဘုံမှ စုတေခွဲ၍ ဤ (လူ့) ဘုံသို့ ရောက်လာသော် လူ့ဘောင်မှ ရသေ့ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ပြီးလျှင် ပြင်းစွာအားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ မြဲမြံစွာ အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ အဖန်ဖန် အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍မမေ့ လျော့ခြင်းကို စွဲ၍ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကို စွဲ၍ ထိုသို့သဘောရှိသော စိတ်တည်ကြည်ခြင်းကိုရ၏။ ယင်းသို့ စိတ်သည် တည်ကြည်လတ်သော် ရှေး၌ နေဖူးသောထို (နတ်) ဘဝကို အောက်မေ့နိုင်၏။ ထို့ထက်လွန်၍ မအောက်မေ့နိုင်၊ ထိုသူသည် ဤသို့ ဆို၏ -

“အကြင် အသျှင်နတ်တို့သည် မနောပဒေါသိက မဟုတ်ကုန်၊ ထိုနတ်တို့သည် အလွန်ကြာမြင့်စွာ အချင်းချင်း တစ်စိန်းစိန်း မကြည့်ကုန်သဖြင့် အချင်းချင်း ဒေါသစိတ် မဖြစ်ကုန်၍ ကိုယ်စိတ် မပင်ပန်း ကုန်သောကြောင့် ထို (နတ်) ဘဝမှ မစုတေကုန်၊ (ဖြစ်ပေါ်ခြင်း မရှိ၍) မြဲကုန်၏။ (သေခြင်း မရှိ၍) ခိုင်မြဲကုန်၏။ (ထာဝစဉ်ရှိနေ၍) တည်မြဲကုန်၏။ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘော မရှိကုန်၊ (ထို့ကြောင့်) မြဲသော အရာတို့နှင့် တူစွာ တည်မြဲတိုင်းပင် တည်ကုန်လတ္တံ့။ မနောပဒေါသိကဖြစ် သော ငါတို့ကား အလွန်ကြာမြင့်စွာ အချင်းချင်း တစ်စိန်းစိန်း ကြည့်ကုန်သဖြင့် အချင်းချင်း ဒေါသ စိတ်ဖြစ်ကုန်၍ ကိုယ်စိတ် ပင်ပန်းသောကြောင့် ထို (နတ်) ဘဝမှ စုတေခွဲကုန်၏။ (ဖြစ်ပေါ်ခြင်းရှိ၍) မမြဲကုန်၊ (သေခြင်းရှိ၍) မခိုင်မြဲကုန်၊ အသက်တိုကုန်၏။ သေခြင်းသဘောရှိကုန်၏။ (ထို့ကြောင့်) ဤလူ့ ဘုံသို့ ရောက်လာ ကုန်၏” ဟု ဆို၏။

ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား တတိယ အကြောင်းတည်း။ ယင်းကို အကြောင်းပြု၍ ယင်းကို စွဲမိ၍ အချို့တည်မြဲ အချို့မတည်မြဲ အယူရှိကုန်သော အချို့သော သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် အတ္တကို လည်းကောင်း၊ လောကကို လည်းကောင်း အချို့တည်မြဲ၏။ အချို့မတည်မြဲဟု ပြကုန်၏။ (၃-၇)

၁။ မနော = ဒေါသစိတ်ကြောင့် + ပဒေါသိက = ပျက်စီးသောနတ်။

ကေစ္စသဿတဒိဋ္ဌိ စတုတ္ထဝါဒ

၄၉။ စတုတ္ထဝါဒ၌ကား အချို့တည်မြဲ အချို့မတည်မြဲ အယူရှိကုန်သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏ တို့သည် အဘယ်ကို အကြောင်းပြု၍ အဘယ်ကို စွဲမိ၍ အတ္တကို လည်းကောင်း၊ လောကကို လည်းကောင်း အချို့တည်မြဲ၏။ အချို့မတည်မြဲဟု ပြကုန်သနည်း -

ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ အချို့သော သမဏသည် လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏသည် လည်းကောင်း ကြံစည် လေ့ရှိ၏။ စူးစမ်းလေ့ရှိ၏။ ထိုသူသည် အမျိုးမျိုး ကြံစည်၍ စူးစမ်းဆင်ခြင်၍ မိမိ၏ ထင်မြင် ချက်ကို ဤသို့ ဆို၏ -

“မျက်စိ နား နှာ လျှာ ကိုယ် ဟုဆိုအပ်သော ဤ (ရုပ်) အတ္တသည် (ဖြစ်ခြင်းရှိ၍) မမြဲ (ပျက်ခြင်းရှိ၍) မခိုင်မြဲ၊ (ထာဝစဉ် ရှိမနေ၍) မတည်မြဲ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောရှိ၏။ စိတ် မနော ဝိညာဉ် ဟုဆိုအပ်သော ဤ (နာမ်) အတ္တသည် (ဖြစ်ခြင်းမရှိ၍) မြဲ၏။ (သေခြင်းမရှိ၍) ခိုင်မြဲ၏။ (ထာဝစဉ်ရှိနေ၍) တည်မြဲ၏။ ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘော မရှိ၊ မြဲသော အရာတို့နှင့် တူစွာ တည်မြဲတိုင်းပင် တည်လတ္တံ့” ဟု ဆို၏။

ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား စတုတ္ထ အကြောင်းတည်း၊ ယင်းကို အကြောင်းပြု၍ ယင်းကို စွဲမှီ၍ အချို့တည်မြဲ အချို့မတည်မြဲ အယူရှိကုန်သော အချို့သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် အတ္တကို လည်းကောင်း၊ လောကကို လည်းကောင်း အချို့တည်မြဲ၏၊ အချို့မတည်မြဲဟု ပြကုန်၏။ (၄-၈)

၅၀။ ရဟန်းတို့ အချို့တည်မြဲ အချို့မတည်မြဲ အယူရှိကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် အတ္တကို လည်းကောင်း၊ လောကကို လည်းကောင်း အချို့တည်မြဲ၏၊ အချို့မတည်မြဲဟု ဤလေးမျိုးသော အကြောင်း တို့ဖြင့် ပြကုန်၏။

ရဟန်းတို့ အချို့တည်မြဲ အချို့မတည်မြဲ အယူရှိကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏ အားလုံးတို့သည် အတ္တကို လည်းကောင်း၊ လောကကို လည်းကောင်း အချို့တည်မြဲ၏၊ အချို့မတည်မြဲဟု ပြကြလျှင် ဤလေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဤ (လေးမျိုး) တို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးသော အကြောင်းဖြင့်သော် လည်းကောင်း ပြကုန်၏၊ ဤ (လေးမျိုး) တို့မှ တစ်ပါးသော အကြောင်းမရှိ။

၅၁။ ရဟန်းတို့ “ဤအယူတို့သည် ဤသို့ စွဲယူထားလျှင် ဤသို့ မှားယွင်းစွာ သုံးသပ်ထားလျှင် ဤသို့ လားရာရှိကုန်၏၊ ဤသို့ တမလွန်ရှိကုန်၏”ဟု မြတ်စွာဘုရားသည် ထို (လေးမျိုးသောအယူ) ကို သိတော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ထို (လေးမျိုးသော အယူ) ကိုလည်း သိတော်မူ၏၊ ထို့ထက် အထူးသဖြင့် လွန်မြတ်သော တရားကိုလည်း သိတော်မူ၏၊ ထို (အထူးသဖြင့် လွန်မြတ်သောတရား) ကို သိတော်မူ သော်လည်း မှားယွင်းစွာ မသုံးသပ်၊ မှားယွင်းစွာ မသုံးသပ်သောကြောင့် ထို (မြတ်စွာဘုရား) သည် ကိုယ်တော်တိုင် သာလျှင် နိဗ္ဗာန်ကို သိတော်မူ၏။

ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ဝေဒနာတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းကို လည်းကောင်း၊ ချုပ်ကြောင်းကို လည်းကောင်း၊ သာယာဖွယ်ကို လည်းကောင်း၊ အပြစ်ကို လည်းကောင်း၊ ဝေဒနာတို့မှ ထွက်မြောက်ရာကို လည်းကောင်း ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း သိတော်မူသဖြင့် (တစ်စုံတစ်ရာ) မစွဲလမ်းမူ၍ လွတ်မြောက် တော်မူ၏။

၅၂။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် အကြင်တရားတို့ကို ကိုယ်တော်တိုင်ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြု၍ ဟောတော်မူ၏၊ မြတ်စွာဘုရား၏ဟုတ်မှန်သော ဂုဏ်ကို မှန်စွာပြောလိုကြလျှင် အကြင်တရားတို့ဖြင့် ပြောကြရာ၏၊ နက်နဲကုန်သော မြင်နိုင်ခဲ့ကုန်သော သိနိုင်ခဲ့ကုန်သော ငြိမ်သက် ကုန်သော မွန်မြတ်ကုန်သော ကြံစည်ခြင်းဖြင့် မရောက်နိုင်ကုန်သော သိမ်မွေ့ကုန်သော ပညာရှိတို့သာ သိနိုင်ကုန်သော ထိုတရားတို့သည် ဤသည်တို့ပင်တည်း။

သီလက္ခဏ်ပါဠိတော်

=== ၁ - ဗြဟ္မဇာလသုတ် ===

အန္တာနန္တဒိဋ္ဌိ အဆုံးရှိ အဆုံးမရှိအယူ လေးမျိုး

၅၇။ ရဟန်းတို့ အဆုံးရှိ အဆုံးမရှိ အယူရှိကုန်သော အချို့သောသမဏဗြဟ္မဇာလတို့သည် ရှိကုန်၏။ (ထိုသူတို့သည်) လောက၏ အဆုံးရှိ အဆုံးမရှိကို လေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။ အဆုံးရှိ အဆုံးမရှိ အယူရှိကုန်သော ထိုအသျှင်သမဏဗြဟ္မဇာလတို့သည် အဘယ်ကို အကြောင်းပြ အဘယ်ကို စွဲမှီ၍ လောက၏ အဆုံးရှိ အဆုံးမရှိကို လေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်သနည်း။

အန္တာနန္တဒိဋ္ဌိ ပဌမဝါဒ

၅၄။ ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ အချို့သော သမဏသည် လည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မဇာလသည် လည်းကောင်း ပြင်းစွာ အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ မြဲမြံစွာအားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ အဖန်ဖန် အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ မမေ့မလျော့ခြင်းကို စွဲ၍ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကို စွဲ၍ ထိုသို့သဘောရှိသော စိတ်တည်ကြည်ခြင်းကိုရ၏။ ယင်းသို့ စိတ်သည် တည်ကြည်လတ်သော် လောက၌ အဆုံးရှိ၏ဟု ထင်မှတ်လျက် နေ၏။ ထိုသူသည် ဤသို့ ဆို၏ -

“ဤလောကသည် အဆုံးရှိ၏။ ပတ်၍ သွားနိုင်သော ခရီးရှိ၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်- ငါသည်ပြင်းစွာ အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ မြဲမြံစွာ အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ အဖန်ဖန် အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ မမေ့မလျော့ခြင်းကို စွဲ၍ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကို စွဲ၍ ထိုသို့သဘောရှိသော စိတ်တည်ကြည်ခြင်းကိုရ၏။ ယင်းသို့ စိတ်သည် တည်ကြည်လတ်သော် လောက၌ အဆုံးရှိ၏ဟု ထင်မှတ် လျက် နေ၏။ ဤအကြောင်းကြောင့် ဤလောကသည် အဆုံးရှိ၏။ ပတ်၍ သွားနိုင်သော ခရီးရှိ၏ဟု ငါသိ၏” ဟူ၍ ဆို၏။

ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား ပဌမ အကြောင်းတည်း။ ယင်းကို အကြောင်းပြု၍ ယင်းကို စွဲမှီ၍ အဆုံးရှိ အဆုံးမရှိ အယူရှိကုန်သော အချို့သော သမဏဗြဟ္မဇာလတို့သည် လောက၏ အဆုံးရှိ အဆုံးမရှိ ကိုပြကုန် ၏။ (၁-၉)

အန္တာနန္ဒဒိဋ္ဌိ ဒုတိယဝါဒ

၅၅။ ဒုတိယဝါဒ၌ကား အဆုံးရှိ အဆုံးမရှိ အယူရှိကုန်သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် အဘယ်ကိုအကြောင်းပြု၍ အဘယ်ကို စွဲမှီ၍ လောက၏ အဆုံးရှိ အဆုံးမရှိကို ပြကုန်သနည်း -

ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ အချို့သော သမဏသည် လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏသည် လည်းကောင်း ပြင်းစွာ အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ မြဲမြံစွာ အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ အဖန်ဖန် အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ မမေ့မလျော့ခြင်းကို စွဲ၍ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကို စွဲ၍ ထိုသို့သဘောရှိသော စိတ်တည်ကြည်ခြင်းကို ရ၏။ ယင်းသို့ စိတ်သည် တည်ကြည်လတ်သော် လောက၌ အဆုံးမရှိဟု ထင်မှတ်လျက် နေ၏။ ထိုသူသည် ဤသို့ ဆို၏ -

“ဤလောကသည် အဆုံးမရှိ၊ အပိုင်းအခြား မရှိ၊ ‘ဤလောကသည် အဆုံးရှိ၏၊ ပတ်၍ သွားနိုင်သော ခရီးရှိ၏’ ဟု ဆိုကြသော ထိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့၏ စကားသည် မှား၏။ ဤလောကသည် အဆုံးမရှိ အပိုင်းအခြားမရှိ၊ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် -

ငါသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ မြဲမြံစွာ အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ အဖန်ဖန် အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ မမေ့မလျော့ခြင်းကို စွဲ၍ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကို စွဲ၍ ထိုသို့သဘောရှိသော စိတ်တည်ကြည်ခြင်းကို ရ၏။ ယင်းသို့ စိတ်သည် တည်ကြည်လတ်သော် လောက၌ အဆုံး မရှိဟု ထင်မှတ်လျက်နေ၏။ ဤအကြောင်းကြောင့် ဤလောကသည် အဆုံးမရှိ၊ အပိုင်းအခြားမရှိဟု ငါသိ၏” ဟူ၍ ဆို၏။

ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား ဒုတိယ အကြောင်းတည်း။ ယင်းကို အကြောင်းပြု၍ ယင်းကို စွဲမှီ၍ အဆုံးရှိ အဆုံးမရှိ အယူရှိကုန်သော အချို့သောသမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် လောက၏ အဆုံးရှိ အဆုံးမရှိ ကိုပြကုန်၏။ (၂-၁၀)

အန္တာနန္ဒဒိဋ္ဌိ တတိယဝါဒ

၅၆။ တတိယဝါဒ၌ကား အဆုံးရှိ အဆုံးမရှိ အယူရှိကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် အဘယ်ကို အကြောင်းပြု၍ အဘယ်ကို စွဲမှီ၍ လောက၏ အဆုံးရှိ အဆုံးမရှိကို ပြကုန်သနည်း -

ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ အချို့သော သမဏသည်လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏသည်လည်းကောင်း ပြင်းစွာ အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ မြဲမြံစွာ အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ အဖန်ဖန် အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ မမေ့မလျော့ခြင်းကို စွဲ၍ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကို စွဲ၍ ထိုသို့ သဘောရှိသော စိတ်တည်ကြည်ခြင်း ကိုရ၏။ ယင်းသို့ စိတ်သည် တည်ကြည်လတ်သော် လောက၌ အထက်နှင့် အောက်အဆုံးရှိ၏။ ဖီလာကား အဆုံးမရှိ ဟု ထင်မြင်လျက် နေ၏။ ထိုသူသည် ဤသို့ ဆို၏ -

“ဤလောကသည် အဆုံးလည်း ရှိ၏။ အဆုံးလည်း မရှိ။ ‘ဤလောကသည် အဆုံးရှိ၏။ ပတ်၍ သွားနိုင်သော ခရီးရှိ၏’ ဟု ဆိုကြသော ထိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့၏ စကားသည် မှား၏။ ‘ဤလောက သည် အဆုံးမရှိ အပိုင်းအခြား မရှိ’ ဟုဆိုကြသော ထိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့၏ စကား သည်လည်း မှား၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် -

ငါသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ မြဲမြံစွာ အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ အဖန်ဖန် အားထုတ်ခြင်း ကိုစွဲ၍ မမေ့မလျော့ခြင်းကို စွဲ၍ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကို စွဲ၍ ထိုသို့သဘောရှိသော စိတ်တည်ကြည် ခြင်းကို ရ၏။ ယင်းသို့ စိတ်သည် တည်ကြည်လတ်သော် လောက၌ အထက်နှင့် အောက်အဆုံးရှိ၏။ ဖီလာကား အဆုံးမရှိဟု ထင်မှတ်လျက် နေ၏။ ဤအကြောင်းကြောင့် ဤ လောကသည်အဆုံးလည်း ရှိ၏။ အဆုံးလည်း မရှိဟု ငါ သိ၏” ဟူ၍ ဆို၏။

ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား တတိယ အကြောင်းတည်း။ ယင်းကို အကြောင်းပြု၍ ယင်းကို စွဲမှီ၍ အဆုံးရှိအဆုံးမရှိ အယူရှိကုန်သော အချို့သောသမဏဗြာဟ္မဏတို့သည်လောက၏ အဆုံးရှိ အဆုံးမရှိကို ပြကုန်၏။ (၃-၁၁)

၁။ ဖီလာ - ဘေးပတ်ဝန်းကျင်။

အန္တာနန္ဒဒိဋ္ဌိ စတုတ္ထဝါဒ

၅၇။ စတုတ္ထဝါဒဉ်ကား အဆုံးရှိ အဆုံးမရှိ အယူရှိကုန်သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် အဘယ်ကိုအကြောင်းပြု၍ အဘယ်ကို စွဲမှီ၍ လောက၏ အဆုံးရှိ အဆုံးမရှိကို ပြကုန်သနည်း -

ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ အချို့သော သမဏသည် လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏသည် လည်းကောင်း ကြံစည်လေ့ ရှိ၏။ စူးစမ်းလေ့ရှိ၏။ ထိုသူသည် အမျိုးမျိုးကြံစည်၍ စူးစမ်းဆင်ခြင်၍ မိမိ၏ ထင်မြင်ချက်ကို ဤသို့ ဆို၏- “ဤလောကသည် အဆုံးရှိလည်း မဟုတ်၊ အဆုံးမရှိလည်း မဟုတ်၊ ‘ဤလောကသည် အဆုံး ရှိ၏။ ပတ်၍ သွားနိုင်သော ခရီးရှိ၏’ ဟု ပြောကြသော ထိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့၏ စကားသည် မှား၏။ ‘ ဤလောကသည် အဆုံးမရှိ အပိုင်းအခြားမရှိ’ ဟု ပြောကြသော ထို သမဏဗြာဟ္မဏတို့၏ စကားသည်လည်း မှား၏။ ‘ ဤလောကသည် အဆုံးလည်း ရှိ၏။ အဆုံးလည်း မရှိ’ ဟု ပြောကြ သောထိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့၏ စကားသည်လည်း မှား၏။ ဤလောကသည် အဆုံးရှိ လည်း မဟုတ်၊ အဆုံးမရှိလည်း မဟုတ်” ဟု ဆို၏။

ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား စတုတ္ထ အကြောင်းတည်း၊ ယင်းကို အကြောင်းပြု၍ ယင်းကို စွဲမှီ၍ အဆုံးရှိ အဆုံးမရှိ အယူရှိကုန်သော အချို့သောသမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် လောက၏ အဆုံးရှိ အဆုံးမရှိ ကိုပြကုန်၏။ (၄-၁၂)

၅၈။ ရဟန်းတို့ အဆုံးရှိ အဆုံးမရှိ အယူရှိကုန်သော ထိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် လောက၏ အဆုံးရှိ အဆုံးမရှိကို ဤလေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။

ရဟန်းတို့ အဆုံးရှိ အဆုံးမရှိ အယူရှိကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏအားလုံးတို့သည် လောက၏ အဆုံးရှိအဆုံးမရှိကို ပြကြလျှင် ဤလေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဤ (လေးမျိုး) တို့တွင်တစ်မျိုးမျိုးသော အကြောင်းဖြင့်သော် လည်းကောင်း ပြကုန်၏။ ဤ (လေးမျိုး) တို့မှ တစ်ပါးသော အကြောင်းမရှိ။

၅၉။ ရဟန်းတို့ “ဤအယူတို့သည် ဤသို့ စွဲယူထားလျှင် ဤသို့ မှားယွင်းစွာ သုံးသပ်ထားလျှင် ဤသို့ လားရာရှိကုန်၏။ ဤသို့ တမလွန်ရှိကုန်၏” ဟု မြတ်စွာဘုရားသည် ထို (လေးမျိုးသောအယူ) ကို သိတော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ထို (လေးမျိုးသောအယူ) ကိုလည်း သိတော်မူ၏။ ထို့ထက် အထူးသဖြင့် လွန်မြတ်သော တရားကိုလည်း သိတော်မူ၏။ ထို (အထူးသဖြင့် လွန်မြတ်သောတရား) ကို သိတော်မူသော်လည်း မှားယွင်းစွာ မသုံးသပ်၊ မှားယွင်းစွာမသုံးသပ်သောကြောင့် ထို (မြတ်စွာဘုရား) သည် ကိုယ်တော်တိုင်သာလျှင် နိဗ္ဗာန်ကို သိတော်မူ၏။

ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ဝေဒနာတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းကို လည်းကောင်း၊ ချုပ်ကြောင်းကို လည်းကောင်း၊ သာယာဖွယ်ကို လည်းကောင်း၊ အပြစ်ကို လည်းကောင်း ဝေဒနာတို့မှ ထွက်မြောက်ရာကို လည်းကောင်း ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း သိတော်မူသဖြင့် (တစ်စုံတစ်ရာ) မစွဲလမ်းမှု၍ လွတ်မြောက် တော်မူ၏။

၆၀။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် အကြင်တရားတို့ကို ကိုယ်တော်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြု၍ ဟောတော်မူ၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ ဟုတ်မှန်သောဂုဏ်ကို မှန်စွာပြောလိုကြလျှင် အကြင်တရားတို့ဖြင့် ပြောကြရာ၏။ နက်နဲကုန်သော မြင်နိုင်ခဲ့ကုန်သော သိနိုင်ခဲ့ကုန်သော ငြိမ်သက် ကုန်သော မွန်မြတ်ကုန်သော ကြံစည်ခြင်းဖြင့် မရောက်နိုင်ကုန်သော သိမ်မွေ့ကုန်သော ပညာရှိတို့သာ သိနိုင်ကုန်သော ထိုတရားတို့သည် ဤသည်တို့ပင်တည်း။

သီလက္ခဏ်ပါဠိတော်

=== ၁ - ဗြဟ္မဇာလသုတ် ===

အမရာဝိက္ခေပ ဝါဒ

အဆုံးမရှိပစ်လွှင့်သော အယူလေးမျိုး

၆၁။ ရဟန်းတို့ အဆုံးမရှိပစ်လွှင့်သော အယူရှိကုန်သော အချို့သောသမဏဗြဟ္မဇာတို့သည် ရှိကုန်၏။ (ထိုသူတို့သည်) ထိုထိုအရာ၌ အမေးခံကြရလျှင် လေးမျိုးသောအကြောင်းတို့ဖြင့် အဆုံးမရှိ ပစ်လွှင့်သော စကားကို ဆိုကုန်၏။

အဆုံးမရှိ ပစ်လွှင့်သော အယူရှိကုန်သော ထိုအသျှင်သမဏဗြဟ္မဇာတို့သည် ထိုထိုအရာ၌ အမေးခံကြရလျှင် အဘယ်ကို အကြောင်းပြု၍ အဘယ်ကို စွဲမှီ၍ လေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် အဆုံးမရှိ ပစ်လွှင့်သော စကားကို ဆိုကုန်သနည်း။

အမရာဝိက္ခေပဒိဋ္ဌိ ပဌမဝါဒ

၆၂။ ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ အချို့သော သမဏသည်လည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မဇာသည်လည်းကောင်း “ဤကားကုသိုလ်တည်း” ဟုဟုတ်မှန်သောအတိုင်း မသိ၊ “ဤကား အကုသိုလ်တည်း” ဟုဟုတ်မှန် သော အတိုင်း မသိ၊ ထိုသူအား ဤသို့ အကြံဖြစ်၏ -

“ဤကား ကုသိုလ်ဟုဟုတ်မှန်သောအတိုင်း ငါ မသိ၊ ဤကား အကုသိုလ်ဟုဟုတ်မှန်သော အတိုင်းငါမသိ၊ ငါသည် ဤကား ကုသိုလ်ဟု ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း မသိဘဲလျက် ဤကား အကုသိုလ်ဟု ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း မသိဘဲလျက် ဤကား ကုသိုလ်ဟုသော်လည်း ဖြေငြားအံ၊ ဤ ကားအကုသိုလ်ဟု သော်လည်း ဖြေငြားအံ၊ ငါ၏ ထိုအဖြေသည် အမှားဖြစ်ရာ၏၊ ထိုအမှားကြောင့် ငါ့အားပင်ပန်းခြင်း ဖြစ်ရာ၏၊ ထိုပင်ပန်းခြင်းကြောင့် ငါ့အား အန္တရာယ် ဖြစ်ရာ၏” ဟု အကြံ ဖြစ်၏။

ထိုသူသည် ဤသို့ မမှန်ပြောခြင်းကို ကြောက်သောကြောင့် မမှန်ပြောခြင်းကို စက်ဆုပ်သောကြောင့် ဤကား ကုသိုလ်တည်းဟု မဖြေ၊ ဤကား အကုသိုလ်တည်းဟု မဖြေ၊ ထိုထိုအရာ၌ အမေးခံရလျှင် “ဤသို့ဟုလည်း ငါမယူ၊ ထိုသို့ဟုလည်း ငါမယူ၊ အခြားသို့ဟုလည်း ငါမယူ၊ (ဤသို့ ထိုသို့ အခြားသို့) မဟုတ်ဟုလည်း ငါမယူ၊ (ဤသို့ ထိုသို့ အခြားသို့) မဟုတ်သည့်မဟုတ်ဟုလည်း ငါမယူ” ဟု အဆုံးမရှိ ပစ်လွှင့်သော စကားကို ဆို၏။

ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား ပဌမ အကြောင်းတည်း၊ ယင်းကို အကြောင်းပြု၍ ယင်းကို စွဲမှီ၍ အဆုံး မရှိပစ်လွှင့်သော အယူရှိကုန်သော အချို့သောသမဏဗြဟ္မဇာတို့သည် ထိုထိုအရာ၌ အမေးခံကြရလျှင် အဆုံးမရှိ ပစ်လွှင့်သော စကားကို ဆိုကုန်၏။ (၁-၁၃)

အမရာဝိက္ခေပ ဒုတိယဝါဒ

၆၃။ ဒုတိယဝါဒ၌ကား အဆုံးမရှိ ပစ်လွှင့်သော အယူရှိကုန်သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ထိုထိုအရာ၌ အမေးခံကြရလျှင် အဘယ်ကို အကြောင်းပြု၍ အဘယ်ကို စွဲမှီ၍ အဆုံးမရှိ ပစ်လွှင့်သော စကားကို ဆိုကုန်သနည်း -

ဤလောက၌ အချို့သော သမဏသည် လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏသည် လည်းကောင်း “ဤကားကုသိုလ်တည်း”ဟု ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း မသိ၊ “ဤကား အကုသိုလ်တည်း”ဟု ဟုတ်မှန်သော အတိုင်းမသိ၊ ထိုသူအား ဤသို့ အကြံဖြစ်၏ -

“ဤကား ကုသိုလ်ဟုဟုတ်မှန်သောအတိုင်း ငါ မသိ၊ ဤကား အကုသိုလ်ဟုဟုတ်မှန်သော အတိုင်းငါမသိ၊ ငါသည် ဤကား ကုသိုလ်ဟုဟုတ်မှန်သောအတိုင်း မသိဘဲလျက် ဤကား အကုသိုလ်ဟု ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း မသိဘဲလျက် ဤကား ကုသိုလ်ဟု သော်လည်း ဖြေငြားအံ၊ ဤကားအကုသိုလ်ဟု သော်လည်း ဖြေငြားအံ၊ ထိုဖြေခြင်းကြောင့် ငါ့အား နှစ်သက်ခြင်း ‘ဆန္ဒ’ သည်လည်းကောင်း၊ တပ်မက်ခြင်း ‘ရာဂ’ သည်လည်းကောင်း၊ အမျက်ထွက်ခြင်း ‘ဒေါသ’ သည်လည်းကောင်း၊ စိတ်ထိခိုက်ခြင်း ‘ပဋိယ’ သည်လည်းကောင်း ဖြစ်ရာ၏၊ ထို နှစ်သက်ခြင်း ‘ဆန္ဒ’၊ တပ်မက်ခြင်း ‘ရာဂ’၊ အမျက်ထွက်ခြင်း ‘ဒေါသ’၊ စိတ်ထိခိုက်ခြင်း ‘ပဋိယ’ ကြောင့် ငါ့အား စွဲလမ်းခြင်း ‘ဥပါဒါန်’ ဖြစ်ရာ၏၊ ထိုစွဲလမ်းခြင်းကြောင့် ငါ့အား ပင်ပန်းခြင်း ဖြစ်ရာ၏၊ ထိုပင်ပန်းခြင်းကြောင့် ငါ့အား အန္တရာယ်ဖြစ်ရာ၏” ဟု အကြံ ဖြစ်၏။

ထိုသူသည် ဤသို့ စွဲလမ်းခြင်းကို ကြောက်သောကြောင့် စွဲလမ်းခြင်းကို စက်ဆုပ်သောကြောင့် ဤ ကားကုသိုလ်တည်းဟု မဖြေ၊ ဤကား အကုသိုလ်တည်းဟု မဖြေ၊ ထိုထိုအရာ၌ အမေးခံရလျှင် “ဤသို့ဟုလည်း ငါ မယူ၊ ထိုသို့ဟုလည်း ငါမယူ၊ အခြားသို့ဟုလည်း ငါမယူ၊ (ဤသို့ ထိုသို့ အခြားသို့) မဟုတ်ဟုလည်း ငါ မယူ၊ (ဤသို့ ထိုသို့ အခြားသို့) မဟုတ်သည် မဟုတ်ဟုလည်း ငါမယူ” ဟု အဆုံးမရှိ ပစ်လွှင့်သော စကားကို ဆို၏။

ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား ဒုတိယ အကြောင်းတည်း၊ ယင်းကို အကြောင်းပြု၍ ယင်းကို စွဲမှီ၍အဆုံးမရှိ ပစ်လွှင့်သော အယူရှိကုန်သော အချို့သောသမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ထိုထိုအရာ၌ အမေးခံကြရလျှင် အဆုံးမရှိ ပစ်လွှင့်သော စကားကို ဆို၏။ (၂-၁၄)

အမရာဝိက္ခေပ တတိယဝါဒ

၆၄။ တတိယဝါဒ၌ကား အဆုံးမရှိ ပစ်လွှင့်သော အယူရှိကုန်သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏ တို့သည် ထိုထိုအရာ၌ အမေးခံကြရလျှင် အဘယ်ကို အကြောင်းပြု၍ အဘယ်ကို စွဲမှီ၍ အဆုံးမရှိ ပစ်လွှင့်သော စကားကို ဆိုကုန်သနည်း -

ဤလောက၌ အချို့သော သမဏသည် လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏသည် လည်းကောင်း “ဤကားကုသိုလ်တည်း”ဟု ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း မသိ၊ “ဤကားအကုသိုလ်တည်း”ဟု ဟုတ်မှန်သော အတိုင်း မသိ၊ ထိုသူအား ဤသို့ အကြံဖြစ်၏ -

“ဤကား ကုသိုလ်ဟု ဟုတ်မှန်သော အတိုင်း ငါ မသိ၊ ဤကား အကုသိုလ်ဟု ဟုတ်မှန်သော အတိုင်း ငါ မသိ၊ ငါသည် ဤကား ကုသိုလ်ဟုဟုတ်မှန်သောအတိုင်း မသိဘဲလျက် ဤကား အကုသိုလ်ဟု ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း မသိဘဲလျက် ဤကား ကုသိုလ်ဟုသော်လည်း ဖြေငြားအံ၊ ဤ ကားအကုသိုလ်ဟု သော်လည်း ဖြေငြားအံ၊ ပညာရှိကုန်သော သိမ်မွေ့သော ဉာဏ်ရှိကုန်သော သူတစ်ပါးတို့ အယူကို လေ့လာပြီးဖြစ်ကုန်သော သားမြီးဖျားကို ပစ်ခွဲနိုင်သည့် လေးသမားနှင့် တူကုန် သောသမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် မှားသောအယူတို့ကို ပညာဖြင့် ဖျက်ဆီးနေဘိ သကဲ့သို့ ကျက်စားနေကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် ငါ့ကို ထို (ကုသိုလ် အကုသိုလ်) တို့၌ မေးစစ်ကုန်ရာ၏။ စိစစ်ကုန်ရာ၏။ ဆိုဆုံးမကုန်ရာ၏။ ထိုသို့မေးစစ်ကြလျှင် စိစစ်ကြလျှင် ဆိုဆုံးမကြလျှင်ထိုသူတို့အား ငါသည် ပြည့်စုံစွာ မဖြေနိုင်ရာ၊ ထို (မဖြေနိုင်ခြင်း) ကြောင့် ငါ့အား ပင်ပန်းခြင်းဖြစ် ရာ၏။ ထို (ပင်ပန်းခြင်း) ကြောင့် ငါ့အား အန္တရာယ်ဖြစ်ရာ၏” ဟု အကြံဖြစ်၏။

ထိုသူသည် ဤသို့ မေးစစ်ခြင်းကို ကြောက်သောကြောင့် မေးစစ်ခြင်းကို စက်ဆုပ်သောကြောင့် ဤကားကုသိုလ်တည်းဟု မဖြေ၊ ဤကား အကုသိုလ်တည်းဟု မဖြေ၊ ထိုထိုအရာ၌ အမေးခံရလျှင် “ဤသို့ဟုလည်း ငါ မယူ၊ ထိုသို့ဟုလည်း ငါ မယူ၊ အခြားသို့ဟုလည်း ငါ မယူ၊ (ဤသို့ ထိုသို့အခြားသို့) မဟုတ်ဟုလည်း ငါ မယူ၊ (ဤသို့ ထိုသို့ အခြားသို့) မဟုတ်သည် မဟုတ်ဟုလည်း ငါမယူ” ဟု အဆုံးမရှိ ပစ်လွှင့်သော စကားကို ဆို၏။

ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား တတိယ အကြောင်းတည်း၊ ယင်းကို အကြောင်းပြု၍ ယင်းကို စွဲမှီ၍အဆုံးမရှိ ပစ်လွှင့်သော အယူရှိကုန်သော အချို့သောသမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ထိုထိုအရာ၌ အမေးခံကြရလျှင် အဆုံးမရှိ ပစ်လွှင့်သော စကားကို ဆိုကုန်၏။ (၃-၁၅)

အမရာဝိက္ခေပ စတုတ္ထဝါဒ

၆၅။ စတုတ္ထဝါဒ၌ကား အဆုံးမရှိ ပစ်လွှင့်သော အယူရှိကုန်သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏ တို့သည် ထိုထိုအရာ၌ အမေးခံကြရလျှင် အဘယ်ကို အကြောင်းပြု၍ အဘယ်ကို စွဲမှီ၍ အဆုံးမရှိ ပစ်လွှင့်သော စကားကို ဆိုကုန်သနည်း -

ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ ပညာနံ့သော အလွန်တွေဝေသော အချို့သော သမဏသည် လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏသည် လည်းကောင်း ထိုထိုအရာ၌ အမေးခံကြရလျှင် ပညာနံ့ခြင်း အလွန် တွေဝေခြင်းကြောင့် ထိုအဆုံးမရှိ ပစ်လွှင့်သော စကားကို ဆို၏။

“တစ်ပါးသော လောကရှိသလော”ဟု (သင်) ငါ့ကို မေးသော် “တစ်ပါးသော လောကရှိ၏” ဟု ငါအယူရှိခဲ့လျှင် “တစ်ပါးသော လောကရှိ၏”ဟု သင့်အား ငါ ဖြေရာ၏။ (သို့ရာတွင်) ဤသို့ဟုလည်း ငါ မယူ၊ ထိုသို့ဟုလည်း ငါ မယူ၊ အခြားသို့ဟုလည်း ငါ မယူ၊ (ဤသို့ ထိုသို့ အခြားသို့) မဟုတ်ဟုလည်း ငါ မယူ၊ (ဤသို့ ထိုသို့ အခြားသို့) မဟုတ်သည် မဟုတ်ဟုလည်း ငါ မယူ။

တစ်ပါးသော လောက မရှိသလော။ပ။

တစ်ပါးသော လောက ရှိလည်းရှိ မရှိလည်း မရှိသလော။ပ။

တစ်ပါးသော လောက ရှိသည်လည်း မဟုတ်၊ မရှိသည်လည်း မဟုတ်သလော။ပ။

(သေ၍) တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်သော သတ္တဝါတို့ ရှိကုန်သလော။ပ။

(သေ၍) တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်သော သတ္တဝါတို့ မရှိကုန်သလော။ပ။

(သေ၍) တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်သော သတ္တဝါတို့ ရှိလည်းရှိ မရှိလည်း မရှိကုန်သလော။ပ။

(သေ၍) တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်သော သတ္တဝါတို့ ရှိသည်လည်း မဟုတ်၊ မရှိသည်လည်း မဟုတ်သလော

။ပ။

ကောင်းမှု မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုးဝိပါက် ရှိသလော။ပ။ ကောင်းမှု မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုးဝိပါက် မရှိသလော။ပ။

ကောင်းမှု မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုးဝိပါက် ရှိလည်းရှိ မရှိလည်း မရှိသလော။ပ။

ကောင်းမှု မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုးဝိပါက် ရှိသည်လည်း မဟုတ်၊ မရှိသည်လည်း မဟုတ်သလော

။ပ။

သတ္တဝါသည် သေပြီးသည့်နောက်၌ ရှိသလော။ပ။

သတ္တဝါသည် သေပြီးသည့်နောက်၌ မရှိသလော။ပ။

သတ္တဝါသည် သေပြီးသည့်နောက်၌ ရှိလည်းရှိ မရှိလည်း မရှိသလော။ပ။

သတ္တဝါသည် သေပြီးသည့်နောက်၌ ရှိသည်လည်း မဟုတ်၊ မရှိသည်လည်း မဟုတ်သလော” ဟု

(သင်) ငါ့ကို မေးသော် “သတ္တဝါသည် သေပြီးသည့်နောက်၌ ရှိသည်လည်း မဟုတ်၊ မရှိသည်လည်း မဟုတ်”ဟု ငါ အယူရှိခဲ့လျှင် “သတ္တဝါသည် သေပြီးသည့်နောက်၌ ရှိသည်လည်း မဟုတ်၊ မရှိသည်လည်း မဟုတ်”ဟု သင့်အား ငါ ဖြေရာ၏။ (သို့ရာတွင်) ဤသို့ဟုလည်း ငါ မယူ၊ ထိုသို့ဟုလည်း ငါမယူ၊ အခြားသို့ ဟုလည်း ငါ မယူ၊ (ဤသို့ ထိုသို့ အခြားသို့) မဟုတ်ဟုလည်း ငါ မယူ၊ (ဤသို့ထိုသို့ အခြားသို့) မဟုတ်သည် မဟုတ်ဟုလည်း ငါ မယူဟု ဆို၏။

ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား စတုတ္ထ အကြောင်းတည်း၊ ယင်းကို အကြောင်းပြု၍ ယင်းကို စွဲမှီ၍ အဆုံးမရှိ ပစ်လွှင့်သော အယူရှိကုန်သော အချို့သော သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ထိုထိုအရာ၌ အမေးခံကြရလျှင် အဆုံးမရှိ ပစ်လွှင့်သော စကားကို ဆိုကုန်၏။ (၄-၁၆)

၆၆။ ရဟန်းတို့ အဆုံးမရှိ ပစ်လွှင့်သော အယူရှိကုန်သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ထိုထိုအရာ၌ အမေးခံကြရလျှင် အဆုံးမရှိပစ်လွှင့်သော စကားကို ဤလေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ဆိုကုန်၏။

ရဟန်းတို့ အဆုံးမရှိပစ်လွှင့်သော အယူရှိကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏအားလုံးတို့သည် ထိုထိုအရာ၌ အမေးခံကြရ၍ အဆုံးမရှိပစ်လွှင့်သော စကားကို ဆိုကြလျှင် ဤလေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဤ (လေးမျိုး) တို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးသော အကြောင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း ဆိုကုန်၏။ ဤ (လေးမျိုး) တို့မှ တစ်ပါးသော အကြောင်း မရှိ။ပ။^၁ မြတ်စွာဘုရား၏ဟုတ်မှန်သောဂုဏ်ကို မှန်စွာ ပြောလိုကြလျှင် အကြင် (တရား) တို့ဖြင့် ပြောကြရာ၏။ နက်နဲကုန်သော ။ပ။^၂ ထိုတရားတို့သည် ဤသည်တို့ပင်တည်း။

၁။ ပ -အပိုဒ် ၅၉ ပြန်ကြည့်ပါ။
၂။ ပ -အပိုဒ် ၆၀ ပြန်ကြည့်ပါ။

သီလက္ခဏ်ပါဠိတော်

=== ၁ - ဗြဟ္မဇာလသုတ် ===

အဓိစ္စသမုပ္ပန္နဝါဒ

အကြောင်းမဲ့အယူနှစ်မျိုး

၆၇။ ရဟန်းတို့ အကြောင်းမဲ့ အယူရှိကုန်သော အချို့သောသမဏဗြဟ္မဇာလတို့သည် ရှိကုန်၏။ (ထိုသူတို့သည်) အတ္တကို လည်းကောင်း၊ လောကကို လည်းကောင်း အကြောင်းမဲ့ ဖြစ်ပေါ်၏ ဟုနှစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။ အကြောင်းမဲ့ အယူရှိကုန်သော အသျှင်သမဏဗြဟ္မဇာလတို့သည် အဘယ်ကို အကြောင်းပြု၍ အဘယ် ကိုစွဲမိ၍ အတ္တကို လည်းကောင်း၊ လောကကို လည်းကောင်း အကြောင်းမဲ့ ဖြစ်ပေါ်၏ဟု နှစ်မျိုးသောအကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်သနည်း -

အဓိစ္စသမုပ္ပန္န ပဌမဝါဒ

၆၈။ ရဟန်းတို့ အသညသတ်မည်သော ဗြဟ္မာတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုဗြဟ္မာတို့သည် (ပဋိသန္ဓေ) သညာဖြစ်ပေါ်ခြင်းကြောင့် ထို (ဗြဟ္မာ) ဘုံမှ စုတေကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့သော အကြောင်းသည် ရှိသေး၏။ တစ်ဦး တစ်ယောက်သော သတ္တဝါသည် ထို (ဗြဟ္မာ) ဘုံမှ စုတေ၍ ဤ (လူ) ဘုံသို့ ရောက် လာသော် လူ့ဘောင်မှ ရသေ့ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ပြီးလျှင် ပြင်းစွာ အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ မြဲမြံစွာ အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ အဖန်ဖန် အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ မမေ့လျော့ခြင်းကို စွဲ၍ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကို စွဲ၍ ထိုသို့သဘောရှိသော စိတ်တည်ကြည်ခြင်းကို ရ၏။ ယင်းသို့ စိတ်သည် တည်ကြည်လတ်သော် ပဋိသန္ဓေသညာဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို အောက်မေ့နိုင်၏။ ထို့ထက် အလွန် မအောက်မေ့နိုင်။ ထိုသူသည်ဤသို့ ဆို၏ -

“အတ္တသည် လည်းကောင်း၊ လောကသည် လည်းကောင်း အကြောင်းမဲ့ ဖြစ်ပေါ်၏။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် ငါသည် ရှေး၌ မရှိခဲ့၊ ထိုငါသည် မရှိခဲ့ဘဲလျက် ယခု ထင်ရှားရှိလာ၏” ဟု ဆို၏။

ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား ပဌမ အကြောင်းတည်း။ ယင်းကို အကြောင်းပြု၍ ယင်းကို စွဲမိ၍ အကြောင်းမဲ့ အယူရှိကုန်သော အချို့သောသမဏဗြဟ္မဇာလတို့သည် အတ္တကို လည်းကောင်း၊ လောကကို လည်းကောင်း အကြောင်းမဲ့ ဖြစ်ပေါ်၏ ဟု ပြကုန်၏။ (၁-၁၇)

အဓိစွာသမုပ္ပန္န ဒုတိယဝါဒ

၆၉။ ဒုတိယဝါဒ၌ကား အကြောင်းမဲ့ အယူရှိကုန်သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် အဘယ်ကို အကြောင်းပြု၍ အဘယ်ကို စွဲမှီ၍ အတ္တကို လည်းကောင်း၊ လောကကို လည်းကောင်း အကြောင်းမဲ့ ဖြစ်ပေါ်၏ ဟု ပြကုန်သနည်း -

ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ အချို့သော သမဏသည် လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏသည် လည်းကောင်း ကြံစည် လေ့ရှိ၏။ စူးစမ်းလေ့ရှိ၏။ ထိုသူသည် အမျိုးမျိုးကြံစည်၍ စူးစမ်း ဆင်ခြင်၍ မိမိ၏ ထင်မြင်ချက်ကို ဤသို့ ဆို၏ -

“အတ္တသည် လည်းကောင်း၊ လောကသည် လည်းကောင်း အကြောင်းမဲ့ ဖြစ်၏” ဟု ဆို၏။

ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား ဒုတိယ အကြောင်းတည်း၊ ယင်းကို အကြောင်းပြု၍ ယင်းကို စွဲမှီ၍ အကြောင်းမဲ့ အယူရှိကုန်သော အချို့သော သမဏ ဗြာဟ္မဏတို့သည် အတ္တကို လည်းကောင်း၊ လောကကို လည်းကောင်း အကြောင်းမဲ့ ဖြစ်ပေါ်၏ ဟု ပြကုန်၏။ (၂-၁၈)

၇၀။ ရဟန်းတို့ အကြောင်းမဲ့ အယူရှိကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် အတ္တကို လည်းကောင်း၊ လောကကို လည်းကောင်း အကြောင်းမဲ့ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏ဟု ဤ နှစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။

ရဟန်းတို့ အကြောင်းမဲ့ အယူရှိကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏအားလုံးတို့သည် အတ္တကို လည်းကောင်း၊ လောကကို လည်းကောင်း အကြောင်းမဲ့ ဖြစ်ပေါ်၏ဟု ဤ နှစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် သော် လည်းကောင်း၊ ဤ (နှစ်မျိုး) တို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးသော အကြောင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း ပြကုန်၏။ ဤ (နှစ်မျိုး) တို့မှ တစ်ပါးသော အကြောင်းမရှိ။ပ။^၁ မြတ်စွာဘုရား၏ ဟုတ်မှန်သော ဂုဏ်ကို မှန်စွာ ပြောလိုကြလျှင် အကြင်တရားတို့ဖြင့် ပြောကြရာ၏။ နက်နဲကုန်သော ။ပ။^၂ ထိုတရားတို့သည်ဤသည်တို့ ပင်တည်း။

၇၁။ ရဟန်းတို့ ရှေးအဖို့ကို ကြံဆကုန်သော ရှေးအဖို့ကို စွဲယူကုန်သော ထိုသမဏဗြာဟ္မဏ တို့သည် ရှေးအဖို့ကို စွဲမှီ၍ များပြားသော မိစ္ဆာအယူပြစကားတို့ကို ဤတစ်ဆယ့်ရှစ်မျိုးသော အကြောင်း တို့ဖြင့် ပြောဟောကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ရှေးအဖို့ကို ကြံဆကုန်သော ရှေးအဖို့ကို စွဲယူကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏ အားလုံးတို့သည် ရှေးအဖို့ကို စွဲမှီ၍ များပြားသော မိစ္ဆာအယူပြစကားတို့ကို ဟောပြောကြလျှင် ဤတစ်ဆယ့်ရှစ်မျိုး သောအကြောင်းတို့ဖြင့်သော် လည်းကောင်း၊ ဤ (တစ်ဆယ့်ရှစ်မျိုး) တို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးသော အကြောင်းဖြင့်သော် လည်းကောင်း ပြောဟောကုန်၏။ ဤ (တစ်ဆယ့်ရှစ်မျိုး) တို့မှ တစ်ပါးသော အကြောင်းမရှိ။

၇၂။ ရဟန်းတို့ “ဤအယူတို့သည် ဤသို့ စွဲယူထားလျှင် ဤသို့ မှားယွင်းစွာ သုံးသပ်ထားလျှင်ဤသို့ လားရာ ရှိကုန်၏။ ဤသို့ တမလွန်ရှိကုန်၏” ဟု မြတ်စွာဘုရားသည် ထို (တစ်ဆယ့်ရှစ်မျိုးသောအယူ) ကို သိတော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ထို (တစ်ဆယ့်ရှစ်မျိုးသော အယူ) ကိုလည်း သိတော်မူ၏။ ထို့ထက် အထူး သဖြင့်လွန်မြတ်သော တရားကိုလည်း သိတော်မူ၏။ ထို (အထူးသဖြင့် လွန်မြတ်သောတရား) ကို သိတော်မူ သော်လည်း မှားယွင်းစွာ မသုံးသပ်၊ မှားယွင်းစွာ မသုံးသပ်သောကြောင့် ထို (မြတ်စွာဘုရား သည်) ကိုယ်တော်တိုင် သာလျှင် နိဗ္ဗာန်ကို သိတော်မူ၏။

ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ဝေဒနာတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းကို လည်းကောင်း၊ ချုပ်ကြောင်းကို လည်းကောင်း၊ သာယာဖွယ်ကို လည်းကောင်း၊ အပြစ်ကို လည်းကောင်း၊ ဝေဒနာတို့မှ ထွက်မြောက်ရာကို လည်းကောင်း ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း သိတော်မူသဖြင့် (တစ်စုံတစ်ရာ) မစွဲလမ်းမှု၍ လွတ်မြောက် တော်မူ၏။

၇၃။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် အကြင် (တရား) တို့ကို ကိုယ်တော်တိုင် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြု၍ ဟောတော်မူ၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ဟုတ်မှန်သောဂုဏ်ကို မှန်စွာ ပြောလိုကြလျှင် အကြင် (တရား) တို့ဖြင့် ပြောကြရာ၏။ နက်နဲကုန်သော မြင်နိုင်ခဲ့ကုန်သော သိနိုင်ခဲ့ကုန်သော ငြိမ်သက် ကုန်သော မွန်မြတ်ကုန်သော ကြံစည်ခြင်းဖြင့် မရောက်နိုင်ကုန်သော သိမ်မွေ့ကုန်သော ပညာရှိတို့သာ သိနိုင်ကုန်သော ထိုတရားတို့သည် ဤသည်တို့ပင်တည်း။

- ၁။ ပ - အပိုဒ် ၆၀ ပြန်ကြည့်ပါ။
- ၂။ ပ - အပိုဒ် ၆၀ ပြန်ကြည့်ပါ။

သီလက္ခဏ်ပါဠိတော်

=== ၁ - ဗြဟ္မဇာလသုတ် ===

အပရန္တာနုဒိဋ္ဌိ လေးဆယ့်လေးမျိုး

၇၄။ ရဟန်းတို့ နောက်အဖို့ကို ကြံဆကုန်သော နောက်အဖို့ကို စွဲယူကုန်သော အချို့သော သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ရှိကုန်၏။ (ထိုသူတို့သည်) နောက်အဖို့ကို စွဲမှီ၍ များပြားသော မိစ္ဆာအယူပြုစကားတို့ကို လေးဆယ့်လေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြောဟောကုန်၏။ ထိုအသျှင် သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် အဘယ်ကို အကြောင်းပြု၍ အဘယ်ကို စွဲမှီ၍ နောက်အဖို့ကို ကြံဆကုန် သနည်း၊ နောက်အဖို့ကို စွဲယူကုန် သနည်း၊ နောက်အဖို့ကို စွဲမှီ၍ များပြားသော မိစ္ဆာအယူပြုစကားတို့ကို လေးဆယ့်လေးမျိုး သောအကြောင်းတို့ဖြင့် ပြောဟောကုန်သနည်း။

ဥဒ္ဓမာယာတနိက သညီဝါဒ

သေပြီးနောက် သညာရိအယူ တစ်ဆယ့်ခြောက်မျိုး

၇၅။ ရဟန်းတို့ သေပြီးနောက် သညာရိအယူရှိကုန်သော အချို့သောသမဏဗြာဟ္မဏ တို့သည် ရှိကုန်၏။ (ထိုသူတို့သည်) သေပြီးသည့်နောက် သညာရိသော အတ္တကို တစ်ဆယ့်ခြောက်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြုကုန်၏။ သေပြီးနောက် သညာရိအယူရှိကုန်သော ထိုအသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် အဘယ်ကို အကြောင်းပြု၍ အဘယ်ကို စွဲမှီ၍ သေပြီးနောက် သညာရိသော အတ္တကို တစ်ဆယ့်ခြောက်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြုကုန်သနည်း -

- ၇၆။ အတ္တသည် ရုပ်ရှိ၏။ သေပြီးနောက် ပျက်စီးခြင်းမရှိ၊ သညာရိ၏ဟု ပြုကုန်၏။
- အတ္တသည် ရုပ်မရှိ၊ သေပြီးနောက် ပျက်စီးခြင်းမရှိ၊ သညာရိ၏ဟု ပြုကုန်၏။
- အတ္တသည် ရုပ်ရှိလည်းဟုတ်၏။ ရုပ်မရှိလည်းဟုတ်၏။ပ။
- အတ္တသည် ရုပ်ရှိလည်း မဟုတ်၊ ရုပ်မရှိလည်း မဟုတ်။
- အတ္တသည် အဆုံးရှိ၏။
- အတ္တသည် အဆုံးမရှိ။
- အတ္တသည် အဆုံးရှိလည်းဟုတ်၏။ အဆုံးမရှိလည်းဟုတ်၏။
- အတ္တသည် အဆုံးရှိလည်း မဟုတ်၊ အဆုံးမရှိလည်း မဟုတ်။
- အတ္တသည် တစ်မျိုးတည်းသော သညာရိ၏။
- အတ္တသည် အမျိုးမျိုးသော သညာရိ၏။
- အတ္တသည် သေးငယ်သော သညာရိ၏။
- အတ္တသည် ကြီးကျယ်သော သညာရိ၏။
- အတ္တသည် စင်စစ် ချမ်းသာချည်းရှိ၏။

အတ္တသည် စင်စစ် ဆင်းရဲချည်းရှိ၏။

အတ္တသည် ချမ်းသာဆင်းရဲရှိ၏။

အတ္တသည် ချမ်းသာဆင်းရဲ မရှိ၊ သေပြီးနောက်ပျက်စီးခြင်း မရှိ၊ သညာရှိ၏ဟု ပြကုန်၏။ (၁၆-၃၄)

၇၇။ ရဟန်းတို့ သေပြီးနောက် သညာရှိအယူရှိကုန်သော ထိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် သေပြီးနောက် သညာရှိသော အတ္တကို ဤတစ်ဆယ့်ခြောက်မျိုး သော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။

ရဟန်းတို့ သေပြီးနောက် သညာရှိအယူရှိကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏအားလုံးတို့သည် သေပြီးနောက် သညာရှိသော အတ္တကိုပြုကြလျှင် ဤတစ်ဆယ့်ခြောက်မျိုးသော အကြောင်း တို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဤ (တစ်ဆယ့်ခြောက်မျိုး) တို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးသော အကြောင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း ပြကုန်၏။ ဤ (တစ်ဆယ့်ခြောက်မျိုး) တို့မှ တစ်ပါးသော အကြောင်းမရှိ။ပ။ မြတ်စွာဘုရား၏ ဟုတ်မှန်သော ဂုဏ်ကို မှန်စွာပြောလိုကြလျှင် အကြင် (တရား) တို့ဖြင့် ပြောကြရာ၏။ နက်နဲကုန်သော ။ပ။ထိုတရားတို့သည် ဤသည်တို့ပင်တည်း။

ဒုတိယဘာဏဝါရ ပြီး၏။

သီလက္ခဏ်ပါဠိတော်

=== ၁ - ဗြဟ္မဇာလသုတ် ===

ဥဒ္ဓမာဃာတနိက အသညီဝါဒ

သေပြီးနောက် သညာမရှိအယူ ရှစ်မျိုး

၇၈။ ရဟန်းတို့ သေပြီးနောက် သညာမရှိအယူရှိကုန်သော အချို့သောသမဏဗြာဟ္မဏ တို့သည် ရှိကုန်၏။ (ထိုသူတို့သည်) သေပြီးနောက် သညာမရှိသော အတ္တကို ရှစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။

သေပြီးနောက် သညာမရှိအယူ ရှိကုန်သော ထိုအသျှင် သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် အဘယ်ကို အကြောင်းပြု၍ အဘယ်ကို စွဲမှီ၍ သေပြီးနောက် သညာမရှိသော အတ္တကို ရှစ်မျိုးသော အကြောင်း တို့ဖြင့် ပြကုန်သနည်း -

၇၉။ အတ္တသည် ရုပ်ရှိ၏။ သေပြီးနောက် ပျက်စီးခြင်းမရှိ၊ သညာမရှိဟု ပြကုန်၏။

အတ္တသည် ရုပ်မရှိ၊ သေပြီးနောက် ပျက်စီးခြင်းမရှိ၊ သညာမရှိဟု ပြကုန်၏။

အတ္တသည် ရုပ်ရှိလည်းဟုတ်၏။ ရုပ်မရှိလည်းဟုတ်၏။ပ။

အတ္တသည် ရုပ်ရှိလည်း မဟုတ်၊ ရုပ်မရှိလည်း မဟုတ်။ အတ္တသည် အဆုံးရှိ၏။

အတ္တသည် အဆုံးမရှိ။

အတ္တသည် အဆုံးရှိလည်းဟုတ်၏။ အဆုံးမရှိလည်းဟုတ်၏။

အတ္တသည် အဆုံးရှိလည်း မဟုတ်၊ အဆုံးမရှိလည်း မဟုတ်၊ သေပြီးနောက် ပျက်စီးခြင်း မရှိ၊ သညာမရှိ၏ဟု ပြကုန်၏။ (၈-၂၄-၄၂)

၈၀။ သေပြီးနောက် သညာမရှိအယူရှိကုန်သော ထိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် သေပြီးနောက် သညာ မရှိသော အတ္တကို ဤရှစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။

ရဟန်းတို့ သေပြီးနောက် သညာမရှိအယူ ရှိကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏ အားလုံးတို့သည် သေပြီး နောက်သညာမရှိသော အတ္တကို ပြကြလျှင် ဤရှစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဤ (ရှစ်မျိုး) တို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးသော အကြောင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း ပြကုန်၏။ ဤ (ရှစ်မျိုး) တို့မှ တစ်ပါးသော အကြောင်းမရှိ။ပ။ မြတ်စွာဘုရား၏ဟုတ်မှန်သော ဂုဏ်ကို မှန်စွာ ပြောလိုကြလျှင် အကြင် (တရား) တို့ဖြင့် ပြောကြရာ၏။ နက်နဲကုန်သော ။ပ။ ထိုတရားတို့သည် ဤသည်တို့ပင်တည်း။

သီလက္ခန်ပါဠိတော်

=== ၁ - ဗြဟ္မဇာလသုတ် ===

ဥဒ္ဓမာဃာတနိက နေဝသညီ နာသညီဝါဒ

သေပြီးနောက် သညာရှိလည်းမဟုတ် မရှိလည်းမဟုတ် အယူရှစ်မျိုး

၈၁။ ရဟန်းတို့ သေပြီးနောက် သညာရှိလည်းမဟုတ် မရှိလည်းမဟုတ် အယူရှိကုန်သော အချို့ သောသမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ရှိကုန်၏။ (ထိုသူတို့သည်) သေပြီးနောက် သညာရှိလည်းမဟုတ် မရှိလည်းမဟုတ်သော အတ္တကို ရှစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။

သေပြီးနောက် သညာရှိလည်းမဟုတ် မရှိလည်းမဟုတ် အယူရှိကုန်သော ထိုအသျှင် သမဏဗြာဟ္မဏ တို့သည် အဘယ်ကို အကြောင်းပြု၍ အဘယ်ကို စွဲမှီ၍ သေပြီးနောက် သညာရှိလည်းမဟုတ် မရှိလည်းမဟုတ်သော အတ္တကို ရှစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်သနည်း -

၈၂။ အတ္တသည် ရုပ်ရှိ၏။ သေပြီးနောက် ပျက်စီးခြင်း မရှိ၊ သညာရှိလည်းမဟုတ် မရှိလည်း မဟုတ် ဟုပြကုန်၏။

အတ္တသည် ရုပ်မရှိ။

အတ္တသည် ရုပ်ရှိလည်းမဟုတ်၏။ ရုပ်မရှိလည်းမဟုတ်၏။

အတ္တသည် ရုပ်ရှိလည်း မဟုတ်၊ ရုပ်မရှိလည်း မဟုတ်။

အတ္တသည် အဆုံးရှိ၏။

အတ္တသည် အဆုံးမရှိ။

အတ္တသည် အဆုံးရှိလည်းမဟုတ်၏။ အဆုံးမရှိလည်းမဟုတ်၏။

အတ္တသည် အဆုံးရှိလည်း မဟုတ်၊ အဆုံးမရှိလည်း မဟုတ်၊ သေပြီးနောက် ပျက်စီးခြင်း မရှိ၊ သညာရှိလည်း မဟုတ်၊ မရှိလည်း မဟုတ်ဟု ပြကုန်၏။ (၈-၃၂-၅၀)

၈၃။ ရဟန်းတို့ သေပြီးနောက် သညာရှိလည်းမဟုတ် မရှိလည်းမဟုတ်အယူရှိကုန်သော ထိုသမဏ ဗြာဟ္မဏ တို့သည် သေပြီးနောက် သညာရှိလည်းမဟုတ် မရှိလည်းမဟုတ်သော အတ္တကို ဤ ရှစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။

ရဟန်းတို့ သေပြီးနောက် သညာရှိလည်းမဟုတ် မရှိလည်းမဟုတ် အယူရှိကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏ အားလုံးတို့သည် သေပြီးနောက် သညာရှိလည်းမဟုတ် မရှိလည်းမဟုတ်သော အတ္တကို ပြကြလျှင် ဤရှစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဤ (ရှစ်မျိုး) တို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးသော အကြောင်းဖြင့်သော် လည်းကောင်း ပြကုန်၏။ ဤ (ရှစ်မျိုး) တို့မှ တစ်ပါးသော အကြောင်းမရှိ။ပ။ မြတ်စွာဘုရား၏ဟုတ်မှန်သော ဂုဏ်ကို မှန်စွာ ပြောလိုကြလျှင် အကြင် (တရား) တို့ဖြင့် ပြောကြရာ၏။ နက်နဲကုန်သော ။ပ။ ထိုတရားတို့သည် ဤသည်တို့ပင်တည်း။

သီလက္ခန်ပါဠိတော်

=== ၁ - ဗြဟ္မဇာလသုတ် ===

ဥစ္ဆေဒဝါဒ

ပြတ်စဲအယူ ခုနစ်မျိုး

၈၄။ ရဟန်းတို့ ပြတ်စဲအယူရှိကုန်သော အချို့သော သမဏဗြဟ္မဇာလတို့သည် ရှိကုန်၏။ (ထိုသူတို့သည်) ထင်ရှားရှိသော သတ္တဝါ၏ ပြတ်စဲခြင်း ပျက်စီးခြင်း ပျောက်ကင်းခြင်းကို ခုနစ်မျိုးသောအကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။

ပြတ်စဲအယူရှိကုန်သော ထိုအသျှင်သမဏဗြဟ္မဇာလတို့သည် အဘယ်ကို အကြောင်းပြု၍ အဘယ်ကို စွဲမှီ၍ ထင်ရှားရှိသော သတ္တဝါ၏ ပြတ်စဲခြင်း ပျက်စီးခြင်း ပျောက်ကင်းခြင်းကို ခုနစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်သနည်း -

၈၅။ ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ အချို့သော သမဏသည် လည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မဇာလသည် လည်းကောင်း ဤသို့ ဆိုလေ့ရှိ၏။ ဤသို့ ယူလေ့ရှိ၏ -

“အချင်း ဤအတ္တသည် ရုပ်ရှိ၏။ မဟာဘုတ်လေးပါး အစုအဝေးဖြစ်၏။ မိဘတို့မှ ပေါက်ဖွား၏။ ကိုယ်ကောင် ပျက်စီးလျှင် ပြတ်စဲ၏။ ပျက်စီး၏။ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မရှိ။ အချင်း ဤမျှဖြင့် ဤအတ္တသည် လုံးဝ ပြတ်စဲ၏” ဟု ဆိုလေ့ရှိ၏။ ယူလေ့ရှိ၏။

ဤသို့လျှင် အချို့သော သူတို့သည် ထင်ရှားရှိသော သတ္တဝါ၏ ပြတ်စဲခြင်း ပျက်စီးခြင်း ပျောက်ကင်းခြင်းကို ပြကုန်၏။ (၁-၃၃-၅၁)

၈၆။ ထိုသူကို အခြားသူက ဤသို့ ဆို၏ -

“အချင်း သင်ဆိုသော ဤအတ္တသည် ရှိသည်သာတည်း။ မရှိဟု ငါမဆို။ အချင်း ဤအတ္တသည် ဤမျှဖြင့် လုံးဝပြတ်စဲသည် မဟုတ်သေး။ ကာမာဝစရနတ်ပြည်၌ ဖြစ်သော အစာအာဟာရ စားသောက်သော ရုပ်ရှိသော အခြားအတ္တသည် ရှိသေး၏။ ထိုအတ္တကို သင် မသိ။ (သင်) မမြင်၊ ထိုအတ္တကို ငါ သိ၏။ (ငါ) မြင်၏။ အချင်း ထိုအတ္တသည် ကိုယ်ကောင် ပျက်စီးလျှင် ပြတ်စဲ၏။ ပျက်စီး၏။ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မရှိ။ အချင်း ဤမျှဖြင့် ဤအတ္တသည် လုံးဝ ပြတ်စဲ၏” ဟု ဆို၏။

ဤသို့လျှင် အချို့သော သူတို့သည် ထင်ရှားရှိသော သတ္တဝါ၏ ပြတ်စဲခြင်း ပျက်စီးခြင်း ပျောက်ကင်းခြင်းကို ပြကုန်၏။ (၂-၃၄-၅၂)

၈၇။ ထိုသူကို အခြားသူက ဤသို့ ဆို၏ -

“အချင်း သင်ဆိုသော ဤအတ္တသည် ရှိသည်သာတည်း။ မရှိဟု ငါမဆို။ အချင်း ဤအတ္တသည် ဤမျှဖြင့် လုံးဝ ပြတ်စဲသည် မဟုတ်သေး။ ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ ဖြစ်သော အင်္ဂါကြီးငယ် အလုံးစုံရှိသော ဣန္ဒြေမချို့တဲ့သော စွာန်စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်ရှိသော အခြားအတ္တသည် ရှိသေး၏။ ထိုအတ္တကို သင်မသိ။ (သင်) မမြင်၊ ထိုအတ္တကို ငါ သိ၏။ (ငါ) မြင်၏။ အချင်း ထိုအတ္တသည် ကိုယ်ကောင် ပျက်စီးလျှင် ပြတ်စဲ၏။ ပျက်စီး၏။ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မရှိ။ အချင်း ဤမျှဖြင့် ဤအတ္တသည် လုံးဝပြတ်စဲ၏” ဟု ဆို၏။

ဤသို့လျှင် အချို့သော သူတို့သည် ထင်ရှားသော သတ္တဝါ၏ ပြတ်စဲခြင်း ပျက်စီးခြင်း ပျောက်ကင်းခြင်းကို ပြကုန်၏။ (၃-၃၅-၅၃)

၈၈။ ထိုသူကို အခြားသူက ဤသို့ ဆို၏ -

“အချင်း သင်ဆိုသော ဤအတ္တသည် ရှိသည်သာတည်း၊ မရှိဟု ငါမဆို၊ အချင်း ဤအတ္တသည် ဤမျှဖြင့်လုံးဝ ပြတ်စဲသည် မဟုတ်သေး၊ ရူပသညာ^၁ တို့ကို လုံးဝ လွန်မြောက်၍ ပဋိယသညာ^၂ တို့ လုံးဝချုပ်သည့်ပြင် နာနတ္တသညာ^၃ တို့ကို လုံးဝ နှလုံးမသွင်းမှု၍ ‘ကောင်းကင်သည် အဆုံးမရှိ’ဟု (နှလုံးသွင်းလျက်) အာကာသာနဇ္ဈာယတန ဗြဟ္မာ့ဘုံသို့ ရောက်သော အခြား အတ္တသည် ရှိသေး၏။ ထိုအတ္တကို သင် မသိ၊ (သင်) မမြင်၊ ထို အတ္တကို ငါသိ၏။ (ငါ) မြင်၏။ အချင်း ထိုအတ္တသည် ကိုယ်ကောင် ပျက်စီးလျှင် ပြတ်စဲ၏။ ပျက်စီး၏။ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မရှိ၊ အချင်း ဤမျှဖြင့် ဤအတ္တသည် လုံးဝ ပြတ်စဲ၏” ဟု ဆို၏။

ဤသို့လျှင် အချို့သော သူတို့သည် ထင်ရှားရှိသော သတ္တဝါ၏ ပြတ်စဲခြင်း ပျက်စီးခြင်း ပျောက်ကင်း ခြင်းကို ပြကုန်၏။ (၄-၃၆-၅၄)

၈၉။ ထိုသူကို အခြားသူက ဤသို့ ဆို၏ -

“အချင်း သင်ဆိုသော ဤအတ္တသည် ရှိသည်သာတည်း၊ မရှိဟု ငါမဆို၊ အချင်း ဤအတ္တသည် ဤမျှဖြင့် လုံးဝ ပြတ်စဲသည် မဟုတ်သေး၊ အာကာသာနဇ္ဈာယတနဈာန်ကို လုံးဝ လွန်မြောက်၍ ‘ဝိညာဉ်သည် အဆုံးမရှိ’ဟု (နှလုံးသွင်းလျက်) ဝိညာဏဇ္ဈာယတနဗြဟ္မာ့ဘုံသို့ ရောက်သော အခြား အတ္တသည် ရှိသေး၏။ ထိုအတ္တကို သင် မသိ၊ (သင်) မမြင်၊ ထိုအတ္တကို ငါ သိ၏။ (ငါ) မြင်၏။ အချင်း ထိုအတ္တသည် ကိုယ်ကောင် ပျက်စီးလျှင် ပြတ်စဲ၏။ ပျက်စီး၏။ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မရှိ၊ အချင်း ဤမျှဖြင့် ဤအတ္တသည် လုံးဝ ပြတ်စဲ၏” ဟု ဆို၏။

ဤသို့လျှင် အချို့သော သူတို့သည် ထင်ရှားရှိသော သတ္တဝါ၏ ပြတ်စဲခြင်း ပျက်စီးခြင်း ပျောက်ကင်းခြင်းကို ပြကုန်၏။ (၅-၃၇-၅၅)

၉၀။ ထိုသူကို အခြားသူက ဤသို့ ဆို၏ -

“အချင်း သင်ဆိုသော ဤအတ္တသည် ရှိသည်သာတည်း၊ မရှိဟု ငါမဆို၊ အချင်း ဤအတ္တသည် ဤမျှဖြင့် လုံးဝ ပြတ်စဲသည် မဟုတ်သေး၊ အချင်း ဝိညာဏဇ္ဈာယတနဈာန်ကို လုံးဝ လွန်မြောက်၍ ‘တစ်စုံတစ်ခုမျှ မရှိ’ဟု (နှလုံးသွင်းလျက်) အာကိဉ္ဇညာယတနဗြဟ္မာ့ဘုံသို့ ရောက်သော အခြား အတ္တသည် ရှိသေး၏။ ထိုအတ္တကို သင် မသိ၊ (သင်) မမြင်၊ ထိုအတ္တကို ငါ သိ၏။ (ငါ) မြင်၏။ အချင်း ထိုအတ္တသည် ကိုယ်ကောင် ပျက်စီးလျှင် ပြတ်စဲ၏။ ပျက်စီး၏။ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မရှိ၊ အချင်း ဤမျှဖြင့် ဤအတ္တသည် လုံးဝ ပြတ်စဲ၏” ဟု ဆို၏။

ဤသို့လျှင် အချို့သော သူတို့သည် ထင်ရှားရှိသော သတ္တဝါ၏ ပြတ်စဲခြင်း ပျက်စီးခြင်း ပျောက်ကင်းခြင်းကို ပြကုန်၏။ (၆-၃၈-၅၆)

၉၁။ ထိုသူကို အခြားသူက ဤသို့ ဆို၏ -

“အချင်း သင်ဆိုသော ဤအတ္တသည် ရှိသည်သာတည်း၊ မရှိဟု ငါမဆို၊ အချင်း ဤအတ္တသည် ဤမျှဖြင့် လုံးဝ ပြတ်စဲသည် မဟုတ်သေး၊ အာကိဉ္ဇညာယတနဈာန်ကို လုံးဝ လွန်မြောက်၍ ‘ဤဝိညာဉ်သည် ငြိမ်သက်၏။ ဤဝိညာဉ်သည် မွန်မြတ်၏’ဟု (နှလုံးသွင်းလျက်) နေဝသညာနာသညာ ယတနဗြဟ္မာ့ဘုံသို့ ရောက်သော အခြားအတ္တသည် ရှိသေး၏။ ထိုအတ္တကို သင် မသိ၊ (သင်) မမြင်၊ ထို အတ္တကို ငါ သိ၏။ (ငါ) မြင်၏။ အချင်း ထိုအတ္တသည် ကိုယ်ကောင် ပျက်စီးလျှင် ပြတ်စဲ၏။ ပျက်စီး၏။ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မရှိ၊ အချင်း ဤမျှဖြင့် ဤအတ္တသည် လုံးဝ ပြတ်စဲ၏” ဟု ဆို၏။

ဤသို့လျှင် အချို့သော သူတို့သည် ထင်ရှားရှိသော သတ္တဝါ၏ ပြတ်စဲခြင်း ပျက်စီးခြင်း ပျောက်ကင်း ခြင်းကို ပြကုန်၏။ (၇-၃၉-၅၇)

၉၂။ ရဟန်းတို့ ပြတ်စဲအယူရှိကုန်သော ထိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ထင်ရှားရှိသော သတ္တဝါ၏ပြတ်စဲခြင်း ပျက်စီးခြင်း ပျောက်ကင်းခြင်းကို ဤခုနစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ပြတ်စဲအယူရှိကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏအားလုံးတို့သည် ထင်ရှားရှိသော သတ္တဝါ၏ ပြတ်စဲခြင်း ပျက်စီးခြင်း ပျောက်ကင်းခြင်းကို ပြကြလျှင် ဤခုနစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဤ (ခုနစ်မျိုး) တို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးသော အကြောင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း ပြကုန်၏။ ဤ (ခုနစ်မျိုး) တို့မှ တစ်ပါးသော အကြောင်း မရှိ။ပ။ မြတ်စွာဘုရား၏ဟုတ်မှန်သောဂုဏ်ကို မှန်စွာ ပြောလိုကြလျှင် အကြင် (တရား) တို့ဖြင့် ပြောကြရာ၏။ နက်နဲကုန်သော ။ပ။ ထိုတရားတို့သည် ဤသည်တို့ ပင်တည်း။

၁။ ရူပသညာ=ရူပဈာန်၌ဖြစ်သောသညာ။

၂။ ပဋိဃသညာ= စက္ခုစသောဝတ္ထုရုပ်ငါးပါး၌ ရူပါရုံစသောအာရုံငါးပါးတို့ ထိခိုက်သောအခါ ဖြစ်ပေါ်သော ပဇ္ဇဝိညာဉ်သညာ။

၃။ နာနတ္ထသညာ= ပဋိဃသညာမှတစ်ပါးသော အမျိုးမျိုးသော ကာမာဝစရသညာ။

သီလက္ခဏ်ပါဠိတော်

=== ၁ - ဗြဟ္မဇာလသုတ် ===

ဒိဋ္ဌမေဓနိဗ္ဗာနဝါဒ

မျက်မှောက် (လောကီ) နိဗ္ဗာန်အယူ ငါးမျိုး

၉၃။ ရဟန်းတို့ မျက်မှောက် (လောကီ) နိဗ္ဗာန်အယူရှိကုန်သော အချို့သောသမဏဗြာဟ္မဏ တို့သည် ရှိကုန်၏။ (ထိုသူတို့သည်) ထင်ရှားရှိသော သတ္တဝါ၏ အမြတ်ဆုံးမျက်မှောက် (လောကီ) နိဗ္ဗာန်ကို ငါးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။

မျက်မှောက် (လောကီ) နိဗ္ဗာန် အယူရှိကုန်သော ထိုအသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် အဘယ်ကို အကြောင်းပြု၍ အဘယ်ကို စွဲမှီ၍ ထင်ရှားရှိသော သတ္တဝါ၏ အမြတ်ဆုံး မျက်မှောက် (လောကီ) နိဗ္ဗာန်ကို ငါးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်သနည်း -

၉၄။ ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ အချို့သော သမဏသည် လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏသည် လည်း ကောင်း ဤသို့ ဆိုလေ့ရှိ၏။ ဤသို့ ယူလေ့ရှိ၏ -

“အချင်း ဤအတ္တသည် ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ဖြင့် ကုံလုံ ပြည့်စုံစွာ ပျော်ရွှင်စံစားရ၏။ အချင်း ဤမျှဖြင့် ဤအတ္တသည် အမြတ်ဆုံး မျက်မှောက် (လောကီ) နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်၏”ဟု ဆိုလေ့ရှိ၏။

ဤသို့လျှင် အချို့သော သူတို့သည် ထင်ရှားရှိသော သတ္တဝါ၏ အမြတ်ဆုံး မျက်မှောက် (လောကီ) နိဗ္ဗာန်ကို ပြကုန်၏။ (၁-၄၀-၅၈)

၉၅။ ထိုသူကို အခြားသူက ဤသို့ ဆို၏ -

“အချင်း သင်ဆိုသော ဤအတ္တသည် ရှိသည်သာတည်း။ မရှိဟု ငါမဆို၊ အချင်း ဤအတ္တသည် ဤမျှဖြင့် အမြတ်ဆုံး မျက်မှောက် (လောကီ) နိဗ္ဗာန်သို့ မရောက်သေး။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အချင်း ကာမဂုဏ်တို့သည် မမြဲကုန်၊ ဆင်းရဲကုန်၏။ ဖောက်ပြန် ပြောင်းလဲခြင်း သဘောရှိကုန်၏။ ထို (ကာမဂုဏ်) တို့၏ ဖောက်ပြန် ပြောင်းလဲခြင်းကြောင့် ပူဆွေးခြင်း ဝိကြွေးခြင်း ဆင်းရဲခြင်း နှလုံးမသာယာခြင်း ပြင်းစွာ ပူပန်ခြင်း ဖြစ်ကုန်၏။ အချင်း ဤအတ္တသည် ကာမဂုဏ်တို့မှ ကင်းဆိတ်၍ သာလျှင် အကုသိုလ်တရားတို့မှ ကင်းဆိတ်၍သာလျှင် ကြံစည်ခြင်း (ဝိတက်) နှင့် တကွဖြစ်သော သုံးသပ်ဆင်ခြင်ခြင်း (ဝိစာရ) နှင့် တကွဖြစ်သော (နိဝရဏ) ကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်ခြင်း (ပီတိ) ချမ်းသာခြင်း (သုခ) ရှိသော ပဌမဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ အချင်း ဤမျှဖြင့် ဤအတ္တသည် အမြတ်ဆုံး မျက်မှောက် (လောကီ) နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်၏”ဟု ဆို၏။

ဤသို့လျှင် အချို့သော သူတို့သည် ထင်ရှားရှိသော သတ္တဝါ၏ အမြတ်ဆုံး မျက်မှောက် (လောကီ) နိဗ္ဗာန်ကို ပြကုန်၏။ (၂-၄၁-၅၉)

၉၆။ ထိုသူကို အခြားသူက ဤသို့ ဆို၏ -

“အချင်း သင်ဆိုသော ဤအတ္တသည် ရှိသည်သာတည်း။ မရှိဟု ငါမဆို၊ အချင်း ဤအတ္တသည် ဤမျှဖြင့် အမြတ်ဆုံး မျက်မှောက် (လောကီ) နိဗ္ဗာန်သို့ မရောက်သေး။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထို (ပဌမဈာန်) ၌ ကြံစည်ခြင်း (ဝိတက်) သုံးသပ်ဆင်ခြင်ခြင်း (ဝိစာရ) ရှိသောကြောင့် ထို (ဈာန်) ကိုကြမ်းတမ်း၏ဟု ဆိုအပ်၏။ အချင်း ဤအတ္တသည် ဝိတက် ဝိစာရငြိမ်းခြင်းကြောင့် မိမိကိုယ်၌

စိတ်ကိုကြည်လင်စေတတ်သော စိတ်တည်ကြည်ခြင်း (သမာဓိ) ကို ပွားစေတတ်သော ကြံစည်ခြင်း (ဝိတက်) မရှိသော သုံးသပ်ဆင်ခြင်ခြင်း (ဝိစာရ) မရှိသော တည်ကြည်ခြင်း (သမာဓိ) ကြောင့် ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်ခြင်း (ပီတိ) ချမ်းသာခြင်း (သုခ) ရှိသော ဒုတိယဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ အချင်း ဤမျှဖြင့် ဤအတ္တသည်အမြတ်ဆုံး မျက်မှောက် (လောကီ) နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်၏”ဟု ဆို၏။

ဤသို့လျှင် အချို့သော သူတို့သည် ထင်ရှားရှိသော သတ္တဝါ၏ အမြတ်ဆုံး မျက်မှောက် (လောကီ) နိဗ္ဗာန်ကို ပြကုန်၏။ (၃-၄၂-၆၀)

၉၇။ ထိုသူကို အခြားသူက ဤသို့ ဆို၏ -

“အချင်း သင်ဆိုသော ဤအတ္တသည် ရှိသည်သာတည်း၊ မရှိဟု ငါမဆို၊ အချင်း ဤအတ္တသည် ဤမျှဖြင့် အမြတ်ဆုံး မျက်မှောက် (လောကီ) နိဗ္ဗာန်သို့ မရောက်သေး၊ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ထို (ဒုတိယဈာန်) ၌ နှစ်သိမ့်ခြင်း (ပီတိ) ဟူသော စိတ်တက်ကြွခြင်းရှိသောကြောင့် ထို (ဈာန်) ကို ကြမ်းတမ်း၏ဟု ဆိုအပ်၏။ အချင်း ဤအတ္တသည် နှစ်သိမ့်ခြင်း (ပီတိ) ကိုလည်း မတပ်မက်ခြင်းကြောင့်သတိသမ္ပဇင်နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ လျစ်လျူရှုလျက် နေ၏။ ချမ်းသာ (သုခ) ကိုလည်း ကိုယ်ဖြင့် ခံစား၏။ အကြင် (တတိယဈာန်) ကြောင့် ထိုသူကို ‘လျစ်လျူရှုသူ သတိရှိသူ ချမ်းသာစွာ နေလေ့ ရှိသူ’ဟုအရိယာ (ပုဂ္ဂိုလ်) တို့သည် ပြောကြားကုန်၏။ ထိုတတိယဈာန်သို့ (ဤအတ္တသည်) ရောက်၍ နေ၏။ အချင်း ဤမျှဖြင့် ဤအတ္တသည် အမြတ်ဆုံး မျက်မှောက် (လောကီ) နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်၏”ဟု ဆို၏။

ဤသို့လျှင် အချို့သော သူတို့သည် ထင်ရှားရှိသော သတ္တဝါ၏ အမြတ်ဆုံး မျက်မှောက် (လောကီ) နိဗ္ဗာန်ကို ပြကုန်၏။ (၄-၄၃-၆၁)

၉၈။ ထိုသူကို အခြားသူက ဤသို့ ဆို၏ -

“အချင်း သင်ဆိုသော ဤအတ္တသည် ရှိသည်သာတည်း၊ မရှိဟု ငါမဆို၊ အချင်း ဤအတ္တသည် ဤမျှဖြင့် အမြတ်ဆုံး မျက်မှောက် (လောကီ) နိဗ္ဗာန်သို့ မရောက်သေး၊ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ထို (တတိယဈာန်) ၌ ချမ်းသာဟု စိတ်၏ နှလုံးသွင်းခြင်း ရှိသောကြောင့် ထို (ဈာန်) ကို ကြမ်းတမ်း၏ဟု ဆိုအပ်၏။ အချင်း ဤအတ္တသည် ချမ်းသာဆင်းရဲကို ပယ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ရှေးဦးကပင် လျှင်ဝမ်းမြောက်ခြင်း နှလုံးမသာခြင်းတို့၏ ချုပ်နှံခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း ဆင်းရဲချမ်းသာ မရှိသော လျစ်လျူရှုမှုကြောင့် ဖြစ်သည့် သတိ၏ စင်ကြယ်ခြင်းရှိသော စတုတ္ထဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ အချင်း ဤမျှဖြင့် ဤအတ္တသည် အမြတ်ဆုံး မျက်မှောက် (လောကီ) နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်၏”ဟု ဆို၏။

ဤသို့လျှင် အချို့သော သူတို့သည် ထင်ရှားရှိသော သတ္တဝါ၏ အမြတ်ဆုံး မျက်မှောက် (လောကီ) နိဗ္ဗာန်ကို ပြကုန်၏။ (၅-၄၄-၆၂)

၉၉။ ရဟန်းတို့ အမြတ်ဆုံး မျက်မှောက် (လောကီ) နိဗ္ဗာန် အယူရှိကုန်သော ထိုသမဏဗြာဟ္မဏ တို့သည် ထင်ရှားရှိသော သတ္တဝါ၏ အမြတ်ဆုံး မျက်မှောက် (လောကီ) နိဗ္ဗာန်ကို ဤငါးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။ ရဟန်းတို့ အမြတ်ဆုံး မျက်မှောက် (လောကီ) နိဗ္ဗာန်အယူရှိကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏအားလုံးတို့သည် ထင်ရှားရှိသော သတ္တဝါ၏ အမြတ်ဆုံး မျက်မှောက် (လောကီ) နိဗ္ဗာန်ကို ပြကြလျှင် ဤငါးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဤ (ငါးမျိုး) တို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးသော အကြောင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း ပြကုန်၏။ ဤ (ငါးမျိုး) တို့မှ တစ်ပါးသော အကြောင်းမရှိ။ပ။ မြတ်စွာဘုရား၏ဟုတ်မှန်သော ဂုဏ်ကို မှန်စွာ ပြောလိုကြလျှင် အကြင် (တရား) တို့ဖြင့် ပြောကြရာ၏။ နက်နဲကုန်သော ။ပ။ ထိုတရားတို့သည် ဤသည်တို့ပင်တည်း။

၁၀၀။ ရဟန်းတို့ နောက်အဖို့ကို ကြံဆကုန်သော နောက်အဖို့ကို စွဲယူကုန်သော ထိုသမဏဗြာဟ္မဏ တို့သည် နောက်အဖို့ကိုစွဲမိ၍ များပြားသော မိစ္ဆာအယူပြစ်စကားတို့ကို ဤလေးဆယ့်လေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြောဟောကုန်၏။

ရဟန်းတို့ နောက်အဖို့ကို ကြံဆကုန်သော နောက်အဖို့ကို စွဲယူကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏ အားလုံးတို့သည် နောက်အဖို့ကို စွဲမိ၍ များပြားသော မိစ္ဆာအယူပြစ်စကားတို့ကို ပြောဟောကြလျှင် ဤ လေးဆယ့်လေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့်သော် လည်းကောင်း၊ ဤ (လေးဆယ့်လေးမျိုး) တို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးသော အကြောင်းဖြင့်သော် လည်းကောင်း ပြောဟောကုန်၏။ ဤ (လေးဆယ့်လေးမျိုး) တို့မှ တစ်ပါးသော အကြောင်းမရှိ။ပ။ မြတ်စွာဘုရား၏ ဟုတ်မှန်သော ဂုဏ်ကို မှန်စွာ ပြောလိုကြလျှင် အကြင် (တရား) တို့ဖြင့် ပြောကြရာ၏။ နက်နဲကုန်သော ။ပ။ ထိုတရားတို့သည် ဤသည်တို့ပင်တည်း။

၁၀၁။ ရဟန်းတို့ ရှေးအဖို့ကို ကြံဆကုန်သော နောက်အဖို့ကို ကြံဆကုန်သော ရှေးအဖို့ နောက်အဖို့ကို ကြံဆကုန်သော ရှေးအဖို့ နောက်အဖို့ကို စွဲယူကုန်သော သမဏဗြဟ္မဏတို့သည်ရှေးအဖို့ နောက်အဖို့ကို စွဲမိ၍ ဤခြောက်ဆယ့်နှစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် များပြားသောမိစ္ဆာအယူပြစ်စကား တို့ကို ပြောဟောကုန်၏။

၁၀၂။ ရဟန်းတို့ ရှေးအဖို့ကို ကြံဆကုန်သော နောက်အဖို့ကို ကြံဆကုန်သော ရှေးအဖို့ နောက်အဖို့ကို ကြံဆကုန်သော ရှေးအဖို့ နောက်အဖို့ကို စွဲယူကုန်သော သမဏဗြဟ္မဏအားလုံးတို့သည် ရှေးအဖို့ နောက်အဖို့ကို စွဲမိ၍ များပြားသော မိစ္ဆာအယူပြစ်စကားတို့ကို ပြောဟောကြလျှင် ဤ ခြောက်ဆယ့်နှစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ ဤ (ခြောက်ဆယ့်နှစ်မျိုး) တို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့်သော် လည်းကောင်း ပြောဟောကြကုန်၏။ ဤ (ခြောက်ဆယ့်နှစ်မျိုး) တို့မှ တစ်ပါးသောအကြောင်းမရှိ။

၁၀၃။ ရဟန်းတို့ “ဤခြောက်ဆယ့်နှစ်မျိုး”သော အယူတို့သည် ဤသို့ စွဲယူထားလျှင် ဤသို့ မှားယွင်းစွာ သုံးသပ်ထားလျှင် ဤသို့ လားရာရှိကုန်၏။ ဤသို့ တမလွန်ရှိကုန်၏”ဟု မြတ်စွာဘုရားသည် ဤခြောက်ဆယ့်နှစ်မျိုးသော အယူကို သိတော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ထို (ခြောက်ဆယ့်နှစ်မျိုးသောအယူ) ကိုလည်း သိတော်မူ၏။ ထို့ထက် အထူး သဖြင့် လွန်မြတ်သော တရားကိုလည်း သိတော်မူ၏။ ထို (အထူးသဖြင့် လွန်မြတ်သောတရား) ကို သိတော်မူ သော်လည်း မှားယွင်းစွာ မသုံးသပ်၊ မှားယွင်းစွာ မသုံးသပ်သောကြောင့် ထို (မြတ်စွာဘုရား) သည် ကိုယ်တော်တိုင် သာလျှင် (နိဗ္ဗာန်ကို) သိတော်မူ၏။

ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ဝေဒနာတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းကို လည်းကောင်း၊ ချုပ်ကြောင်းကို လည်းကောင်း၊ သာယာဖွယ်ကို လည်းကောင်း၊ အပြစ်ကို လည်းကောင်း၊ ဝေဒနာတို့မှ ထွက်မြောက်ရာကို လည်းကောင်း ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း သိတော်မူသဖြင့် (တစ်စုံတစ်ရာ) မစွဲလမ်းမူ၍ လွတ်မြောက် တော်မူ၏။

၁၀၄။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် အကြင် (တရား) တို့ကို ကိုယ်တော်တိုင် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြု၍ ဟောတော်မူ၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ဟုတ်မှန်သော ဂုဏ်ကို မှန်စွာပြောလိုကြလျှင် အကြင် (တရား) တို့ဖြင့် ပြောကြရာ၏။ နက်နဲကုန်သော မြင်နိုင်ခဲ့ကုန်သော သိနိုင်ခဲ့ကုန်သော ငြိမ်သက် ကုန်သော မွန်မြတ်ကုန်သော ကြံစည်ခြင်းဖြင့် မရောက်နိုင်ကုန်သော သိမ်မွေ့ကုန်သော ပညာရှိတို့သာ သိနိုင်ကုန်သော ထိုတရားတို့သည် ဤသည်တို့ပင်တည်း။

၁။ မိစ္ဆာအယူခြောက်ဆယ့်နှစ်မျိုးကား ပုဗ္ဗန္တကပိက တစ်ဆယ့်ရှစ်၊ အပရန္တကပိက လေးဆယ့်လေးမျိုးတည်း။

သီလက္ခဏ်ပါဠိတော်

=== ၁ - ဗြဟ္မဇာလသုတ် ===

ပရိတသိတဝိပူဇိတဝါရ

၁၀၅။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် တည်မြဲအယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏဗြဟ္မဇာလတို့သည် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက် ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) အတ္တကို လည်းကောင်း၊ လောကကို လည်းကောင်း တည်မြဲ၏ဟု လေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။ ထို (ဝေဒနာ) သည်လည်း (အမှန်ကို) မသိကုန်သော (အမှန်ကို) မမြင်ကုန်သော တဏှာပူးကပ်ကုန်သော ထိုအသျှင် သမဏဗြဟ္မဇာလ တို့၏ ခံစားခြင်းဖြစ်၍ တောင့်တခြင်းဖြင့် တုန်လှုပ်သည်သာတည်း။

၁၀၆။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် အချို့တည်မြဲ အချို့မတည်မြဲ အယူရှိကုန်သော အကြင် သမဏ ဗြဟ္မဇာလ တို့သည် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) အတ္တကို လည်းကောင်း၊ လောကကို လည်းကောင်း အချို့တည်မြဲ၏ အချို့မတည်မြဲဟု လေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။ ထို (ဝေဒနာ) သည်လည်း (အမှန်ကို) မသိကုန်သော (အမှန်ကို) မမြင်ကုန်သော တဏှာပူးကပ်ကုန်သော ထိုအသျှင်သမဏဗြဟ္မဇာလတို့၏ ခံစားခြင်းဖြစ်၍ တောင့်တ ခြင်းဖြင့် တုန်လှုပ်သည်သာတည်း။

၁၀၇။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် အဆုံးရှိ အဆုံးမရှိ အယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏဗြဟ္မဇာလ တို့သည် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) လောက၏ အဆုံးရှိ အဆုံး မရှိကိုလေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။ ထို (ဝေဒနာ) သည်လည်း (အမှန်ကို) မသိကုန်သော (အမှန်ကို) မမြင်ကုန်သော တဏှာပူးကပ်ကုန်သော ထိုအသျှင်သမဏဗြဟ္မဇာလတို့၏ ခံစားခြင်းဖြစ်၍တောင့်တခြင်းဖြင့် တုန်လှုပ်သည်သာတည်း။

၁၀၈။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် အဆုံးမရှိ ပစ်လွှင့်သော အယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏဗြဟ္မဇာလ တို့သည် ထိုထိုအရာ၌ အမေးခံကြရလျှင် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) အဆုံးမရှိ ပစ်လွှင့်သော စကားကို လေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ဆိုကုန်၏။ ထို (ဝေဒနာ) သည်လည်း (အမှန်ကို) မသိကုန်သော (အမှန်ကို) မမြင်ကုန်သော တဏှာပူးကပ်ကုန်သော ထိုအသျှင်သမဏဗြဟ္မဇာလတို့၏ ခံစားခြင်းဖြစ်၍ တောင့်တခြင်းဖြင့် တုန်လှုပ်သည်သာတည်း။

၁၀၉။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် အကြောင်းမဲ့အယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏဗြဟ္မဇာလတို့သည် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) အတ္တကို လည်းကောင်း၊ လောကကို လည်းကောင်း အကြောင်းမဲ့ ဖြစ်ပေါ်၏ဟု နှစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။ ထို (ဝေဒနာ) သည်လည်း (အမှန်ကို) မသိကုန်သော (အမှန်ကို) မမြင်ကုန်သော တဏှာပူးကပ်ကုန်သော ထိုအသျှင် သမဏဗြဟ္မဇာလတို့၏ ခံစားခြင်းဖြစ်၍ တောင့်တခြင်းဖြင့် တုန်လှုပ်သည်သာတည်း။

၁၁၀။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် ရှေးအဖို့ကို ကြံဆကုန်သော ရှေးအဖို့ကို စွဲယူကုန်သော အကြင် သမဏဗြဟ္မဇာလတို့သည် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) ရှေးအဖို့ကို စွဲမှီ၍ များပြားသော မိစ္ဆာအယူပြစကားတို့ကို တစ်ဆယ့်ရှစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြောဟောကုန်၏။ ထို (ဝေဒနာ) သည်လည်း (အမှန်ကို) မသိကုန်သော (အမှန်ကို) မမြင်ကုန်သော တဏှာ ပူးကပ်ကုန်သော ထိုအသျှင်သမဏဗြဟ္မဇာလတို့၏ ခံစားခြင်းဖြစ်၍ တောင့်တခြင်းဖြင့် တုန်လှုပ်သည် သာတည်း။

သီလက္ခဏ်ပါဠိတော်

=== ၁ - ဗြဟ္မဇာလသုတ် ===

ဖဿပစ္စယာဝါရ

၁၁၈။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် တည်မြဲအယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏဗြဟ္မဇာလတို့သည် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) အတ္တကို လည်းကောင်း၊ လောကကို လည်းကောင်း တည်မြဲ၏ဟု လေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။ ထို (သမဏဗြဟ္မဇာလတို့၏ ဝေဒနာ) သည်လည်း ဖဿဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်၏။

၁၁၉။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် အချို့တည်မြဲ အချို့မတည်မြဲ အယူရှိကုန်သော အကြင် သမဏဗြဟ္မဇာလ တို့သည် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) အတ္တကို လည်းကောင်း၊ လောကကို လည်းကောင်း အချို့တည်မြဲ၏ အချို့မတည်မြဲဟု လေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။ ထို (သမဏဗြဟ္မဇာလတို့၏ ဝေဒနာ) သည်လည်း ဖဿဟူသော အကြောင်း ကြောင့် ဖြစ်၏။

၁၂၀။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် အဆုံးရှိ အဆုံးမရှိ အယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏ ဗြဟ္မဇာလတို့သည် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) လောက၏ အဆုံးရှိ အဆုံး မရှိကို လေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။ ထို (သမဏဗြဟ္မဇာလတို့၏ ဝေဒနာ) သည်လည်း ဖဿ ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်၏။

၁၂၁။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် အဆုံးမရှိပစ်လွှင့်သော အယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏဗြဟ္မဇာလ တို့သည် ထိုထိုအရာ၌ အမေးခံကြရလျှင် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစား ကုန်လျက်) အဆုံးမရှိ ပစ်လွှင့်သော စကားကို လေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ဆိုကုန်၏။ ထို (သမဏဗြဟ္မဇာလတို့၏ ဝေဒနာ) သည်လည်း ဖဿ ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်၏။

၁၂၂။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် အကြောင်းမဲ့ အယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏဗြဟ္မဇာလတို့သည် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) အတ္တကို လည်းကောင်း လောကကို လည်းကောင်း အကြောင်းမဲ့ဖြစ်၏ဟု နှစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။ ထို (သမဏဗြဟ္မဇာလတို့၏ ဝေဒနာ) သည်လည်း ဖဿဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်၏။

၁၂၃။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် ရှေးအဖို့ကို ကြံဆကုန်သော ရှေးအဖို့ကို စွဲယူကုန်သော အကြင် သမဏဗြဟ္မဇာလတို့သည် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင် ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) ရှေးအဖို့ကို စွဲမှီ၍ တစ်ဆယ့်ရှစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် များပြားသော မိစ္ဆာအယူပြ စကားတို့ကို ပြောဟော ကုန်၏။ ထို (သမဏဗြဟ္မဇာလတို့၏ ဝေဒနာ) သည်လည်း ဖဿဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်၏။

၁၂၄။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် သေပြီးနောက် အတ္တရှိ သညာရှိ အယူရှိကုန်သော အကြင် သမဏဗြဟ္မဇာလတို့သည် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင် ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) သေပြီးနောက် သညာရှိသော အတ္တကို တစ်ဆယ့်ခြောက်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။ ထို (သမဏဗြဟ္မဇာလတို့၏ ဝေဒနာ) သည်လည်း ဖဿဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်၏။

၁၂၅။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် သေပြီးနောက် သညာမရှိ အယူရှိကုန်သော အကြင် သမဏဗြဟ္မဇာလတို့သည် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်)

သေပြီးနောက် သညာမရှိသော အတ္တကို ရှစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။ ထို (သမဏဗြာဟ္မဏ တို့၏ ဝေဒနာ) သည်လည်း ဖဿဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်၏။

၁၂၆။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် သေပြီးနောက် သညာရှိလည်းမဟုတ် မရှိလည်းမဟုတ် အယူရှိ ကုန်သော အကြင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) သေပြီးနောက် သညာရှိလည်းမဟုတ် မရှိလည်း မဟုတ်သော အတ္တကို ရှစ်မျိုးသော အကြောင်း တို့ဖြင့် ပြကုန်၏။ ထို (သမဏဗြာဟ္မဏတို့၏ ဝေဒနာ) သည်လည်း ဖဿ ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်၏။

၁၂၇။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် ပြတ်စဲအယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် (မိမိ အယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) ထင်ရှားရှိသော သတ္တဝါ၏ ပြတ်စဲခြင်း ပျက်စီးခြင်း ပျောက်ကင်းခြင်းကို ခုနစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။ ထို (သမဏဗြာဟ္မဏ တို့၏ဝေဒနာ) သည်လည်း ဖဿဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်၏။

၁၂၈။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် မျက်မှောက် (လောကီ) နိဗ္ဗာန် အယူရှိကုန်သော အကြင် သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) ထင်ရှား ရှိသော သတ္တဝါ၏ အမြတ်ဆုံး မျက်မှောက် (လောကီ) နိဗ္ဗာန်ကို ငါးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။ထို (သမဏ ဗြာဟ္မဏတို့၏ ဝေဒနာ) သည်လည်း ဖဿဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်၏။

၁၂၉။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် နောက်အဖို့ကို ကြံဆကုန်သော နောက်အဖို့ကို စွဲယူကုန်သော အကြင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) နောက်အဖို့ကို စွဲမှီ၍ များပြားသော မိစ္ဆာအယူပြစကားတို့ကို လေးဆယ့်လေးမျိုးသော အကြောင်း တို့ဖြင့် ပြောဟောကုန်၏။ ထို (သမဏဗြာဟ္မဏတို့၏ ဝေဒနာ) သည်လည်း ဖဿ ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်၏။

၁၃၀။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် ရှေးအဖို့ကို ကြံဆကုန်သော နောက်အဖို့ကို ကြံဆကုန်သော ရှေးအဖို့ နောက်အဖို့ကို ကြံဆကုန်သော ရှေးအဖို့ နောက်အဖို့ကို စွဲယူကုန်သော အကြင် သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) ရှေးအဖို့ နောက်အဖို့ကို စွဲမှီ၍ များပြားသော မိစ္ဆာအယူပြစကားတို့ကို ခြောက်ဆယ့်နှစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြောဟောကုန်၏။ ထို (သမဏဗြာဟ္မဏတို့၏ ဝေဒနာ) သည်လည်း ဖဿဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်၏။

သီလက္ခဏ်ပါဠိတော်

=== ၁ - ဗြဟ္မဇာလသုတ် ===

နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိဝါရ

၁၃၁။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် တည်မြဲအယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် (မိမိအယူ၌နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) အတ္တကို လည်းကောင်း၊ လောကကို လည်းကောင်း တည်မြဲ၏ဟု လေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။ ထို (သမဏဗြာဟ္မဏ) တို့သည် ဖဿနှင့် ကင်း၍ (ထိုဝေဒနာကို) စင်စစ် ခံစားနိုင်ရာသော အကြောင်းမရှိ။

၁၃၂။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် အချို့တည်မြဲ အချို့မတည်မြဲ အယူရှိကုန်သော အကြင် သမဏဗြာဟ္မဏ တို့သည် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) အတ္တကို လည်းကောင်း၊ လောကကို လည်းကောင်း အချို့တည်မြဲ အချို့မတည်မြဲဟု လေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။ ထို (သမဏဗြာဟ္မဏ) တို့သည် ဖဿနှင့် ကင်း၍ (ထိုဝေဒနာကို) စင်စစ် ခံစားနိုင်ရာသော အကြောင်းမရှိ။

၁၃၃။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် အဆုံးရှိ အဆုံးမရှိ အယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏဗြာဟ္မဏ တို့သည် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) လောက၏ အဆုံးရှိ အဆုံးမရှိကိုလေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။ ထို (သမဏဗြာဟ္မဏ) တို့သည် ဖဿနှင့်ကင်း၍ (ထိုဝေဒနာကို) စင်စစ် ခံစားနိုင်ရာသော အကြောင်းမရှိ။

၁၃၄။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် အဆုံးမရှိပစ်လွှင့်သော အယူရှိကုန်သော အကြင် သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ထိုထိုအရာ၌ အမေးခံကြရလျှင် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင် ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) အဆုံးမရှိ ပစ်လွှင့်သော စကားကို လေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။ ထို (သမဏဗြာဟ္မဏ) တို့သည် ဖဿနှင့် ကင်း၍ (ထိုဝေဒနာကို) စင်စစ် ခံစားနိုင်ရာသော အကြောင်းမရှိ။

၁၃၅။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် အကြောင်းမဲ့ အယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) အတ္တကို လည်းကောင်း၊ လောကကို လည်းကောင်း အကြောင်းမဲ့ ဖြစ်ပေါ်၏ဟု နှစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။ ထို (သမဏဗြာဟ္မဏ) တို့သည် ဖဿနှင့် ကင်း၍ (ထိုဝေဒနာကို) စင်စစ် ခံစားနိုင်ရာသော အကြောင်းမရှိ။

၁၃၆။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် ရှေးအဖို့ကို ကြံဆကုန်သော ရှေးအဖို့ကို စွဲယူကုန်သော အကြင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) ရှေးအဖို့ကို စွဲမှီ၍ များပြားသော မိစ္ဆာအယူပြစကားတို့ကို တစ်ဆယ့်ရှစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြောဟော ကုန်၏။ ထို (သမဏဗြာဟ္မဏ) တို့သည် ဖဿနှင့် ကင်း၍ (ထိုဝေဒနာကို) စင်စစ် ခံစား နိုင်ရာသော အကြောင်းမရှိ။

၁၃၇။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် သေပြီးနောက် သညာရှိအယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏဗြာဟ္မဏ တို့သည် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) သေပြီးနောက် သညာရှိသော အတ္တကို တစ်ဆယ့်ခြောက်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြောဟော ကုန်၏။ ထို (သမဏဗြာဟ္မဏ) တို့သည် ဖဿနှင့် ကင်း၍ (ထိုဝေဒနာကို) စင်စစ် ခံစားနိုင်ရာသော အကြောင်းမရှိ။

၁၃၈။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် သေပြီးနောက် သညာမရှိအယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏဗြာဟ္မဏ တို့သည် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) သေပြီးနောက်

သညာမရှိသော အတ္တကို ရှစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။ ထို (သမဏဗြာဟ္မဏ) တို့သည် ဖဿနှင့် ကင်း၍ (ထိုဝေဒနာကို) စင်စစ် ခံစားနိုင်ရာသော အကြောင်းမရှိ။

၁၃၉။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် သေပြီးနောက် သညာရှိလည်းမဟုတ် မရှိလည်းမဟုတ် အယူရှိ ကုန်သော အကြင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) သေပြီးနောက် သညာရှိလည်းမဟုတ် မရှိလည်းမဟုတ်သော အတ္တကို ရှစ်မျိုးသော အကြောင်း တို့ဖြင့် ပြကုန်၏။ ထို (သမဏဗြာဟ္မဏ) တို့သည် ဖဿနှင့် ကင်း၍ (ထိုဝေဒနာကို) စင်စစ်ခံစား နိုင်ရာသော အကြောင်းမရှိ။

၁၄၀။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် ပြတ်စဲအယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် (မိမိ အယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) ထင်ရှားရှိသော သတ္တဝါ၏ ပြတ်စဲခြင်း ပျက်စီးခြင်း ပျောက်ကင်းခြင်းကို ခုနစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။ ထို (သမဏဗြာဟ္မဏ) တို့သည် ဖဿနှင့် ကင်း၍ (ထိုဝေဒနာကို) စင်စစ် ခံစားနိုင်ရာသော အကြောင်းမရှိ။

၁၄၁။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် မျက်မှောက် (လောကီ) နိဗ္ဗာန် အယူရှိကုန်သော အကြင် သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) ထင်ရှား ရှိသောသတ္တဝါ၏ မျက်မှောက် (လောကီ) နိဗ္ဗာန်ကို ငါးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။ ထို (သမဏဗြာဟ္မဏ) တို့သည် ဖဿနှင့် ကင်း၍ (ထိုဝေဒနာကို) စင်စစ် ခံစားနိုင်ရာသော အကြောင်း မရှိ။

၁၄၂။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် နောက်အဖို့ကို ကြံဆကုန်သော နောက်အဖို့ကို စွဲယူကုန်သော အကြင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) နောက်အဖို့ကို စွဲမှီ၍ များပြားသော မိစ္ဆာအယူပြစကားတို့ကို လေးဆယ့်လေးမျိုးသော အကြောင်း တို့ဖြင့် ပြောဟော ကုန်၏။ ထို (သမဏဗြာဟ္မဏ) တို့သည် ဖဿနှင့် ကင်း၍ (ထိုဝေဒနာကို) စင်စစ် ခံစားနိုင်ရာသော အကြောင်းမရှိ။

၁၄၃။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် ရှေးအဖို့ကို ကြံဆကုန်သော နောက်အဖို့ကို ကြံဆကုန်သော ရှေးအဖို့ နောက်အဖို့ကို ကြံဆကုန်သော ရှေးအဖို့ နောက်အဖို့ကို စွဲယူကုန်သော အကြင် သမဏ ဗြာဟ္မဏ တို့သည် (မိမိ အယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) ရှေးအဖို့ နောက်အဖို့ကို စွဲမှီ၍ များပြားသော မိစ္ဆာအယူပြစကားတို့ကို ခြောက်ဆယ့်နှစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြောဟော ကုန်၏။ ထို (သမဏဗြာဟ္မဏ) တို့သည် ဖဿနှင့် ကင်း၍ (ထိုဝေဒနာကို) စင်စစ် ခံစား နိုင်ရာသော အကြောင်းမရှိ။

သီလက္ခဏ်ပါဠိတော်

=== ၁ - ဗြဟ္မဇာလသုတ် ===

ဒိဋ္ဌိဂတိကာဓိဋ္ဌာနဝဋ္ဋကထာ

၁၄၄။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် တည်မြဲ အယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏဗြဟ္မဇာလတို့သည် အတ္တကိုလည်းကောင်း၊ လောကကိုလည်းကောင်း တည်မြဲ၏ဟု လေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။ အချို့ တည်မြဲ အချို့ မတည်မြဲ အယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏဗြဟ္မဇာလတို့သည်လည်း။ ပ။ အဆုံးရှိအဆုံး မရှိ အယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏဗြဟ္မဇာလတို့သည်လည်း။ အဆုံးမရှိ ပစ်လွှင့်သော အယူရှိကုန်သော အကြင် သမဏ ဗြဟ္မဇာလတို့သည်လည်း။ အကြောင်းမဲ့ အယူရှိကုန်သော အကြင် သမဏဗြဟ္မဇာလ တို့သည်လည်း။ ရှေးအဖို့ကို ကြံဆကုန်သော ရှေးအဖို့ကို စွဲယူကုန်သော အကြင် သမဏဗြဟ္မဇာလ တို့သည်လည်း။ သေပြီးနောက် သညာရှိ အယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏ ဗြဟ္မဇာလ တို့သည်လည်း။ သေပြီးနောက် သညာမရှိ အယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏဗြဟ္မဇာလတို့သည်လည်း။ သေပြီးနောက် သညာရှိလည်းမဟုတ် မရှိလည်းမဟုတ် အယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏဗြဟ္မဇာလ တို့သည်လည်း။ ပြတ်စဲအယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏဗြဟ္မဇာလတို့သည်လည်း။ မျက်မှောက် (လောကီ) နိဗ္ဗာန် အယူရှိကုန်သော အကြင် သမဏဗြဟ္မဇာလတို့သည်လည်း။ နောက်အဖို့ကို ကြံဆကုန်သော နောက်အဖို့ကို စွဲယူကုန်သော အကြင်သမဏဗြဟ္မဇာလတို့သည်လည်း။ ရှေးအဖို့ကို ကြံဆကုန်သော နောက်အဖို့ကို ကြံဆကုန်သော ရှေးအဖို့ နောက်အဖို့ကို ကြံဆကုန်သော ရှေးအဖို့ နောက်အဖို့ကို စွဲယူကုန်သော အကြင်သမဏဗြဟ္မဇာလတို့သည်လည်း ရှေးအဖို့ နောက်အဖို့ကို စွဲမိ၍ များပြားသော မိစ္ဆာအယူပြ စကားတို့ကို ခြောက်ဆယ့်နှစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြောဟောကုန်၏။ ထို (သမဏဗြဟ္မဇာလ) တို့သည် ဖဿဖြစ်ကြောင်း (ဒွါရ) ခြောက်ပါးတို့ဖြင့် တွေ့ထိ၍ တွေ့ထိ၍ ခံစား ကုန်၏။ ထိုသူတို့အား ဝေဒနာကြောင့် တဏှာ ဖြစ်၏။ တဏှာကြောင့် ဥပါဒါန် ဖြစ်၏။ ဥပါဒါန်ကြောင့် ဘဝ ဖြစ်၏။ ဘဝကြောင့် ဇာတိဖြစ်၏။ ဇာတိကြောင့်အိုခြင်း သေခြင်း ပူဆွေးခြင်း ငိုကြွေးခြင်း ဆင်းရဲခြင်း နှလုံးမသာခြင်း ပြင်းစွာ ပူပန်ခြင်းတို့ဖြစ်ကုန်၏။

သီလက္ခဏ်ပါဠိတော်

=== ၁ - ဗြဟ္မဇာလသုတ် ===

ဝိဝဋ္ဌကထာဒိ

၁၄၅။ ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ၌ ရဟန်းသည် ဖဿဖြစ်ကြောင်း (ဒွါရ) ခြောက်ပါးတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းကို လည်းကောင်း၊ ချုပ်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ သာယာဖွယ်ကိုလည်းကောင်း၊ အပြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဖဿာယတနတို့မှ ထွက်မြောက်ရာကိုလည်းကောင်း ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း သိ၏။ ဤရဟန်းသည် ဤမိစ္ဆာအယူ အလုံးစုံတို့ထက် အထူးသဖြင့် လွန်မြတ်သော တရားကိုလည်း သိ၏။

၁၄၆။ ရဟန်းတို့ ရှေးအဖို့ကို ကြံဆကုန်သော နောက်အဖို့ကို ကြံဆကုန်သော ရှေးအဖို့ နောက်အဖို့ကို ကြံဆကုန်သော ရှေးအဖို့နောက်အဖို့ကို စွဲယူကုန်သော အလုံးစုံသော သမဏဗြဟ္မဇာတိတို့သည် ရှေးအဖို့ နောက်အဖို့ကို စွဲမိ၍ များပြားသော မိစ္ဆာအယူပြု စကားတို့ကို ပြောဟောကုန်၏။ ထိုသမဏဗြဟ္မဇာတိ အားလုံးတို့သည် ဤခြောက်ဆယ့်နှစ်မျိုးသော မိစ္ဆာအယူဖြင့် ဒေသနာ ကွန်ရက်အတွင်း၌ မိကုန်သည်ဖြစ်၍ ပေါ်ကြလျှင် ဤဒေသနာကွန်ရက်အတွင်း၌ တည်ကုန်လျက်သာလျှင် ပေါ်ကုန်၏။ ဤဒေသနာကွန်ရက်အတွင်း၌ အကျုံးဝင်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ပေါ်ကြလျှင် ဒေသနာကွန်ရက်အတွင်း၌ မိကုန်လျက်သာလျှင် ပေါ်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ကျွမ်းကျင်သော တံငါသည်သည်လည်းကောင်း တံငါသည်၏ တပည့်သည် လည်းကောင်း ကွန်ရက်စိပ်ဖြင့် ရေအိုင်ငယ်ကို လွှမ်းအုပ်ရာ၏။ ထိုသူအား ဤသို့ စိတ်ဖြစ်ရာ၏ -

“ဤရေအိုင်ငယ်ရှိ ကြီးသော ရေသတ္တဝါအားလုံးတို့သည် ကွန်ရက်စိပ်အတွင်း၌ မိကုန်သည် ဖြစ်၍ ပေါ်ကြလျှင် ဤကွန်ရက်စိပ်အတွင်း၌ တည်ကုန်လျက်သာလျှင် ပေါ်ကုန်၏။ ဤကွန်ရက်စိပ်၌ အကျုံးဝင်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ပေါ်ကြလျှင် ကွန်ရက်စိပ်အတွင်း၌ မိကုန်လျက်သာလျှင် ပေါ်ကုန်၏” ဟု စိတ်ဖြစ်ရာ၏။

ရဟန်းတို့ ထို့အတူသာလျှင် ရှေးအဖို့ကို ကြံဆကုန်သော နောက်အဖို့ကို ကြံဆကုန်သော ရှေးအဖို့ နောက်အဖို့ကို ကြံဆကုန်သော ရှေးအဖို့ နောက်အဖို့ကို စွဲယူကုန်သော အလုံးစုံသော သမဏ ဗြဟ္မဇာတိတို့သည် ရှေးအဖို့ နောက်အဖို့ကို စွဲမိ၍ များပြားသော မိစ္ဆာအယူပြုစကားတို့ကို ပြောဟောကုန်၏။ ထိုသမဏဗြဟ္မဇာတိအားလုံးတို့သည် ဤ ခြောက်ဆယ့်နှစ်မျိုးသော မိစ္ဆာအယူတို့ဖြင့် ဒေသနာကွန်ရက်အတွင်း၌ မိကုန်သည် ဖြစ်၍ ပေါ်ကြလျှင် ဤဒေသနာကွန်ရက် အတွင်း၌ တည်ကုန်လျက် သာလျှင် ပေါ်ကုန်၏။ ဤဒေသနာကွန်ရက် အတွင်း၌ အကျုံးဝင်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ပေါ်ကြလျှင် ဒေသနာကွန်ရက်အတွင်း၌ မိကုန်လျက်သာလျှင် ပေါ်ကုန်၏။

၁၄၇။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်သည် ဘဝတဏှာ ပြတ်ပြီးဖြစ်လျက် တည်တော်မူ၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော် တည်နေသမျှ ကာလအတွင်း၌သာလျှင် ထို (မြတ်စွာဘုရား) ကို နတ်လူတို့သည် ဖူးမြင်ကြရကုန်လတ္တံ့။ အသက်တော်ကုန်ဆုံး၍ ကိုယ်တော်ပျက်စီးသည်မှ နောက်၌ထို (မြတ်စွာဘုရား) ကို နတ်လူတို့သည် မဖူးမြင်ကြရကုန်လတ္တံ့။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား သရက်ခိုင်သည် အညှာပြတ်ခဲ့လျှင် အညှာ၌ တွယ်နေသော သရက်သီးအားလုံးတို့သည် ထိုအညှာသို့သာ လိုက်ပါကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ဤအတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်သည် ဘဝတဏှာပြတ်ပြီး ဖြစ်လျက် တည်တော်မူ၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော် တည်နေသမျှ ကာလအတွင်း၌ သာလျှင် ထို (မြတ်စွာဘုရား) ကို နတ်လူတို့သည် ဖူးမြင်ကြရ ကုန်လတ္တံ့။ အသက်တော် ကုန်ဆုံး၍ ကိုယ်တော်ပျက်စီးသည်မှ နောက်၌ ထို (မြတ်စွာဘုရား) ကို နတ်လူတို့သည် မဖူးမြင်ကြ ရကုန် လတ္တံ့။ ဟု (ဟောတော်မူ၏)။

သီလက္ခဏ်ပါဠိတော်

=== ၁ - ဗြဟ္မဇာလသုတ် ===

နိဂုံး

၁၄၈။ ဤသို့ ဟောတော်မူသော် အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကိုလျှောက်၏-

“အံ့ဖွယ်ရှိပါပေစွ အသျှင်ဘုရား၊ မဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်ပါပေစွ အသျှင်ဘုရား၊ ဤတရားဒေသနာတော်သည် အဘယ်အမည် ရှိပါသနည်း အသျှင်ဘုရား” ဟု လျှောက်၏။

အာနန္ဒာ သို့ဖြစ်၍ သင်သည် ဤတရားဒေသနာတော်ကို ‘အတ္တဇာလ’^၁ ဟူ၍လည်း မှတ်လော့၊ ‘ဓမ္မဇာလ’^၂ ဟူ၍လည်း မှတ်လော့၊ ‘ဗြဟ္မဇာလ’^၃ ဟူ၍လည်း မှတ်လော့၊ ‘ဒိဋ္ဌိဇာလ’^၄ ဟူ၍လည်း မှတ်လော့၊ ‘အနုတ္တရသင်္ဂါမ ‘ဝိဇယ’^၅ ဟူ၍လည်း မှတ်လော့ဟု မိန့်တော်မူ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားတော်ကို ဟောတော်မူ၏။

၁၄၉။ ထိုရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသော တရားတော်ကို နှစ်လိုကုန်သည် ဖြစ်၍ ဝမ်းမြောက်စွာ ခံယူကုန်၏။ ဤစကားဖြင့် တရားတော်ကို ဟောတော်မူသော် တစ်သောင်းသော လောကဓာတ်သည် တုန်လှုပ်လေသတည်း။

ဗြဟ္မဇာလသုတ် ပြီး၏။

- ၁။ အတ္တ= အနက်သဘော+ဇာလ= ကွန်ရက်။ အတ္တဇာလ= အနက်သဘောကွန်ရက်။
- ၂။ ဓမ္မ= တရားအစဉ်+ဇာလ=ကွန်ရက်။ ဓမ္မဇာလ=တရားအစဉ်ကွန်ရက်။
- ၃။ ဗြဟ္မ= မြတ်သောဉာဏ် +ဇာလ=ကွန်ရက်။ ဗြဟ္မဇာလ= မြတ်သောဉာဏ်ကွန်ရက်။
- ၄။ ဒိဋ္ဌိ=အယူဝါဒ+ဇာလ=ကွန်ရက်။ ဒိဋ္ဌိဇာလ= အယူဝါဒကွန်ရက်။
- ၅။ အနုတ္တရ=အတုမဲ့+သင်္ဂါမ=စစ်ပွဲ+ဝိဇယ=အောင်ခြင်း၊ အနုတ္တရသင်္ဂါမဝိဇယ= အတုမဲ့စစ်အောင်ပွဲ။